

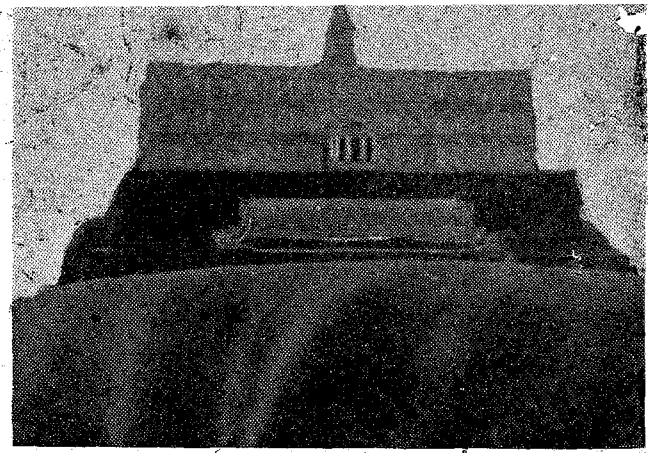
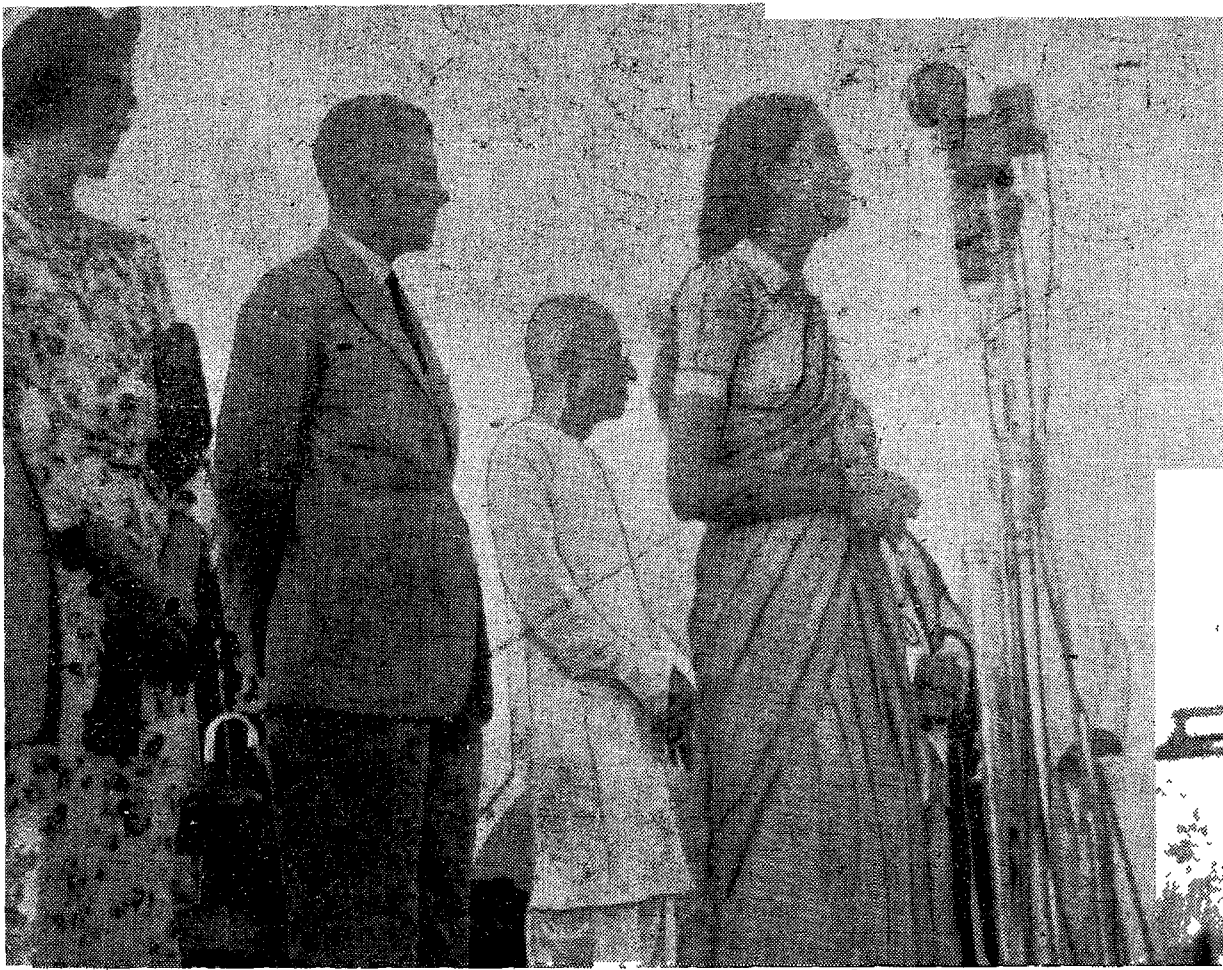
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

‘ఆకాశభవనము’

అమెరికా అంతరిక్షాను పేర్కొనెన న్యూయార్క్ చిత్రశాలయము.

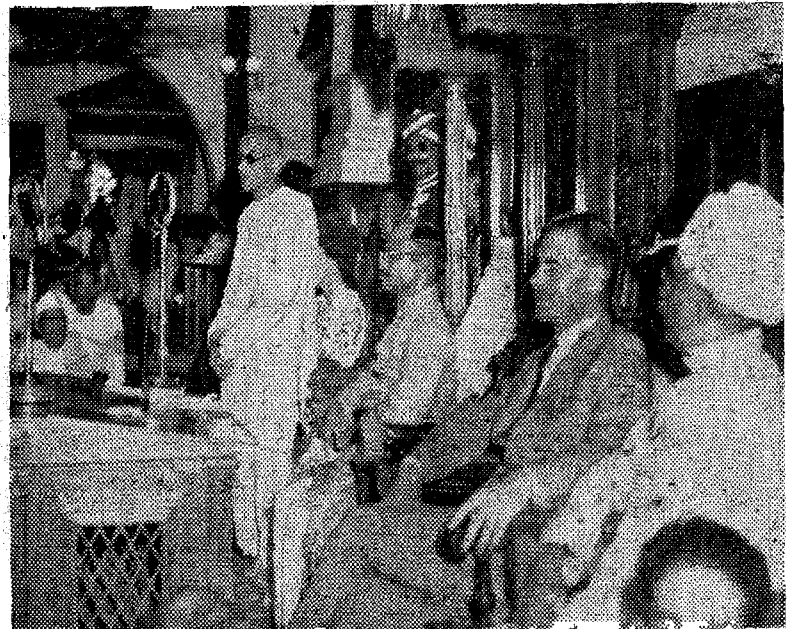
మద్రాసు కార్పొరేషన్ వారు, తమ కార్యాలయమును 'రిపుబ్లికన్ ఆర్కీటెక్చర్'లో తయారుచేసిన ఒక వెండిపెట్టెను రాజాజీకి బహూకరించిరి.

చెన్నపురిలో గవర్నర్ జనరల్ రాజాజీ

రాజాజీ చెన్నపురి కార్పొరేషన్ వారు సన్మానంచేసిన సందర్భంగా శ్రీమతి నూర్యమలారి 'కందేమాతగం' పాడుచున్న ప్యూల్కం.

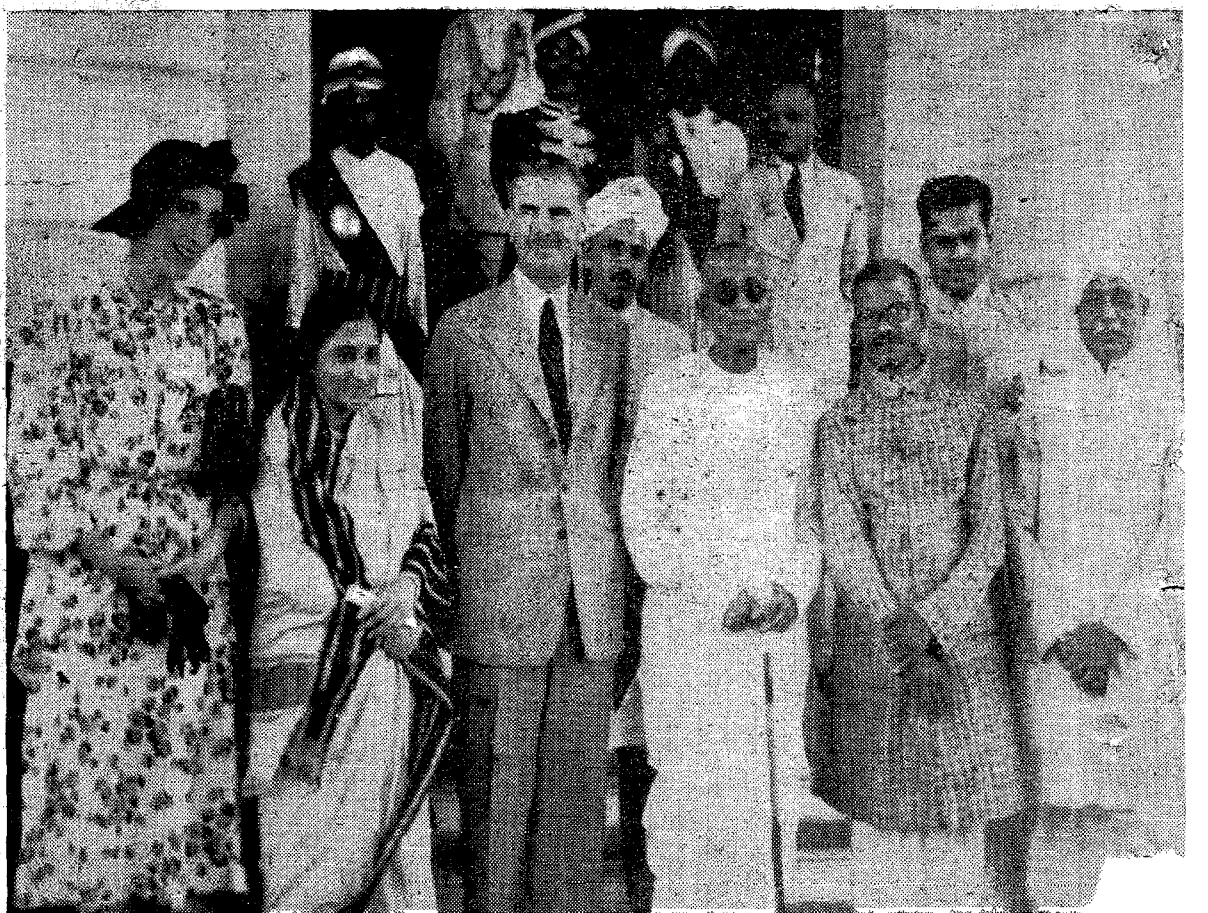
గవర్నర్ జనరల్ క మద్రాసు గవర్నర్ స్వాగతం

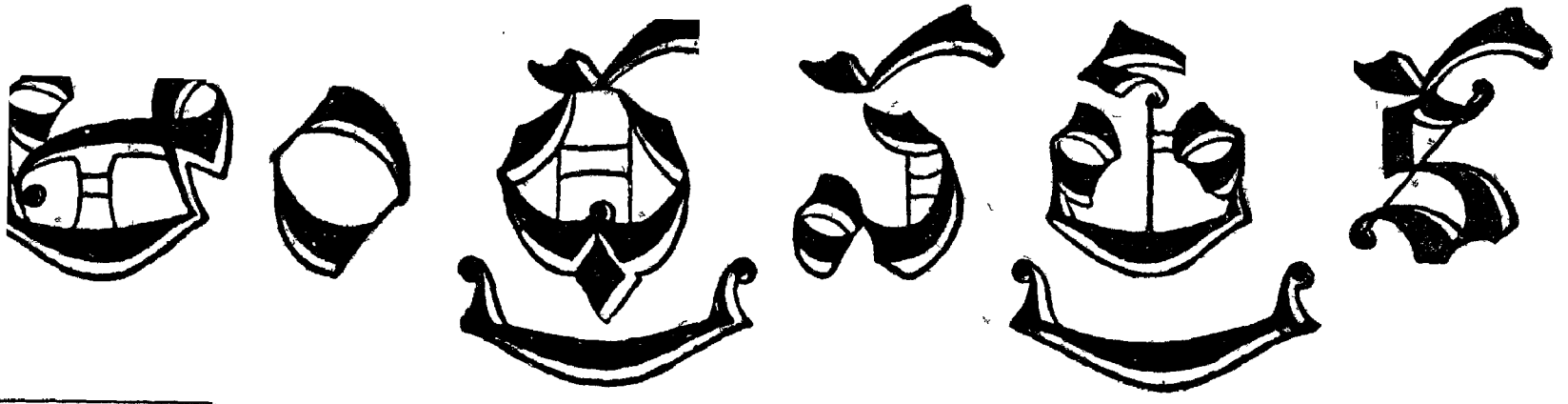
కానకసభాభవనంలో గాంధీజీ చిత్రపటావిష్కరణ చేస్తూ ఉపన్యసిస్తున్న రాజాజీ, గవర్నర్ దంపతులు, ఆనెంట్లీ స్పీకరు శివేష్ బొమ్మింపేల్లె, కాన్సిల్ అధ్యక్షుడు రామకృష్ణరాజు, కలెక్టర్ ప్రముఖులు ఆసీనులై ఉన్నారు.

స్వ. పురి మేయర్ డా. శృణ్ణారావుగారు రాజాజీని పుష్పమాలాలంకృతుని చేస్తున్నాడు

గవర్నర్ సతి, శ్రీమతి నామగిరి, గవర్నర్ వై, స్పీకర్ మణ్నిగంపిళ్లె, అధ్యక్ష రామకృష్ణరాజుగారు గవర్నర్ జనరల్ రాజాజీ.

సంవత్సరచందా రూ. 12-0-0

విడివృత్తిక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఓరు తేయని యొనరించిన నరవర! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

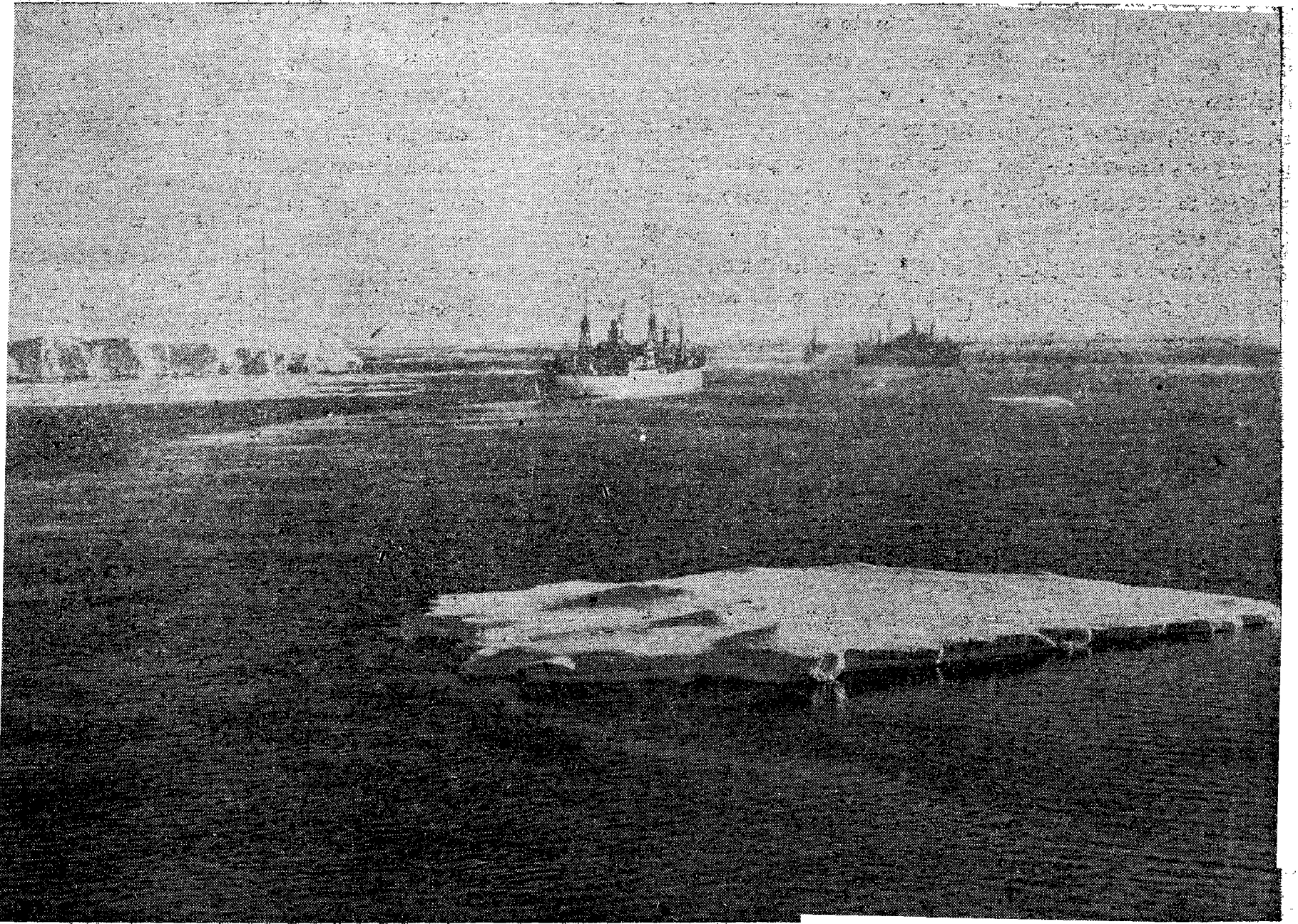
నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగఁ (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 51

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వధారి సంవత్సర శ్రావణ బహుళ త్రయోదశి బుధవారము

దక్షిణాధ్యవ ప్రాంత హిమసముద్రము

ఆంధ్రవత్రిక

1948-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 1-వ తేది బుధవారము

రాష్ట్రప్రభుత్వనియంతృత్వవిధానం

నియంతృత్వదేశములందు ప్రజలు ప్రభుత్వము కొరకు జీవించవలసి యుండును. ప్రజల జైమము స్వాతంత్ర్యము గాక ప్రభుత్వ అపేక్షలు, భద్రత ప్రధానములు. కాని ప్రజాస్వామికమునకు ప్రజల హక్కులు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యము, ప్రజల అపేక్షలు ప్రధానములు. ప్రభుత్వము వీటిని రక్షించుటకే ఏర్పడియుండును. ప్రస్తుతము భారతదేశమున—అందును చెన్నరాష్ట్రమున అమలునందున్నది ప్రజాస్వామికపరిపాలనా, లేక నియంతృత్వ విధానమా అన్న ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానము లభించుటలేదు. ప్రజారక్షణ, దేశశాంతి, భద్రతల సంరక్షణ పేరిట ప్రభుత్వము సమావేశముద్రణా స్వాతంత్ర్యమును పరిమితముచేసినది. రాష్ట్రమున అసాధారణ పరిస్థితులు ఏర్పడిన వని సామాన్య పౌరహక్కుల, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య నిరోధక శాసనముల ననేకమును చేయుచున్నది. పౌరుల ప్రాణమన్నలక్ష్యము లేదని ప్రజాశాంతి రక్షణశాసనమునందలి కఠినపరతులు వెల్లడిచేయుచున్నవి. ఇక ప్రజల ఆస్తులన్న ప్రభుత్వమునకు గల గౌరవము జమీందారీ రద్దు బిల్లువలననేగాక, భూములను, భవనములనుకూడ తమ ఇష్టము వచ్చినపుడు, తమకు అనుకూలమైన పరతులపై స్వాధీనముచేసికొనుటకు అధికారములను పొందు నిమిత్తము శాసన సభయందు రివెన్యూమంత్రి ప్రతిపాదించిన బిల్లు వలన మరింత విస్ఫోట మగుచున్నది.

ప్రభుత్వము చేయుచున్న, చేయలేక పోవుచున్న పనులను సమర్థించుకొనుటకు “అసాధారణపరిస్థితులు” ఎంతో వీలుగ ఉపయోగపడుచున్నవి. కాని ఏమిటి ఆ అసాధారణపరిస్థితులు అని ప్రశ్నించిన, ఏమంత్రియు తృప్తి కరమైన సమాధానము నిచ్చియుండలేదు. ప్రస్తుతము దేశమందలి అసాధారణపరిస్థితులు పౌరహక్కుల హరించుటవలన పరిష్కార మగునవి కావు. ప్రజలకు న్యాయమైన, సరసమైన ధరలకు ఆహారపదార్థములు, కట్టుబట్టలు లభింపకపోవుటే వాస్తవమైన అసాధా

రణ పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితి విచారణ జరుపక వ్యక్తు నిర్బంధించుట వలనగాని, పరిహారము చెల్లింపక జమీందారీలను రద్దు చేయుట వలనగాని, పాఠశాలల రికగ్నిషన్ రద్దుచేసి ఆ భవనముల స్వాధీనము చేసికొనుటవల్లగాని, మాగాణి భూములపై భవనముల నిర్మాణమును నిషేధించుచూ వ్యక్తు భూములను, భవనములను ప్రభుత్వము ఆక్రమించుటవలనగాని పరిష్కారముకాదు. నేటి అసాధారణ పరిస్థితులకు కారణము ప్రభుత్వమునకు ఇంతవరకు ఇట్టి పనులు చేయుటకు అధికారము లేకపోవుట కాదు. ఇప్పుడు ఈ అధికారములు సంక్రమించుటవలన అవి తొలగక పోవుటే గాక అసాధారణపరిస్థితులు ఈ అధికార దుర్వినియోగమువలన మరింత అధ్వాన్నమగును. ఎంతటి దేశభక్తి పరాయణులైనను, ఎంతటి ప్రభుత్వపక్షపాతులైనను ఈ ప్రభుత్వ చర్యలు సమర్థనీయముగ కన్పించుట లేదు.

ద్రవ్యోల్బణ సమస్యను పరిష్కరించుటకు భవనముల నిర్మాణమును కేంద్రప్రభుత్వము ప్రోత్సహించు చుండెను. నూతన భవనముల నిర్మాణము, పాతభవనముల అభివృద్ధి పనులపై ఖర్చు గు ధనము విషయమున ఆదాయపు పన్ను విధింపులో ప్రత్యేక మినహాయింపులు సౌకర్యములు చేయచుండిరి. రివెన్యూమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన బిల్లువలన కేంద్రప్రభుత్వ కార్యక్రమమునకు తీవ్రప్రతిబంధక మేర్పడును. రివెన్యూమంత్రిగారి అంచనా ఎంతవరకు సరియైనదను విషయ మటుంచి, పదివేల ఎకరములలో పండు ధాన్యమువలన ఆహార సమస్య ఏ విధముగాను పరిష్కారము కాదు. తినుటకు తిండి లేక పోవుటేగాక ఇందువలన నిలువ నీడకూడ లేకుండ పోవును. పైగా మాగాణి భూములన్నింటియందు, ప్రతి సెంటులోను ఆహారధాన్యమే పండింపబడుతున్నదను దురభిప్రాయముకూడ ప్రభుత్వమున కున్నట్లు ఈ బిల్లువలన స్పష్టమగుచున్నది. లోగడ ఇట్టి అవ్యక్తపు,

దురదృష్టిలేమి చర్యలవలననే వాణిజ్యపంటల పరిమితముచేసి, అనుభవముపై తమ అవివేకమును గ్రహించి అనంతరము ఆ ఉత్తరువులను సంతరించుకొనిరి. రివెన్యూమంత్రి గారిబిల్లుకూడ ఇట్టి పరిణామమునకే దారితీయగలదు.

ఇంక భవనముల, భూముల ఆక్రమణ స్వాధీనమునకు సంబంధించిన బిల్లు ఆ చరణలో ఏ విధముగ ప్రజాకంటకముగ పరిణమించునో గత యుద్ధకాలమున బాంబాయిలో జరిగిన అనేక సంఘటనలు స్పష్టము చేయగలవు. కంబ్రోలులో ప్రభుత్వమునకు విశ్వాసము లేదు. ప్రజావసర పస్తువులపై క్రమముగ కంబ్రోలు తొలగించుటకు తీర్మానించు కొన్న ప్రభుత్వము ప్రజల స్వాతంత్ర్యము, ఆస్తులపై కంబ్రోలు విధింపబూనుకొనుట విపరీతముగ నున్నది. కాండిశీకులకు నివేశనము లేర్పరచుటకు, ఆహారధాన్యమును నిలువచేయుటకు ప్రభుత్వమునకు భవనములు కావలసినచో సని రివెన్యూమంత్రిగారు తెల్పిరి. హైదరాబాదునుండి వచ్చిన కాండిశీకులు తిరిగి సంస్థానమునకు వెళ్ళవలసియుండునని, సంస్థానము నుండి ప్రజలు రాకూడదని భారత ప్రభుత్వ ప్రధాని పలుమారులు విజ్ఞప్తి చేసియుండెను. అట్టితరి వారికి స్థిర నివాసమును కల్పించుట ఎంతవరకు వివేకవంతమో రివెన్యూమంత్రిగారే గ్రహింపవలసి యున్నది. ధాన్యపు కొట్ల విషయమునగూడ వీరి వాదము అంత నిర్హేతుకముగ నున్నది. ఇక ఈ శాసనము అమలుజరుగుటలో ఎన్ని అఘాయిత్యములు జరుగనో అధికారుల అంతరాత్మకే తెలియును.

విద్యాశాలల భవనముల విషయమున విద్యామంత్రి విధానము వారి మామూలు ధోరణికి తగినట్లే యున్నది. ముందు రిగ్నిషన్ రద్దు చేయుట, తరువాత భవనముల సాధనముచేసికొనుట! ఇందుకు వారు తెలిపిన కారణములుకూడ రివెన్యూమంత్రిగారు వివరించిన వాటికి విరుద్ధముగ లేవు. రికగ్నిషన్ రద్దు చేయుటకు బదులు కొంతకాలము వరకు అట్టి పాఠశాలలపై ప్రభుత్వము అధ్వర్యము వహింపవచ్చును. కాని రాజమార్గమును అనుసరించుట ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము కాదు. కనుకనే ఇది నియంతృత్వమో, ప్రజాస్వామికమో తెలియకున్నది. ప్రజలు శాసనసభ్యుల, ప్రభుత్వ చర్యల, కార్యక్రమముల ఎక్కువ శ్రద్ధ, విచక్షణతో పరిశీలించి, అధికారము దుర్వినియోగము కాకుండ చూడవలసిన సమయము ఏర్పడినది. ప్రజలు తమ బాధ్యతల నిర్వహించిననే ప్రజాస్వామికము, యధార్థ ప్రజాప్రభుత్వము కాగలదు.

భాషారాష్ట్ర నిర్మాణము సరిహద్దుల పరిష్కారము

తమిళనాడు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ కామరాజునాథర్ ఈ మధ్య, సందర్భశుద్ధి లేకున్నను, భాషారాష్ట్ర నిర్మాణ విషయమును అధ్యయనము పది సంవత్సరములకైనను వాయిదా వేయవలెనని ప్రకటించినపుడు అది వారి వ్యక్తిగతాభిప్రాయమే అయినట్లు, తమిళులకూడ ప్రత్యేకరాష్ట్రమును కోరుచుండిరిని గతవారము తమిళ కాంగ్రెస్ కార్యవర్గము భాషారాష్ట్ర విచారణసంఘం ప్రశ్నావళికి తయారు చేసిన సమాధానమువల్ల స్పష్ట మగుచున్నది. భాషారాష్ట్ర నిర్మాణము వాయిదా పడకపోవచ్చునను సందేహము, రాజ్యాంగపరిపత్తుగాని, కేంద్రప్రభుత్వముగాని, తుదకు భాషారాష్ట్ర విచారణసంఘముగాని తమ సలహాలను గౌరవింపక పోవచ్చునను అనుమానము బాంబాయి రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కార్యవర్గమున కున్నట్లే తమిళనాడు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునకును, వారు ఎన్నుకొనిన కార్యక్రమమునకును ఉన్నట్లు వారి తీర్మానములే స్పష్టము చేయుచున్నవి.

దేశము స్వాతంత్ర్యమును పొందుటతో భాషారాష్ట్ర నిర్మాణ ఉద్యమము తీవ్రమగుటకు ప్రస్తుతము ఉమ్మడి రాష్ట్రములందు అధికారమున నున్నవారి పాక్షిక వైఖరి, స్వజాత్యభిమానము కారణమైనది. దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకు ఇంతకాము వేచి యుండకలిగినవారు, “150 సంవత్సరములు బ్రిటిష్ పరిపాలనమును సహించినవారు” సంపూర్ణ స్థానిక స్వరీపాలకు పది సంవత్సరములు ఆగలేక ఈ యాందోళనమును సాగించుటలేదు. బాంబాయికాంగ్రెస్ కార్యవర్గ తీర్మానమును ఖండించుచు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య ప్రభృతులు తమ ప్రకటనయందు స్పష్టపరచినట్లు “వాస్తవమైన స్వాతంత్ర్యసంఘమునకే సత్వరముగ భాషారాష్ట్రములు ఏర్పడవలెను” అని ఆంగ్ల, కేరళ, మహారాష్ట్రలు కోరుచుండిరి. దేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొంది, ప్రజాస్వామిక పరిపాలన అమలుజరుగుచున్నదని, పరిపాలనలో తమకు భాగస్వామ్యము లభించినట్లు సామాన్య ప్రజలు భావించుటకు “జాతీయ జీవితము ఇప్పటివలె అతుకులబంతగ గాక సవ్యమైన పద్ధతిలో సమన్వితం కావలె” ననిన భాషాప్రయత్నముగ రాష్ట్రములు ఏర్పడకతప్పదు; ఏర్పడి తీరవలెను. దేశమున ప్రాంతీయ అభిమానము వృద్ధియగుట, ప్రాంతీయ దురభిమానము పెరిగి పోవుటకు కాంగ్రెస్ ప్రముఖులు సూచించినట్లు ప్రస్తుత బహు భాషారాష్ట్రములే కారణము. ప్రాంతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు, మాతృ భాషా వికాసమునకు,

ప్రజాచైతన్యాభివృద్ధికి ప్రస్తుతము అవకాశము, ఆస్కారము లేనందువలన రాష్ట్రతత్వము ప్రబలుచున్నది. అట్టి అభిమానము కూడ దని ప్రచారము చేయుట, అట్టి తత్వమును తెగడుట, అట్టి అభిమానజనితమైన ప్రత్యేక రాష్ట్రవాంఛను భగ్నము చేయుట వలన నేమగును, పది సంవత్సరములైన తరువాతకూడ ఈ సమస్యలను పరిష్కరింపజాలరు. వై అధికారులు ఇట్టి విధానమును అనుసరించుటవలననే బ్రిటిష్ వారి కాలమున వ్యవహారము లెట్లు జరుగుచుండినవో ఇప్పుడును అట్లే జరుగుచున్న వను భావములు వ్యాపించుటకు కారణ మైనది.

ఇతరప్రాంతములం దెట్లున్నను దక్షిణ ప్రాంతమున ఈ రాష్ట్రపు సర్వస్వము విషయములో "కాల హరణము విపరీతపర్యవసానమునకు దారితీయగలదు." భాషా రాష్ట్ర విచారణ సంఘమువారుకూడ ఈ విషయమును గ్రహించియే కావచ్చును, ముందుగ దక్షిణదేశమున పర్యటనము సాగించి, చెన్నరాజధాని 'విభజన' విషయమై తమ నివేదికను సమర్పించి అనంతము ఇతర భాషా ప్రాంతముల పర్యటనము చేయదలచిరి. అంతేగాక, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అధిగమింప సాధ్యముగాని అవరోధము లేమియు లేవని, రాజ్యాంగముసాయిదా జాబితాయందే ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకముగ పేర్కొనవచ్చునని, భారతప్రధానామోదము విస్పష్టము చేసియుండెను. రాష్ట్ర స్వరూప మేర్పడేది రాష్ట్రమును పేర్కొనుట సబబు కాదని రాజ్యాంగరచనా సంఘము వారు అభిప్రాయపడుటవలన ఈ తతింగ మవసరమైనది. ఈ విచారణ సంఘ నివేదికానుసారము ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడుట తథ్యమనియే చెప్పవచ్చును. కేరళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్రముల విషయ మట్లు గాదు. ముఖ్యముగ కేరళ రాష్ట్రము కొచిన్, తిరువాన్కూరు సంస్థానముల వైఖరి స్పష్టమైనగాని ఏర్పడజాలదు. అంతవరకు ప్రస్తుతము చెన్నరాజధాని యందున్న కేరళభాగములు తమిళ జిల్లాలతో చేరియే యుండవలెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడినంత సుఖపుగ కర్ణాటక రాష్ట్రము ఏర్పడదు. ఇటు మైసూరు సంస్థానము, అటు బాంబాయి రాష్ట్రవ్యవహారముకూడ నిర్ధారణ కావలసి యుండును. కనుక అంతవరకు, ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడిన అనంతరముకూడ, ఒక విధమగు ఉమ్మడి రాష్ట్రము ఉండక తప్పదు. తరువాత పుదుచ్చేరి మున్నగు ప్రాంత భూభాగము, భవిష్యత్తుకూడ నిర్ణయము కావలెను. అప్పుడుగాని ఆంధ్రరాష్ట్రము వలె ప్రత్యేక తమిళరాష్ట్ర మేర్పడదు. విచారణ సంఘము ప్రశ్నావళియందు ఈ ప్రసక్తి లేకుండుటకు అదే కారణము. ఇవన్ని జరిగినపుడు తమిళులకు, వారు కావలె నన్నను, అవసరము

లేదన్నను ప్రత్యేక రాష్ట్రము ఏర్పడి తీరును.

ఇట్టి 'స్వల్ప' విషయమై తమిళ కాంగ్రెస్ కార్యవర్గము ఇంత అందోళన జెంద బనిలేదు. వైగా ప్రస్తుత మీ విషయమును వాయిదా వేయవలె నను ప్రచారమును సాగించినది కూడ తమిళనాయకులే. వారే ఈ విధముగ కలవరపడుట విచారముగ నున్నది. ఈ అందోళనకు, కలవర పాటుకు కారణము రాష్ట్ర మేర్పడదను భయము గాక ఇతర రాష్ట్రముల సరిహద్దులు, చెన్నై నగరము, ఇత్యాది సమస్యలు న్యాయముగ పరిష్కారమై పోవునేమో యను అనుమానమే అని స్పష్టమగుచున్నది. బాంబాయి రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ తీర్మానమునకును అదే హేతు వైనట్లు నగరమునుగురించి ఇటీవల ప్రబలిన వాదములే కారణము. బాంబాయి నగరము ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ ఏర్పడవలెనని బాంబాయి కాంగ్రెస్ తీర్మానించినది. ఇట్టి ఉమ్మడి నగరముల సమస్యపరిష్కారమునకు అదొక్కటే మార్గము. కాని తమిళ నాడు కాంగ్రెస్ మాత్రము చెన్నరాజధాని నగరము తమిళనాడునుండి వృద్ధి అయినదని, తమిళనాడునుండి చెన్నై నగరమును వేరు చేయుటవలన, నగరమునకు, తమిళనాడుకుకూడ నష్టకరమని తీర్మానించెను. ఇట్టి సమస్యల పరిష్కారమునందు లాభనష్టములు గాక, యోగ్యతా యోగ్యతలు, సాధ్యా సాధ్యములను గమనింపవలసి యున్నది. ఈ సందర్భమున తమిళనాడు కాంగ్రెస్ తీర్మానము ఎంత చిత్రము గను, యధార్థ నిర్ణీతులకు ఎంత విరుద్ధముగ నున్నదో తీర్మానమును పరిశీలించిన స్పష్టము కాగలదు. చెన్నై నగరము చంగల్పట్ జిల్లా గ్రామములు నుండి వృద్ధి అయిన దనుచు, చెన్నై నగరము తమిళ ప్రాంతమని చెప్పిరే గాని, చంగల్పట్ జిల్లా గ్రామములు తమిళ ప్రాంత మనక, అచట అత్యధిక సంఖ్యాకులు తమిళులని తీర్మానము వాదించుచున్నది. అట్లే చెన్నై నగరమున ఆంధ్రులు అత్యల్ప సంఖ్యాకులని తీర్మానము పేర్కొనుచున్నది. చెన్నై నగరమున తమిళము, ఆంధ్రముకూడ, మాతృభాషలుగ పరిగణింపబడవలసి యుండునని ఈ మధ్యనే కేంద్ర ప్రభుత్వము విస్పష్టము చేసియుండెను. ఆచరణలో గాకున్నను, కనీసము ప్రకటనలకు సంబంధించినంతవరకైనను నగరము బహుభాషా ప్రాంతమని, చెంగల్పట్ ద్వీభాషా ప్రాంతమని రాష్ట్ర విద్యామంత్రి కూడ అంగీకరించి యుండెను. అయినను తమిళ కాంగ్రెస్, చెంగల్పట్ చెన్నై నగరముల విషయమై అతిసాహసమైన ప్రకటనను చేసెను. చెన్నై నగరమున రక్తపుటేరులు ప్రవహింపగలవన్న నాయకుల అధ్వర్యమున జరుగు ప్రకటనలు వేరొకవిధముగ నుండుట అసహజము!

తమిళరాష్ట్రమునకు చెన్నై నగరము

నేటి ప్రపంచం:

మాస్కోలో మంతనాలు:

బర్లిన్ లో గిల్లి కజ్జాలు

ప్రస్తుతం అతి క్లిష్టంగా పరిణమించి ప్రపంచాన్ని బాధిస్తున్న జర్మనీ సమస్యపై మాస్కోలో నాల్గు అగ్రరాజ్యాలమధ్య సంప్రదింపులు ప్రారంభమై పూర్తిగా ఒక నెల తోజాలు గడిచిపోయినవి. బ్రిటిష్ రాజుబారి ఫ్రాంకో రాబర్ట్స్, అమెరికా రాజుబారి వాల్టర్ లిడెల్ స్మిత్, ఫ్రెంచి రాజుబారి ఈస్ట్ చాటెన్యూ ముగ్గరూ సోవియెట్ అగ్ర నాయకులతో ఈ దీర్ఘ సమాలోచనలు జరుపుతున్నారు.

రష్యా నియంత మార్షల్ స్టాలిన్ తోనూ, సోవియెట్ విదేశమంత్రి మోలటోవ్ తోనూ క్రెమ్లిన్ భవనంలో వీరు సాగిస్తున్న ఈ చరిత్రాత్మక సంభాషణలపై ఒక్క జర్మనీ భవిష్యత్తే గాక, ప్రపంచకాంతి సమస్యకూడా ఆధారపడి వున్నది.

బ్రిటన్, అమెరికా, ఫ్రాన్సుదేశాల ప్రభుత్వాల ఆదేశానుసారంగా ముగ్గరు ప్రతినిధులు ఆగస్టు 24 వ తేదీ మంగళవారం రాత్రి క్రెమ్లిన్ భవనానికి వెళ్లి మార్షల్ స్టాలిన్ తోనూ, విదేశ మంత్రి మోలటోవ్ తోనూ వాదాపు ఐదు గంటలపాటు సంభాషించారు. ఇప్పటివరకు జరిగిన మొత్తం ఎనిమిది సమావేశాలలో ఇంత సేపు ఏదీ జరగలేదు. ఈ దీర్ఘ సమావేశంతో మాస్కో సంప్రదింపులు ఒకదరికి వచ్చినా రాజుపోయినా, ముగ్గరు పశ్చిమరాజ్య ప్రతినిధులు జర్మనీకి సంబంధించిన వివిధవిషయాలపైనా తమతమ ప్రభుత్వాల అభిప్రాయాలను రము కేంద్రముగ నుండునని, కనుక అదే తమిళరాష్ట్రమునకు రాజధానిగ నుండవలెనని కోరుచు ఆ కోర్కెను సమర్థించుకొనుటకు చెన్నై నగరము నకు సంశ్లిష్టముగ నున్న తమిళేతర ప్రాంతములు తమిళ ప్రాంతములని, తిరుపతివరకు ఒకప్పుడు తమిళ రాజ్యముగ నుండెనని తమిళ కాంగ్రెస్ వాదించుచున్నది. చెన్నై నగరము తమదని, తమ రాజ్యమున కది కేంద్రమని ముందు ప్రకటించుకొని, తరువాత ఆ వాదమును సమర్థించుకొనుటకు సరిహద్దుల విస్తరింపజూచుట వారి మనస్తత్వమునకు తగినట్లే యున్నది.

సరిహద్దుల విషయములో ప్రస్తుతము ఎవ రెట్టి వివరీతపు కోరికలు కోరినప్పటికిని భాషా రాష్ట్ర విచారణ సంఘ కలాపము పూర్తి అయిన వెంటనే సరిహద్దు నిర్ణయక సంఘములు నియమింపబడును. ఆ సంఘ నిర్ణయములకు కట్టుబడి యుండుటకు మాత్రము అందరు సిద్ధ పడవలసి యుండును. కాంగ్రెస్ ప్రముఖులు డాక్టరు పట్టాభి ప్రభృతులు హెచ్చరించినట్లు "లోపాయకారీగా తగవు తీర్చుకొనడం సాధ్యంకాని పక్షములో ఋజువర్తనలైనటువంటి, సమర్థులైనటువంటి న్యాయమూర్తుల తీర్పులకు బద్ధులగుట, ఆ ప్రకారము నడుచుకొనుట నేర్చుకొందుము గాక!"

సోవియెట్ ప్రభుత్వాధిపతులకు అతి స్పష్టంగా చెప్పివుంటారు. స్టాలిన్, మోలటోవ్ లు తమ ప్రభుత్వాభిప్రాయాలను కూడా అంతే ఖచ్చితంగా విశదీకరించి వుండిరి. తూర్పుజర్మనీలోనూ, తూర్పుబెర్లిన్ లోనూ రష్యా, పశ్చిమ జర్మనీ లో, పశ్చిమబెర్లిన్ ప్రాంతాలలో పశ్చిమ ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాలు ప్రతేక పెట్టిన ప్రత్యేక ద్రవ్య చలామణీల సమస్యల వల్ల జర్మనీ సమస్య ఇంతమరి అస్పష్టంగా పరిణమించింది కాబట్టి, స్టాలిన్, మోలటోవ్ లతో మిగతా సమస్యలతోపాటు ఇది కూడా తప్ప చర్చకు వచ్చివుంటుంది. చర్చకు వచ్చినట్లే లండన్, వాషింగ్టన్ రాజకీయ వర్గాలవారు అభిప్రాయ పడుతున్నారు. బర్లిన్ నగరం సోవియెట్ ఆక్రమిత జర్మనీ భూభాగంలో వున్నది కాబట్టి నగరమంతటా ఒక సోవియెట్ ద్రవ్యమానమే చలామణీ కావాలని రష్యా వాదన. పశ్చిమ అగ్రరాజ్యాలకు ఇందుకు అభ్యంతరము లేకుగాని, సోవియెట్ మార్క్ చలామణీ నాల్గురాజ్యాల ఆధ్వర్యన జరగాలని వారి కోరిక. ఒక్క సోవియెట్ మార్క్ నాణెపుచలామణీకే ఒప్పుకున్నట్లయితే, బర్లిన్ నగరంపై తమకున్న ఆక్రమణాధికారాన్ని వదులుకోవలసి వస్తుందనీ, ఇది తమ ప్రాథమిక నూత్రానికి భంగకరమనీ బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, అమెరికాలు అభిప్రాయపడుతున్నవి.

నల్గు అగ్రరాజ్యాల అధికారం క్రింద సోవియెట్ మార్క్ నాణెమునే బెర్లిన్ లో చెలామణీ చేద్దామని పశ్చిమరాజ్య ప్రతినిధులు గత జూన్ మాసంలోనే సోవియెట్ అధికారులకు తెలియజేసివున్నారు. బ్రిటిష్ విదేశమంత్రి ఎర్స్టాన్ బెవిస్ ఇదే విషయాన్ని జూలై నెల ఖరన కామన్వెల్థ్ లో నైతం ప్రకటించాడు. వితేర్యుక్ నాయకులే ఇందుకు సమ్మతించలేదు. ఇప్పటికీ ఈ విషయంలో మాడు పశ్చిమ రాజ్యాల్ని ఇదే అభిప్రాయమై వున్నది.

మాస్కో సంభాషణల ఫలితంగా ఈ సమస్య ఏవిధంగా పరిష్కారమవుతుందో, అసలు పరిష్కారానికి ఏదైనా అవకాశం వున్నదో, లేదో కూడా సందేహస్పదమైన విషయమే.

చెన్నై క్రెమ్లిన్ భవనంలో మార్షల్ స్టాలిన్ మోలటోవ్ లతో సాగిన దీర్ఘ సమాలోచనలు బ్రిటిష్, అమెరికా, ఫ్రెంచి రాజధానులలో ఒక విధమైన ఆకాభావాన్ని రేకెత్తించినవి. ఈ ఆకాభావానికి ఏదైనా ఆస్కారమున్నదో, లేక హాళికి ఆకాభావమేనో ఇప్పడప్పుడే చెప్పలేము. బ్రిటిష్, అమెరికా, ఫ్రెంచి ప్రతినిధులు ముగ్గరూ తమ సంభాషణల వివరాలన్నిటినీ, ఎప్పటికప్పుడు ప్రతేక నివేదికలద్వారా తమతమ ప్రభుత్వాలకు అంశజేస్తూ తమతమ ప్రభుత్వాల అభిప్రాయాలను వెంటనే తెలుసుకుంటూ తమ సమాలోచన కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించుకుంటున్నారు. గత వారంతానే స్టాలిన్ తో జరిపిన చర్చల ఫలితాన్ని తమ ప్రభుత్వాలకు పంపడం, తమ ప్రభుత్వాభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడం అయిన తర్వాత ముగ్గరు పశ్చిమ రాజ్య ప్రతినిధులు మొన్న ఆగస్టు 27-వ తేదీన క్రెమ్లిన్ భవనంలోనే సోవియెట్ విదేశాంగ మంత్రి మోలటోవ్ తో వాదాపు మాడు గంటల సేపు తిరిగి సమాలోచన జరిపారు. ఈ చర్చలో రష్యా విదేశాంగ శాఖ సహాయమంత్రి విషిక్ స్కీ కూడా పాల్గొన్నాడు. ఇప్పటి వరకు మాస్కోలో జరిగిన సమావేశాలలో ఇది ఎనిమిదోది. ఇదే ఆఖరు సమావేశం కాదనీ మరొక సారి స్టాలిన్ తో వీరి సమావేశం జరగ వచ్చుననీ అంటున్నారు. మోలటోవ్ తో జరిగిన ఈ సమావేశానంతరం ఈ సంభాషణలపై నాలుగు అగ్రరాజ్యాల సంయుక్త ప్రకటన ఒకటి వెలు

ప్రతినిధిగతులు

బహుశా తావదాని చెల్లవిల్ల వేంకటశాస్త్రిగారు

ప్రతినిధులందరినీ సమీక్షించి వ్రాయవలసివస్తే చాలా వ్రాయాల్సివుంది. కాని వాటిలో కొన్ని గాధలు బట్టి మాస్తే అప్పటి ప్రతినిధుల ఇప్పటి ప్రతినిధుల కొంత అద్భుతం పెట్టి పుట్టినట్లు అవగతమవుతుంది.

భారతంలో వున్న జాతీయ మనిషికి దేశం కోర్కె ననుసరించి గృహస్థాశ్రమాన్ని స్వీకరించాక యేవో కొన్ని వర్తమానాలు—కాదు కాదు, కొన్ని మాసాల జరిగాక వాకానాక రోజు అపరాధ (నుమారు నాలుగంటల వేళ) కాలముడు భార్యతోడ తలదాచుకుంటూ చేతులొని నిద్రిస్తూ వుండగా అంతలో సాయంసంధ్యాసమయం ఆ స్త్రీ మయింది. అప్పుడు ఆ యిల్లాలి యెటూ తోచి—పచ్చి వెలక్కాయ గొంతుక బడటమింది. యేం జేస్తుంది పాపం?

“దుర లేసిన భర్తకు నెదురునీరే
లే. కుం: వో కర్మలోప మొదవు;
కర్మలోపము సల్యుటకన్న భర్త
కడుగే యె:గ్గని యెంచి యింతి”

“వెనక్కి వెడితే నుయ్యి: ముందుకు వదిలే గొయ్యి”గా వున్న ఆ సుకంటంలో, ఆ శ్రోత్రి యురాలు కర్మలోపభయంచేత మెల్లగా “సంధ్యా కాలం; సంధ్యాకాల” మంటూ భర్తను లేపింది పాపం అంత మాత్రం తో ఆ నిష్కారణకోపి “బైరారా! నన్ను లేపి నిద్రాభంగం చేస్తావా? నీ కింత స్వాతంత్ర్యం?” “నీ స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి” అట్టి కోరిక నాకు పొత్తు కుదురు. నా సంధ్యాకాలపు అధ్యాత్మ స్వీకరించకుండా వొక్క అంగుళమేనా అతిక్రమించడానికి మార్గదర్శిమాత్రం యెన్ని వేల గుండెలున్నాయి? అంటూ లేచి ప్రయాణం కట్టడం చూచి ఆ యి:గాలు వివాహకాలంనాడు తన పోదరుడికి భర్తకి జరిగిన సమయం (అవత్యంకలిగే వలకు) మెల్లిగా జ్ఞాపకంచేసింది. భర్త “అస్తి” అన్నాడు. ఆయీ మాత్రానికి రహస్యార్థం— “నీకు గొప్ప అయివుంది. నీ అన్నకూ నాకూ అదికాలం జరిగిన సమయం (కంట్రాప్టు) చెల్లించిపెట్టయింది. యిదుగో, నీ వెడు తూన్నాను” అని “లేడికి లేచిందే ప్రయాణం”గా వొక్క ముక్కుకు నూటిగా పోయాడు ఆ యిల్లాలికి భర్తప్రకృతి తెలుసుకు గనక ప్రయాణం వుండదని కాల్లావేల్లాబడి బలిమూలం వగయరా ఆచారాలు జరపలేదు. ఆమెకు జనించినకొడుకే అస్తీమడు. యీ పేరు ఆస్తీమడుగా కొన్ని పురాణాలలో వుంది. యిల్లించిచ్చేదాని కేం? “అస్తి” అనే అస ధాతురూపంచేత నూచింబబడవాడు కనక ఆ పేరు అతనికి సారకమయిందన్నమాట.

ఈయ: పుట్టుకతోనే ఋషి. యావ ద్భీమమా (బ్రహ్మచారిగానే (పరమరామదులతల) జీవితం గడుపుదామని నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆయీ నిశ్చయం పిత్తదేవతలు సాగించారు కాదు. వారి కోర్కె తిరస్కరింపనేరక యేవో హిరణ్యాక్షవరం అడ్డుపెట్టి కుడికి గృహస్థాశ్ర మంలో ప్రవేశించాడు. “ప్రజాయై గృహ మేధీనాం” గనుక సంతానసూచన కావడంతో బట్టే యేవో వంకపెట్టి, “యదహారేక విరజేత్” అనే శ్రుతి ననుసరించి యతిగా తయారై నాడు.

అంతా బాగానే వుంది. కర్మవధానమైన గృహస్థాశ్రమంలో వున్న యీ శ్రోత్రియడు (జరత్కారు) సర్వధా సిద్ధమైన దివాస్వాసం (వగటింది) యేం అంగీకరించాడు? అందు లోనూ భార్యతోడమీద తలపెట్టి వరుండడ మేమిటి? యిదంతా గవడగొయ్యగా కనపడుతూ వుంది తన తపస్సు కర్మసాక్షిగానూ భయ పెట్టదగినంత ఫోన్స్ కలదిగదా? అట్టి తపస్వి యిట్టి అనుచితం చేయవచ్చునా? అని యెవ రేనా విమర్శిస్తే కర్మరాలు యేలా సమర్థిస్తారో? వారికి అప్పీలు చేయడం యుక్త మనుకుంటాను. ప్రకృతకాలంలో ఆయీ జరత్కారుమని

వంటి ముక్కోపి గృహస్థులు వెదికితే అక్క డక్కడ కనపడకపోరు గాని వారికి ఆయీ ముక్కోపి తపన తప్ప తక్కిన సుగుణాలుండవు. నా చిన్నతనంనాటికి గిరజాల జాట్లూ, తివాసీ కత్తిరింపులూ మాత్రం వుండేవిగాని క్రాఫింగులు లేవు. క్రాత్రిలో ఒక కుట్టవాడు గిరజాలు పెట్టించుకున్నాడు. జిరస్సు యావత్తూ పాడు గాటి కత్తిరింపు కాకపడలతోటి నడినెత్తి పాపిటితో అలంకరించడం గిరజాల మర్యాద. యిది రాజులలో తప్ప యితరులలో మృగ్యం. కాదుకూడ దని యెవడైనా కలించి ఆయీ గిర జాలు వుంచుకుంటే, చాలా తప్పుగా వరిగిందే వారు.

రాజులలో యీ గిరజాలు నిన్నా కేదూ వచ్చినట్లు తోచదు. వాల్మీకి రామణ్ణి “కాక పక్షిధరం” అనే విశేషణంతో వర్ణిస్తూ వుంటాడు. రాజులకు ముఖ్యనిహ్నమైన యీ కాకపక్షి (కాకరక్కలు) చివ్విన్న యెవరి పిల్లవాడో పెట్టించుకోవటమిట్టికి యింకొకడు ఆక్షేపిం చాడు. దానికి వాడు—“కానీ నీ విజయ నగరం మహారాజులుంగారి నడుగు” అని జవాబు చెప్పేటప్పటికి యింకొకడు ఆ జవాబు విని— “వోరి వెల్లివాడా, విజయనగరం మహారాజులుం గారిమాదిరి జాట్లు అణాణో, అరణాణో వచ్చేది కనక పెట్టెకోశలిగావు. ఆయనకు ముప్పుయి లక్షలు రాదగిన యెట్టు వుంది. దాని మాట యేం చెప్పుతావు?” అని ప్రశ్నించాడు. దానితో ఆ “గిరజాల యువకడు” నిరుత్తరమైనాడు.

ప్రకృతం జరత్కారుమనికంటే గాని అంతకు అధికంగానేగాని పెల్లెమ్మడ అథాట్టి లేదా! అధికారం అమూలవలదండం గుకునే కాని ఆయనకు వున్న తపశ్శక్తి రమ్యం చే వస్తుందా? యీ దాంపత్యంవంటి దాంపత్యాలు యిప్పుడే కాదు, పూర్వము వుండేవన్నందుకు ఆయీ భారతగాథ మనకు బోధకం. పోరాడి కుడు ఆయీ భాగం చదివి వ్యాఖ్యానం చేస్తూ వుంటే అతడు తపస్వి కావడంచేత యెవరూ తిట్టకపోగాని, అలాగే కాకపోతే (అవిడ మొగం చూచి పూరుకుంటే యేమో గాని, తిట్టడమేకాదు “కుప్పనాం” కూడా జరిగే తీరుకుం దంటాను. అయితే ఆ ముక్కోపి, దుర వాంకారి, నిర్దేవుకొపి, ఆ సభలో లేడు గదా; వినండి. ఆ పోరాడికుడికి అధేదబుద్ధ్యా అట్టి మర్యాద జరిగితిరుతుంది. “జేంద్రహాస్యం” చెప్పే వగటివేమగాండ్లు ఆ కలలులు విస్తరించి వున్న పూర్వజ్ఞుల ఆ శేషం కట్టరు. కొందఱు ఆ కులములు “అయ్యా? మాకేం యిబ్బంది లేదు. మాజాతివేమకూడా కట్టి గ్రామములను సంతోషపెట్టండి” అనికోరి ఆ శేషం కట్టించి తరవాత కోపం ఆపుకోలేక, కొట్టడానికి తయారైనట్లు వినడం.

ఆయీ జరత్కారుని చర్య సర్వధా హేయంగా కనపడడంచేత యే “సంపన్నగృహ నున్నా” అమోదించాడు. అమోదించుకొన్నాడు, అమోదించబోలుడు. ఒకవేళ అమోదిస్తేనో, వాడూపిడివంటివాడే కనకవాణ్ణి “నాకానెన్న”గా నా గరిమలు పరిగించి మందలించాల్సింది. ఆ కాలంలో పెద్దలేనా అతణ్ణి గాథంగా మంద లించే వుంటారు. కాని ఆ మందలింపు గ్రంథ సంగా గోచరించక పోవడాని క్కారణం—అ కిథఅక్కడ వున్నవారించడం గృహస్థాశ్రమ స్వీకారం చేయకపోతే పిత్తదేవతల దుఃఖ స్తారు కనక ప్రతివాడూ “అదిని బ్రహ్మచర్యము, అనంతరమందు గృహస్థరమయి.....” అక్రమా దాక్రమం గచ్చేత్”. ఆయీ కానసాలను వుల్లం ఘించూ దని బోధించడానికే కాని వేఱు కాదు. గృహస్థాశ్రమం అన్ని అక్రమాలన్నా మిన్న అని మన గ్రంథాలు ఘోషిస్తూ వున్నాయి. “తప్యాశ్లేషాశ్రమి గృహి”. క్రమంగా ఆశ్రమచతుష్టయాన్ని అవలంబించ

డంలో ప్రమాదం లేదాగాని, చిన్నతనంలోనే తుర్యాశ్రమం అవలంబిస్తే అది అభయతో భ్రష్టుణ్ణి చేసితిరుతుంది. యెవడో ఒకడు పతి తుడు కాకుండా నెగ్గినప్పటికీ అది గణనీయం కాదు. “న స్వాకం లక్ష్మ్యం యోగారంభం ప్రయోజయతి”. విషయాంతర మేతత్.

స్త్రీల స్థితిగతులు భారతకాలానికి పూర్వం యేవిధంగా వుండేవో జరత్కారుడుగారి చరిత్ర వల్ల కొంత మనకు గోచరిస్తుంది. పురషుడు చేసే తప్పులను దేవతలకూడా సమ్యకించి పూరు కుంటాగనిస్తే స్త్రీలు చేసే తప్పులను దేవతల మాటకేం, భర్తలే తీసుంచేటట్లు తేరనిస్తే ఆయీ జరత్కారుని ప్రవర్తన మనకు బోధిస్తూ వుంది. ప్రస్తుత గాథలో తప్పు యావత్తూ భర్తదగినా, భార్యది కాదు. యథార్థ మీవిధంగా వున్నప్పుడు కర్మసాక్షిగా వుండే నూర్వడేనా సాహసించి కలగజేసుకొని ప్రత్యక్షం కాకపోతే మానె, పరోక్షం (అశాశ వాణి)గా నేనా గాథంగా మందలిస్తే బాగుండేది. కాని, యేకారణంచేతనో అలా జరిగలేదు. యిటీవల ఆయీ గాథలు చదువుకొని స్త్రీలు క్రమంగా బడితెగి బాగా యెడిరించి మొట్ట మొదటికే (విడాకులు) మోసం తేవడానికి సిద్ధపడడం జరిగింది. తపోశ్శో ఆ చట్టం కూడా అమల్లోకి వస్తుంది. ‘వి’ పిల్లలు, మా పిల్లలు, మన పిల్లలు’ అనే అవహాస్యాస్పదపు గాథ మనమే వివభోతం.

నిప్పటికప్పుడు మాత్రం కవులు నివృత్త పాతంగానే తమ అభిప్రాయాన్ని బయటపెడు తూనే వున్నార గాని, ఋషులుమాత్రం వున్న దున్నట్టేగాని అన్యథాగా రచించినట్లు లేదు. చూడండి, యీ విషయం భవభూతి యెంత బాగా స్ఫురింపజేశాడోను.

“విప్రుజ శూద్రమునా కృపాణమ్;
రామస్య హస్త మసి దుష్కరగర్భభిన్న
సేతావివాహసవలో: కరణా కుతస్తే?”

ప్రస్తుతం రాముడు మునిగా వున్న కంబుకుణ్ణి వధిస్తూన్నాడు, యెందుకంటే, వర్ణాశ్రమ ధర్మాన్ని అతిక్రమించిన కారణంచేత. యీ ధర్మాతిక్రమణాన్ని శిక్షిస్తేనే కాని విప్రుకుడు జీవించడు. కాంతం పాపం. ఆకాలంలో ఆరితిని ప్రత్యక్షంగా ధర్మాధర్మాల ఫలితాలు గోచరిం చేసి కాబోలును. అందులో సహస్రాంశమేనా యీకాలంలో గోచరిస్తే, నైజాం ప్రభువు తన రాష్ట్రంలో జరుగుతూవున్న ధర్మవ్యతి క్రమాన్ని పుకేషించగలిగేవాడా? ఆఖరికి ఆ భగవదంశంధూతుడికి నల్లి కుట్టినట్లుకూడా కనపడడంలేదు.

ఆయీ ధర్మవ్యతిక్రమం పురాణాలలో కూడా వున్నట్టే లేదు. (1) హిరణ్యాక్షుడు, (2) హిరణ్యకశిపుడు, (3) రావణుడు, (4) కంభోధరుడు వగైరాలు యిట్టి ధర్మవ్యతిక్రమాన్ని సహించి, తెల్లంగొట్టిన రాయుమాదిరి పూరు కున్నట్లున్నా చదవలేదు. వాళ్లు శివార్చన చేసే భక్తులేకాని వరదారాపరాధం వగయరా దుష్కర్మాలకూడా చేసేవారని వాళ్ళ చరిత్రలో గోచరిస్తుంది. యీ నులూను నమాజు చేయడం, ఆ శివార్చనకు సరిపోతుంది. యీ పాటికేనా తగిన దృష్టాంతం కనపడితే ఆస్తీమ లకు కొంత భగవత్సహాయమిద విశ్వాసం వుండేది. లోగడ కుడి, దూలగొండ వగయరాల గాథలమాత్రమేనా దృష్టాంతం కనపడడంలేదు.

నా కొకటి తోస్తుంది. భగవంతుడు వున్నాడు. ఆయీ దమ్యలు చేసే దుండగాలు వరికిలిస్తూనే వున్నాడు. ధర్మకాస్త్రాని తిర గేనూనే వున్నాడు కాని పిళ్ళ దుండగాలకి తగ్గ శిక్ష యెంత వెదికినా కనపడడమే లేదు. యెంత కఠినంగా ఘోషంగా శిక్షించినా యీ దుండగులు ఒక రోజు ఒక పాధ్వసుణిని హింసిం చిన (బలాత్కరించిన) పాపంలో సహస్రాం కానిక్కుడా సరిపోతే, అట్టి శిక్ష, తక్కువ శిక్ష వేసి యేమి వేయకపోతే యేమి? అని యేమీ తోచక పూరుకున్నాడేమో అని నా వుత్తేర్పి. నేనే భగవంతుణ్ణియితే ఆయీ ఘోరాలను సమ్యకించినట్టే ప్రాటించి పూరు కునేవాణ్ణి. భగవంతుడికే తగిన శిక్ష గోచరించని పక్షంలో నాని స్పష్టిలో ఒక పరమాణుపూ కూడా కాని నులూనుకుమాత్రం గోచరిస్తుందా? దిక్కుమాలిన సంసారాన్ని పోషించడానికి

ఒకడు మేకల గొంతుకలు కోస్తే, యింకొకడు మనుష్యుల గొంతుకలు కోస్తూన్నాడు; లేదా కోయిస్తూన్నాడు. వాడికి తృప్తి కనపడదు. వీడికి కనపడదు. వాడూ భార్యాపిల్లలతో దోస తోటలాగ అభివృద్ధిగా వున్నాడు, వీడూ వున్నాడు. కరుణ అనేది వాడికి వుంది, వీడికి వుంది. అది లేని పక్షంలో అభివృద్ధి శూన్యం కావాలి. యెందుచేత? యెప్పుడో పెద్దపులి మాదిరిని వీడూ వాడూ చేయక పుకేషిస్తారా? యీ ప్రపంచకంలో నాస్తికుని జీవితానికి వున్నంత హాయి ఆస్తికుని జీవితానికి లేదు. కాని, నాస్తి అనడం గుకువైనా, అంతకన్న ఆస్తి అనడమే తరబోవాయం. యీ గాథ ఆస్తి అనేదానికి సంబంధించినదే.

ఆస్తి అనే క్రియాశబదంవల్ల జరత్కారుని కొడుకు ఆస్తికుడు, లేదా ఆస్తికు డైనాడు (ఈషదైవమ్య మవివక్షితం). అతడు తల్లివంక చుట్టాలైన తక్షకాది సర్పరాజులకు జనమే జయిని సర్పయాగంలో నశించకుండా కాపాడి నాడు. యిట్టి యాగమే యిప్పుడు. నైజాం రాష్ట్రంలో జరుగుతూ వుంది. ఆస్తికునంటి మహాభావుడ అవుచేయాలి.

స్త్రీల స్థితిగతులు పూర్వంకన్న యిప్పు డెంత మార్పు చెందినదీ కూడా దీనివల్ల గోచ రిస్తుంది. నన్నడిగితే అందరికీ స్వాతంత్ర్యం వుండడం అపేక్షణీయమని అంగీకరిస్తూన్నాగాని, జరత్కారునవంటి భర్త (పారబర) తటస్థిం చేసే నాధ్వీజీవితమాత్రం చాలా దుర్భరమే అంటాను. ఆపె పాతివ్రత్యానికి పరలోకంలో ఫలితం వుండకపోడుగాని ఆపె భర్తను లోకం దూషించి తీరుకుం దనే చెప్పాను.

ప్రస్తుతవిషయంలో హిందూగృహస్థులలో నూటికి 90 మంది “జరత్కారులే”. ఆయీ జరత్కారువుగారి చర్య యింపుమించు, రజా కాదుని చర్యతో పోల్చవచ్చునేమో? భార్య విషయంలో బొత్తిగా అనుచితంగా వర్తించి నంతమాత్రంచేత ఆ మహాభావుణ్ణి అంత తేలిక చూపు చూడడం యుక్తంకాదు కనక, గౌరవం గానే చూడాలం. యిక యెన్నాళ్ళు? బిల్లు ప్యాకు కాబోతూ వుంది. పిల్ల గుండాన్ని బడ తాయి. స్త్రీల స్థితిగతులు ఆ బిల్లువల్ల తిన్న బడతా యని నేటివారభిప్రాయ పడుతూ వున్నారు. నాకు మాత్రం ఆశ్రోవా నచ్చడం లేదు, యిప్పటివారి త్రోవా నచ్చడంలేదు. జర త్కారునవంటి భర్తలను మందలించడం మట్టుకు ఆరంభమయితే యితరులకు బుద్ధి వచ్చి కొందఱు గృహిణుల స్థితిగతులు తిన్నబడతా యనిస్తే, పిమ్మటసంగతి పిమ్మట చూచుకోవచ్చు ననిస్తే వుంది.

“సహసా విదధిత న క్రియామ్.”

ఉత్తమవైవ మత గ్రంథము పండితారాధ్య చరిత్ర

పాల్కురికి సోమనాధకవి రచించిన ఉత్తమ ద్విపద కావ్యము, డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్షా, పురాతన, వాద, మహిమ, పర్యవసాయం అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండ లేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

వెల రూ. 5-0-0
ప్యాకింగు, పోస్టేజి రూ. 1-4-0
ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు. 1.

మాతృదేశమునకు శ్రీ అరవిందుల సేవ

డా. హఫీజ్ సయ్యద్

శ్రీ అరవిందులు భారతదేశాన్ని అమితంగా ప్రేమిస్తారు. భారత స్వాతంత్ర్యానికి ఆయన ముఖ్యంగానే అయినా అనేక విధాల పాటుపడ్డారు. ఆయన జీవితగాథ మన మెరుగుదలకు; ఆయన బాల్య, యౌవనదశలు ఇంగ్లీషు పాఠశాలలు, కళాశాలలోనే గడచిపోయింది; యూరపియన్ నాగరికత, పాశ్చాత్య మేధావుల భౌతిక ఆదర్శములలో ఆయన గ్రంథులిడెను; ఈ కాలములో ఆయన తన మాతృదేశాన్ని మరచిపోయి, తిరిగి నేర్పుకొనవలసి వచ్చెను. బరోడాసంస్థాన ఉద్యోగిగా భారతదేశానికి తిరిగివచ్చిన తర్వాతనే ఆయన సంస్కృతం అభ్యసించుట ప్రారంభించెను. ఆయన యౌవనములో ఒకప్పుడు, భారతీయుల వాంఛలను, ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచిన భారతీయ ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతిని ఏకగిడుగునా చూడవచ్చువాడు.

బరోడాలో వుండగానే భారతదేశం పట్లను, భారతదేశ ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతిపట్లను ఆయన గౌరవము కలిగి, వృద్ధిపొందెను. అట్లే, తన స్వరాష్ట్రమునకు వెళ్లి, స్వాతంత్ర్యపోరాటములో ఆయన పాల్గొనెను. 'జాతీయ విద్యా సమితి'కి ప్రధానాధ్యాపకత్వము స్వీకరించుటతో ఆయన రాజకీయరంగములో కాలిడెను. తదుపరి, భారతరాజకీయ కల్లోలరంగములో 'వందే మాతరం' ప్రతికము రుమికించి, మన జాతీయ దర్శనములకు దారిని ముఖ్య ప్రచారక సాధనముగా ఆయన చేయగల్గెను. ఆయన వ్రాతలను విదేశ ప్రభుత్వము ప్రచురించుచున్నది, అపార్థములు కల్పించి, ఏదో ఒక మిషన్ ఆయనను

అత్యంత జైలుకు పంపించుచుండెడిది. ఆయన ప్రకారముగా ఆలోచించుకుని, తన జీవితములో, ముఖ్యనిర్ణయములు చేయుటకు ఈ 'నిర్బంధవిశ్రాంతి' ఎంజేని తోడు పడినది. అత్యంత జైలులో వుండగానే, తాను శ్రాత్రిగా కనిపెట్టిన ఈ సిద్ధాంత సామవమును గూర్చి ఆయన కొన్ని పద్యములు రచించెను. "అనంత భవిష్యత్తులోనికి తొంగిచూచుటకు తన వ్యక్తిగా అక్కడనే ఆయన తయారైనాడు."

శ్రీ అరవింద 14 సంవత్సరములు విదేశాలలో నివసించి, పాశ్చాత్య నాగరికా పద్ధతులలో తీర్చిదిద్దబడ్డెను; కాని చివరకు అది అనుభవితము, అసంపూర్ణము అని ఆయన గ్రహించెను. పాశ్చాత్య మూలకందముల 'వెలుగు' కన్న 'చీకటియే ఎక్కువ వున్నట్లు ఆయన గ్రహించెను.'

ఒక కష్ట ప్రపంచమున జయింపగల్గినా, తన అత్యంత పోగొట్టుకుంటే, అతనికి లాభం ఏమిటి! వ్యవేశానికి తిరిగివచ్చినతర్వాత మాతృదేశ సేవయే తన పరమావధిగా ఆయన ఎంచెను. "ఆ సమయములలో నేను భగవంతునిగూర్చి ఆలోచించినప్పుడు నా కాయనయందు భక్తి, విశ్వాసము ఏమాత్రములేదు. ఆయన ఆస్తిత్వమునే నేను గుర్తించలేదు, కాని వేదముల సత్యముపట్ల నాకు ఏదో నమ్మకము కుదిరినది. ఈ యోగములో తప్పక ఏదో ప్రబలసత్యము వుండి తీర

వలెనని నేను భావించితిని" అని ఒక ఉపన్యాసములో ఆయన చెప్పియుండెను.

ఆయన వ్యక్తిగతముగా, తనకు 'ముక్తి' లభించవలెనని ఆశించలేదు. "నీవే వుంటే, నా హృదయం నీకు బాగా తెలిసివుంటుంది..... ఇకరూప కోరిక నే నేమీ కోరటం లేదు. ఈ జాతిని ఉద్ధరించటానికి సామర్థ్యము నివ్వవలసిందనీ, నేను ప్రేమిస్తూ, జీవితాంతంనేన చేయ నిశ్చయించుకున్న ఈ ప్రజలకు నేన చేయటానికి అనుమతి నివ్వవలసిందనీ నేను ప్రార్థిస్తున్నాను" అని ఆయన ఎప్పుడూ భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థిస్తుండేవాడు.

తన దేశానికి, ప్రజలకు సేవచేయుట మనే విషయంలో వున్న ఈ నిశ్చల తత్వం వల్లనే 'యోగ' ఆభ్యాసానికి, రాజకీయాలకు పాత్తుకుదనట్లు, రెంటికీ పరిష్కారము ఆయన భావించలేదు. ఆయన 'యోగ' ఆభ్యాసం ప్రారంభించినప్పుడు, రాజకీయాలలోని రాఘటంగా పాల్గొన్నాడు; ఆరెందూ పరస్పరవిరుద్ధములని ఆయన ఎన్నడూ భావించలేదు. రాజకీయాలంటే, దేశస్వాతంత్ర్యంకోసం, దాని అధిక, శైలికి ఆధ్యాత్మిక అభ్యున్నతికోసం పాటుపడటమని అంగీకరిస్తే, భారతదేశంలోని ఇతర యోగులందరికన్న శ్రీ అరవింద ఒక్కడే, మానమునైనా సరే తీవ్రముగా దేశ అభ్యున్నతికి పాటుపడెనని ఒప్పుకొనక తప్పదు.

కలకత్తానుంచి మొట్టమొదట చంద్రనగర్ కు, అటుతర్వాత పుదుచ్చేరికి శ్రీ అరవింద వలస వెళ్లెను. 1910 లో, పుదుచ్చేరికి మొదటి వెళ్ళినప్పుడు ఒక స్నేహితుని ఇంట్లో వుంటుండెడివాడు. శ్రీ మేడో, సమద్రతీరార, పట్టణంలోని అతి పరిశుద్ధమైన ప్రాంతం లో, ఆయనకు ఒక ఆశ్రమం నిర్మించి ఇచ్చారు. గత మూడు దశాబ్దాలలోను పుదుచ్చేరిలో ఆయన ఆశ్రమం చుట్టూ, విష్ణు 'ఆధ్యాత్మిక పరిశోధనాలయం' ఏర్పడింది. ఇక్కడ ఇప్పుడు ముఖ్యమైన ఆశ్రమకుటీరంలో శ్రీ అరవిందులు, పరమపూజ్య మూత, కొందరు ముఖ్యసాధకులు మూతమే సిన సిస్తున్నారని గ్రంథాలయము, పత్రాలయము, ఆశ్రమశాస్త్రం, తపశ్శాల, పూజాశాలకూడ ఈ ఆశ్రమ పైరుగానే వున్నవి. భోజనశాల, కంటకా, గోశాల, ఇంజనీరింగ్ కర్కెషన్, పదార్థముల అంగడి, వైద్యశాల, పాఠశాలలు, ముద్రణాలయము మొదలైన ఇతర ముఖ్యకట్టడములన్నీయు ముఖ్యఆశ్రమం చుట్టూ దూర దూరాల వున్నవి. వీటన్నిటిని 'సాధకులే' నిర్వహిస్తున్నారు. వీరిలో జరిగే ప్రతిచిన్న విషయాన్ని మూత స్వయంగా పరిశీలిస్తుంటుంది; సాధకులందరూ ఆమె కనిముట్లుగా, ఆయా కార్యాలకు నిర్వహిస్తుంటారు. ఇచ్చట వని అంతా "పరమపూజ్యమూతకు, పరమపురుషునికి ఉపసరముగా మూతమే" ఆచరింపబడుచుండును.

భారతదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో అనేక ఆశ్రమాలున్నవి; కాని వానిలో ఏది కూడా పుదుచ్చేరిలోని ఆరవిందాశ్రమ మంత చక్కగాను, సంఘటితముగాను నిర్వహింపబడుట లేదు. దీని విజయమునకు కారణము దాని వెనుక నున్న ఆధ్యాత్మికతయే. గూఢ తత్వము, అలౌకికవాదము, మతవిషయిక సాధన మొదలైన వాటన్నిటిలోను, దైవిక - ఇచ్చట పూర్తిగా లొంగిపోవుటయే వాస్తవము ఆధ్యాత్మిక జీవనమని అందరూ గుర్తించిరి. జగద్విషయిక, అలౌకిక చేతనాకృతులు రెంటిలోను, వ్యక్తిగత 'జీవి' తన కష్ట కిత్వమును పూర్తిగా నిమగ్నమొల్చి వేయవలెన; అంటే, ఇనా, పరములలో మనము దర్శించి, సాయుజ్యము పొందదలచిన ఈశ్వరునిలో మనము పూర్తిగా నిమగ్నమై పోవలెను.

ఏ సాధకుడు తన వ్యక్తిగత పాకర్యములను, పోషణలనుగూర్చి ఆలోచింప నపుడరము తనంత

చక్కగా ఆశ్రమములో అన్ని ఏర్పాట్లు చేసి యుండిరి. అరవిందపథంలో ఆధ్యాత్మిక అభ్యున్నతి పొందవలచుకున్నవారు, మూతనుండా శ్రీ అరవిందుని తన గురువు, మార్గదర్శకుడని అంగీకరించి, తన సర్వస్వము స్వచ్ఛందముగా, సంతోషపూర్వకముగా ఆయనకు నివేదించుకొనుటయే మొదట చేయవలసిన పని. ఆపైన గురువు అతని లేక ఆమె బాహ్యత యావత్తూ తనపై నిడుకుని, అతని ఆమె పోషణ, ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకత్వములకు తాను బాధ్యత వహించును.

శ్రీ అరవిందుని, మూతకు తమ ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకులుగా, గురువులుగా అంగీకరించినవారు తమ భౌతికసంపదలను, కోర్కెలను అన్నిటిని వారికి సమర్పించి వేయవలెను. అట్లుపైన సాధకులలో ఎట్టి విభేదములు పాటించబడవు. భాగ్యవంతులు వీడవారు ఒకేవిధముగా చూడబడుదురు. గురువుకు వున్న దంతియూ, ఒకేవిధముగా, మూత ప్రతివానికీ వాని అపురవములను బట్టి యిచ్చుచుండును కాబట్టి, అందరికీ చెందినట్లే భావించవచ్చును.

ప్రతిసాధకుడు తన ఆభ్యున్నతిని బట్టి సంస్కారజీవితమును గడుపుచు, మూత చెప్పినట్లు కృతసారించుచుండును. ఆశ్రమములో ఆధ్యాత్మిక జీవితమంతయు మూత ఆదేశము ప్రకారమే జరుగును. ఏ ఆశ్రమ వాని కూడ, తనకు చెప్పబడిన పని కించిత్తుకొనక కూడ నేనుండ నిర్వహించును. కంటచేయుట, గిన్నెలు తోయుట, నేల డోక్కుట, బట్టలుడుకుట, మొదలైన పనులన్నీ వారే చేయుచుండురు. భోజనశాలలో ప్రతివారు విశృంఖలం, గరిటెలు పుచ్చుకుని, అక్కడ వున్న పదార్థములలో తమకు కావలసినంత తేచ్చుకుండురు. భోజనశాలలో జారి, మత, రంగు విభేదములు ఏ మాత్రము పాటించబడవు. మానవమశ్రులందరు సమానముగా భావించబడెదరు. ఆశ్రమములో ఇచ్చు ఒకే రకపు భోజనమును అందరూ తరగించి తీరవలసినదే. ఆశ్రమవాని ప్రతివాడు పరిశుద్ధ జీవనమును అలరించుకొనవలెను. పని, పూజ చక్కగా చేయవలసివచ్చి; పనియే ఒక విధమైన పూజగా భావించవచ్చును. కార్య ఫలితములను గురించి విచారించవలసిగానే ప్రతివాడు తన విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహిస్తున్నాడు.

కాయముబట్టి చెట్టు మంచి చెడ్డలు నిర్ణయించవచ్చును. అదేవిధముగా సామాజిక, మత విషయిక సంస్థలను గూడా, వారిలో నివసించు

(17 వ పేజీ చూడుడు)

నెరసిన వెంట్రుకల బెషదము

రంగుపూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేదవికిత్వ తెల్లని రంగును మార్చి కాళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు విచ్చును. గుణం కానిదో, దబ్బు వాసమచేయదును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రూ 2.8.0 మర్యరకమై యుండిన రూ 3.8.0 పూర్తిగాయుండిన రూ 5.0.0.

గమనింపు:— ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ విచ్చు బెషదము.

Dinraksh Aushadhalaya,
No. 214 P. O. Rajdhanavar (Hazariabagh.)

గాంధీ సమాధికి పుష్పార్పణ చేయబోవుచున్న ప్రధాని నెహ్రూ. ఆయన వెనుక మాలానా అబాద్.

కూచిపూడి నాట్యకళ

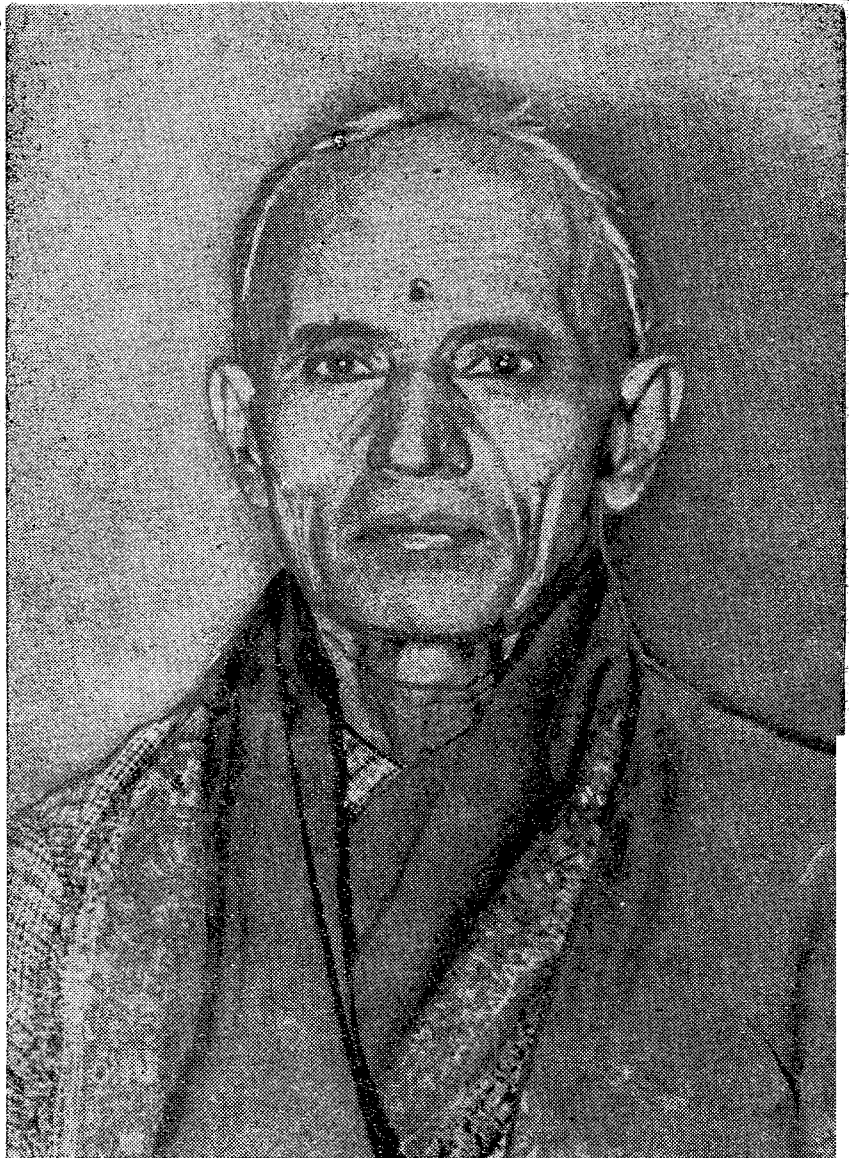
గౌరవనీయులైన శ్రీయుత కళా వెంకటాపుగారు

ఆంధ్ర సంస్కృతికి ఉండే విశిష్ట సంపత్తిలో కూచిపూడి భరతనాట్యం అగ్రగణ్యం. భావరాగాత్యమల సమరససమేళనమే భరత మన్నాడు. ఈ కళాప్రవృత్తి భరతుడనే వో ముని పుంగవుడని ఒక ప్రవాదం. ఆర్య సంప్రదాయం ప్రకారం శివుడు, పార్వతి, విష్ణు శివుడు, నారదుడు. హనుమంతుడు ఇత్యదులు పదహారుగురు మన దేశంలో నృత్య కళకి పునాది వేసినవారు. ఇటువంటి సనాతన నృత్యకాస్త్రంకాక, ఆధునిక కాలంలో జయదేవుడు, నారాయణదీక్షితులు, సిద్ధేంద్రయోగి, డేట్రయ్య మొదలైనవారు కొత్త పంథాలు తొక్కినవారు. ఈ కొత్త పంథాలో మఖ్య నిషయం ఏమంటే, ఈ నృత్యం అంతా కూడా శ్రీకృష్ణపరంగా సృష్టించబడినది. జయదేవుడు వంగదేశవాసి. ఈయన గీత గోవిందం నృత్యసంగీతం. రాధామాధవుల ప్రణయమే గీతగోవిందం వస్తువు. ఈ గీతగోవిందం ముద్దుపల్లవి తెనుగులోకి భాషాంతరికరణం చేసింది. ఈమె జన్మకల్ల సహారాస్థాయినితి. ఈనాటికి ద్రావిడంగా. కవిత్వం తెనుగులో. అది తంజావూరురాంధ్రనాయకల యుగం. విజయ నగరంనుంచి ఆంధ్రసంస్కృతి, ఆంధ్రకళలు, పక్షిజాత్యం అంతా వ్యాపించిన మహాయుగం. త్యాగరాజస్వామి అవతారానికి మార్గం చూపిన మంచికే. ఈ నాటికి కూచిపూడి వింటిదే తమిళ సెలకీ ఉత్తమడి గ్రామం ఉన్నది. ఇక్కడి షివాటకాలన్నీ ఆరవ శతాబ్దం వ్రాసిన తెనుగులో వుంటవి. దక్షిణ దేశంలో దేవాలయాలలో నృత్యం చేసే దేవకళ్యాణం తెనుగు పదాలే వాడతారు. దీక్షులన్నీ తెనుగు రీతులే. మళ మళంలో కథాకళి కూడా నటబూదీల ద్వారా ఇక్కడికి వెళ్ళింది. నటబూదీలు గోదావరి తీరం లించి వలసపోయిన ఆంధ్రబ్రాహ్మణులు. ఆంధ్ర హాసానాట్యకాలంలో వలసపోయిన ఆంధ్రులు గోదావరి తీరంలో నాట్యకళాసంప్రదాయం ప్రచారం చేశారు.

భారతదేశంలో జయదేవుడి తర్వాత కృష్ణ పరంగా నృత్యసంగీతం చెప్పినవాడు నారాయణ దీక్షితులు. ఈయన కృష్ణుడికి గోపికల వధ్య

వుండే అనురాగం వస్తువుగా తీసుకున్నాడు. ఇక మిగిలిన ఆధునికులు సిద్ధేంద్రయోగి, డేట్రయ్య, వీరిద్దరూ పదహారేళ్ల ఆంధ్రులు. డేట్రయ్య కృష్ణాజిల్లా మొవ్వ గ్రామకాపుర వాడు. మువ్వ గోపాల పదాలు వినని ఆంధ్రు లుండరు.

సిద్ధేంద్రయోగి కూచిపూడి సంప్రదాయానికి వంశస్థుడు. ఈయన గోకొండ తానీషా కాలంలో ప్రస్తుతం గుంటూరు జిల్లా ప్రదేశవాస వున్నాడు. అద్దరి అత్తవారు. ఒక కుభమహార మందు పునస్సంధానానికి ఏరుదాటి పెడతూ వుండగా వరద వచ్చి ప్రాణాపాయం కలిగింది. ఇప్పడేవరకు ప్రార్థించగా ఆ దేవత కీపు పున స్సంధానానికి వెళ్ళవచ్చుగాని భార్యని స్పృశించ కూడదని వరం ఇచ్చెను. ఆ విధంగా సన్యాసి కావలసిన సిద్ధయ్య తపశ్శక్తిచేత సిద్ధేంద్ర యోగిగా మారి భామకలాపం, అనగా సత్య భామా కృష్ణుల ప్రణయం వస్తువుగా వీధి భాగ వరం రచించినాడు. ఈ నాటకం ప్రదర్శించ దానికి ప్రయత్నిస్తుండగా కూచిపూడి సమీ పంలో ఇద్దరు బ్రాహ్మణకుర్రవాళ్ళు చెట్లమీద కూచుని కూనరాగాలు తీసుకున్నారు. కంఠం మధురంగా వుంది. అంగసౌష్ఠవం ఉంది. వెంటనే ఒకరికి భామవేషం, మరొకరికి కృష్ణుని వేషం తయారుచేసి, తానీషామందు ప్రదర్శించాడు. తానీషా మెచ్చుకుని ఈ కళ బోషించ దానికి కొన్ని గ్రామాలు ఇనాం ఇచ్చినాడు. అప్పట్నుంచి, ఈ కుటుంబీకులు భాగవతుల వారై, చింతావారితో, వేదాంతం వారితో సంబంధాలు చేసుకుని, నృత్యకళ ఆరాధిస్తు న్నారు. ఆనాడు భామవేషానికి పరపు మర్యాదలు, ఈనాటి ఫీలుము తారల్ని మించివుండేవి. ఒక భామవేషాన్ని మరో భామవేషాడు వోడించడానికి, చేతిబట్ట చీయించడానికి ప్రయ త్నించేవారు. అందుకే వీరు మంత్రకాస్త్రం కూడా పఠించి, శత్రువులకై ప్రతి ప్రయోగం చేసేవారు. భామవేషాడు జడ వేడాడటారు. అంటే, ట్రెక్కినవాళ్ళందరి మీదా సవారి అన్న మాట. ఇకన్నీ తెలుసుకుంటే అనాది తెనుగు

కూచిపూడి నాట్యకళానిధి శ్రీ వేదాంతం లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు

సీమలో ఈ కళకి ఎంత ప్రాముఖ్యం వుండేదో తెలుస్తుంది. నాటకకళ, సంగీతం, నృత్యం కలిసిన కొత్త కళ సృష్టించాలన్నాడు సిద్ధేంద్రయ్య, వోసారి. అటువంటి కళ కూచిపూడి భాగవతం. ఇదివరకే ఆంధ్రులు సృష్టించారు. కానైతే దీనికి ఉత్త రదేశంలో ప్రచారం లేదు. ఇందులోంచి వచ్చిందే, కొత్తగా తంజావూరు నాట్యం అని పేరుపెట్టారు. కూచిపూడిలో దీనికి సంబంధించిన తాళశ్రవణంథాలు చాలా వున్నాయని విన్నాను. అవి వైశిష్టి సారస్వత సంఘాలిగాని, విశ్వవిద్యాలయాలుగాని, నాట్యకళాపరిషత్తుకి గాని, ఇటీవలే ప్రకటించడానికి వీలువుతుంది. కళాభ్యుదయం కూడా సహాయం చేస్తుంది. ఆ

కళాభ్యుదయం మహాభావులు చింతావారిమీద, వేదాంతంవారిమీదా వున్న డంటాను. పండు వయస్సులో దాగ్ధ్యంగా వీరు అభినయమూలే మహదానందంగా వుంటుంది. ఎంతయినో శిష్యులరాన్ని సృష్టించి కళారాధన చేసినవారు. వారు పూజ్యులు. ఈ కళ ఎన్నటికీ మరుగుపడక, దివిదా భిష్యుని అయ్యేట్లు ఆంధ్రులు కాపాడు కోవాలి నందికేళ్ళుగడి నాట్యకాస్త్రం ఆంధ్రుల సొమ్మ ఇది భరతకాస్త్రానికి ముందుని వో మతం. మన శిల్పం మన పూర్వ నృత్యకళానైథ వాన్ని చాటుతోంది. ఆ శిల్పప్రకారాధన కోసం వో ప్రత్యేక పరిషత్తు నిర్మించాలని నా సలహా

వ్యాసమానం. కృష్ణపక్షంలో అష్టమి తిథి. శ్రీరామరాత్రి ఒక వింతశుభ్రం ఈ ధూలో కాన్ని తన పదస్పర్శలన పునీతం చేసింది. ఈ శిశుమూరి అందరికీల్లా పుట్టంగానే ఏకవలేదు. తండ్రిని ఆజ్ఞాపించింది - తన్ని యమునా నదిని దాటించి అవతల ఉన్న బృందావనానికి తీసికో వెళ్ళమని.

కృష్ణపక్షం అనంగానే శ్రీరామ సావకలు చెప్పే 'కళరాత్రి' (Dark Night of the Soul) చటుక్కున జ్ఞాపకం వస్తుంది. ఇల్లా మనం జ్ఞాపకం చేసుకుంటే, చాడున్నతైన ప్రేమి యన్నకు మనమీద కోపం రావచ్చు.

కాని ఏం చేస్తాం? అటు ఆ కైగ్రస్తు - శిశువూ, ఇటు ఈ నందనందనుడూ శిశువు మించుగా ఒకేమదిరి పరిస్థితుల్లో వుంటారు. ఒకరు పుట్టింది కొట్టంలో పశువులకు గడ్డి గాదం వేసే ఏళ్ళలో; ఇంకొరు బండీఖానలో. ఈ ఇద్దరి శిశువుల్ని జన్మస్థానం నుంచి దాటించాల్సి వచ్చింది. మరి, మన శిశువును మనమే మార్చు కొన్నామా! ఐదువేల ఏళ్ళు అయ్యాక ఇప్పుడు ఆరా తియ్యాలంటే ఎల్లా తెలుస్తుంది?

అష్టమి తిథి పక్షానికి మధ్యలో ఉంది. మధ్యగా ఎందుకంటే: సాధకుడు అప్పుడే సగం కష్టాల్ని అధిగమించాడన్న మాట. సవ ప్రమాణిని దాటేయటంలో ఆధ్యాత్మిక భావాంధమైన జగత్తుకు సద్యోపబ్ధమైన తత్వాల్ని వెల్లడి చేయకూడదని చెప్పటానికే. కంసుడి ఊహ తనకు మృత్యుకారణమైన ఈ శిశువునే మృత్యువులో ముంచేతాలని. కల్లాంటి ప్రయత్నాల్ని ఆయనకు పూర్వీకుడైన

జన్మాష్టమి శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వామి

హిరణ్యుడు కూడా చేశాడు. అతని కొరు కొన్నది సర్వావస్థల్లో అవృత్యవు; అవృత త్వం కాదు. ఆ అవృత్యున్నట్లనే తారమారు చేసి, పూటా రాత్రికొని సంధ్యాసమయంలో, ఏ అస్త్రోస్త్రసంతతికీ చెందని సఖాల్లో, జల సలాకాశరంగాలు కాని ఊరవుమీద, దేవ సంతిర్భంగయోనలలో దేకి చెందని నర - సింహమూర్తి ఆవిర్భవించి అవృతత్వం సాధ్యం కాని, అ - వృత్యవు కాదు" అని నిరూపిం చాడు. హిరణ్యుడు మృత్యుదేవా ప్రహ్లాదుడు అమరత్వాన్ని పొందిన చిరంజీవి.

అంతేకాకుండా: భగవంతుణ్ణి శరణకుండా తీవుడు ఎన్ని సమృత్తుల్నూ చేసికొని నుఖంగా ఉండామనుకొని, నిరపాయత్వం కోసం తన చుట్టూ లోహకాటాల్ని నిర్మించుకొన్నా - మానవబుద్ధిలన నిర్మింపబడ్డ ఆ కవాటాల్లా గనే చెక్కిచెదరుకుండా ఉండవచ్చు - వీట్ని అధిగమించిన దేవో ఒకటి తారసిల్లుతుంది. భవతు.

ఈ శిశువుకు పని, ఎప్పుడూ భక్తిదే. ఇంట్లో వాళ్ళమ్మ పెట్టింది, ఎడమచూడకుండా కీన్నది కాకుండా, ఆ కల్లో ఉన్న ప్రతి అమ్మనూ అడిగి చేరించుకొని తిఫ్తాడు. పెద్దయ్యాకూడా ఈ అభ్యాసం ఇకన్నీ విడవలేదు. కూటికి నోచుకొని కుచేడు ఏదో

తన కిన్నాడనే భ్రమతో అంశదురం నడచిన ప్రే నాకోసం ఏం తెచ్చానని అడిగి, అతడు పాపం దాల్తో తిందామని ఉంచుకున్న ఆటుకులు గుటకాయ స్వాహా చేశాడు!

అందుచేత ఇతన్ని ఏమైనా అడగటమంటే భయం. ఇచ్చేది అల్లావుండగా, మన దగ్గర ఉన్నది కాస్తా లాక్కంటాడు. కనక, ఏమీ అడక్కండా ఉంటుంటే ఉత్తమం!

పుట్టి ఐదువేల ఏళ్ళయినా ఏమీ ఎదుగు బాదుగూ ఉన్నట్టు లోచుదు.

నిన్ను గాక మున్నీ శ్రోద్ రాణిగారికి - మీరాబాయికి ఆ కిల్లవాడు కనిపించాడు. పాటలు పాడమని ఒకటే పట్టు.

పూర్వరచేత అంధకవి పాడుతుంటే ఆపకైన అతనికి కనపడకుండా కూచొని, ప్రతి పల్లవికీ తల ఊపుకూ ఉండటం కొందరు చూచారు. పాటలంటే బలే ఇష్టం కాబోయి! "శిశు శ్వేతి ఫణి శ్వేతి పశుశ్వేతి" కదా!

బల్లమంగళుడూ చూచాడు - ఉన్నకళ్ళు బోయిన తర్వాతే. కళ్ళు మూసుకుంటే గాని, ఈయన అంతు చిక్కదలే ఉంది.

జటాధారి అనే బైరాగి శ్రీరామకృష్ణ పరమ హంసకు సమకాలపువాడు. ఆ బైరాగితోపాటు భిక్ష చేసుకొంటూ ఈ శిశువుకూడా దక్షిణేశ్వ

రానికి చేరుకున్నాడట జటాధారి శ్రీరామ కృష్ణునికి ఈ శిశువును శరీరయం చేశాడట. ఇక అంతే. ఈ కొత్త స్నేహితుణ్ణి చూచి, ఈ శిశువు అక్కడే ఉండిపోయాడు. అప్పటినుంచి, జటాధారి ఏకాకిగానే తిరిగాడు దేశాలన్నీ.

దక్షిణేశ్వరానికి దగ్గరగానే ఉంది కామర హట్ అనే గ్రామం. ఒకసారి అక్కడఉన్న ఒక పుద్గురానికి కనిపించి, తింటానికి ఏమీలా పెట్టుకున్నాడట! అవిడై, "తెన్నన, ఉండు నాయనా!" అని వంట పెట్టోకి వెళ్ళేటప్ప టికే ఈయన మాయమయ్యాడు.

ఈ మాయం కావటం ఇంకా అడిగి పెట్టించుకొని, చెల్లించుకొని తిందామనే. అల్లాగే అనిట్టి పట్టుకొని వేధించుకొని 'ఇదీ అదీ' కావాలని మారాం చేస్తూ ఉండేవాడు.

ఒరిస్సాలో బాలేశ్వరంధర్గర్ షీరచోరగోపి నాథం అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడే ఈయన చేసిన పని: పూజారి నైవేద్యం అర్పించి వెడితే, ఈయన కొంచెం తీసి దాచుకొన్నాడట. కారణం: మాధవేంద్రవారి అనే తన సన్నాశిని భక్తుడికి పెట్టామని. ఈ మాధవేంద్ర స్వామి చైతన్యడికి పంపుగురువు.

(21 వ పేజీ చూడుడు)

నారసింహలేఖ్యము

ఇంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక. నిక్షేప్తవ. కుక్షనష్టమును హరించి ఇలమును కాంతిని వీర్య వృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 కు. దబ్బిరు. 8-4-0 పోన్డే 10 అ. (5 సి. ఏ. ఓకం పెని. పెరిదేపి-నెల్లూరు జిల్లా బ్రాంచి: 7 సీనుమొదలి వీధి, మద్రాసు.

భారతరాజకీయాలు :

భారతదేశంపై ఫిర్యాదుచేయుటంలో నిజాం ఉద్దేశ్యం

విశ్వరాజ్యసమితికి భారత ప్రభుత్వంపై నిజాం ఫిర్యాదు దాఖలుచేసెను. ఇదివరకు అనుకున్నట్లుగా సిరియా ప్రతినిధిద్వారాగాక నేరుగా నిజాం ఈ ఫిర్యాదును అందించెను. ఈ వ్యవహారములో జ్యోతియ కలగజేసి కొనుటకు సిరియా అంగీకరించి వుండక పోవచ్చును. సిరియా అంతరంగిక క్యవహారములకుడ ప్రస్తుతము కల్లోలముగానే యున్నది; పాత మంత్రిగరు మారి ఇప్పుడే కొత్త మంత్రిగరును ఏర్పడినది. పాలస్తీనా వ్యవహారము ఆరోజు కారాజా ఆరబ్బులకు వ్యతిరేకముగా పరిణమించుచున్నది. ఈ సమయములో, కపట నాటకమైన హైదరాబాద్ సమస్యను నెత్తిపై వేసుకుని భారతదేశ పానభూతిని కోర్కొవుటకు ఆరబ్బురాజ్యములు ఇష్టపడుచుండుట సమాజమే. ఈ జిప్తు కూడ, నిజాంకు విమానములు సస్యులు చేసెదమనితా మెన్నదూ నూంపలేదని ఈ మధ్యనే నిష్కర్షగా ప్రకటించెను.

అందువలన నిజాం ఫిర్యాదును విశ్వరాజ్యసమితిలో ప్రతిపాదించుటకు ఏ సభ్యరాజ్యము ఇష్టపడలేదని తేలుచున్నది. కాబట్టి గత్యంతరములేక, నిజాం స్వయముగా తన ఫిర్యాదును విశ్వరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి ట్రీగ్గీలీకి పంపుకొనెను. దానిని ఏమి చేయుననో ఆయనకు కూడ, భావము, బోధపడలేదు. నిజాం ఫిర్యాదుపై చర్య తీసుకొనవలెనో, లేదో తాను నిర్ణయింపలేకుండా వున్నాననీ, దాని నాలోచించి, నిజాంకు ఏ చూధానవివరాలనో నిర్ణయించమని కోగతూ, ఆయన భద్రతా మండలికి నిజాం ఫిర్యాదును పంపెను. భద్రతామండలి సభ్యులందరు ప్రస్తుతము పారిస్కు ప్రయాణమై వచ్చుచున్నారు. కాబట్టి, మరి రెండు మూడు వారముల వరకు దీని సంగతిని ఆలోచించుటకు వారు సమావేశము కారు.

భద్రతామండలికి ఫిర్యాదు చేయుటకు నిజాంకు అధికారము లేదని భారత ప్రభుత్వము, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముకూడ తీవ్రముగా వాదించగలవు. ఒక్క పాకిస్తాన్ ప్రతినిధిత్వ మరెవ్వరూ నిజాం పైకిని సమర్థించక పోవచ్చును. ఆరబ్బరాజ్యములకూడ ఇప్పుట్టున తలసముగనే వుండిపోవచ్చును. కాబట్టి భద్రతామండలిలో నిజాంకు ఎట్టి సహాయము లభించదు. జార్జిరాజుకూడ ఈమధ్య నిజాంకు ఒక లేఖ వ్రాస్తూ, భారతదేశముతో సవ్యముగా ఒక పరిష్కారమునకు రావలసిన దని ఆదేశించెను. అగ్రరాజ్యములగు బ్రిటన్, అమెరికా, రష్యా, చైనా, ఫ్రాన్సులలో ఏదీకూడ నిజాంపట్ల ముఖ్యత చూపులేదు. నిజాం సమస్య భద్రతామండలిలో చర్చకు వచ్చుటకు ఆమండలిసభ్యులు 11 గురిలో కనీసము 7 గురినా అంగీకరించనిదే దానిని ఎడెండాగా జేర్చుటకు వీలలేదు. కాబట్టి నిజాం సమస్య భద్రతామండలిలో చచ్చువచ్చు అవకాశము లేదు. ఈ సంగతి నిజాంకు తెలియక పోలేదు. అయినా, విశ్వరాజ్యసమితికి ఫిర్యాదు చేయుటకు నిజాం నిశ్చయించినాడు. ఇందుకు కారణములు లేకపోలేదు. ఇండియా-హైదరాబాద్ సంబంధములు నానాటికి అతిక్లిష్టమగుచున్నవి. నిజాం భూభాగమును ఆక్రమించుటకు భారతప్రభుత్వము వెనకంజ వేయదని నానజ్ మంఘటనతో రుజువైనది. రజాకార్లు దాడి చేసి నేరవ్వకు వారిని సంస్థానభూభాగములోనికి తరమవేయుటకీ, భారతసేనలు, పోలీసుదళములు ఇంతవరకు సంకల్పి జెందుచున్నవి. ఇక మీదట ఈ దాడుల బాధ పడలేక, భారతసేనలు కొన్ని కిలకగ్రామములను ఆక్రమించుకొనవచ్చును. తద్వారా, అంతిమ సంఘర్షణలో, సంస్థానమునంతను భారతసేనలు ఆక్రమించుకొనుటకు తేలికగా వీలగును; భారత భూభాగముపై ఒక్క చూటుగా దాడి చేయుటకు నిజాంకు వీలండును. అంతిమ, అనివార్య సంఘటన ప్రకటించ బడక ముందే ఈ విధముగా కిలక ప్రాంతములను భారత సేనలు ఆక్రమించుట నిజాంకు, వైరిక దృష్ట్యా, -ష్టము. దీని నరీకట్టుటకు, సంప్రదింపుల ద్వారా ప్రయత్నించిన

ఫలితము కూడ్య మగునని నిజాం ఎరుగును. కాబట్టి సబబో, బేసబబో విశ్వరాజ్యసమితికి ఫిర్యాదు చేసినవో, అక్కడ ఏదో ఒక నిర్ణయము జరుగువరకు నిజాం భూభాగమును భారతసేనలు ఆక్రమింపవు. కాకీర్ సమస్యపై విశ్వరాజ్య సమితిలో భంగపడిన భారతదేశము హైదరాబాద్ కూడరచ్చ కెక్కుటకు ఇష్టపడక, చిట్టచివరి దశలోనైనా, ఏదో ఒక రాజకీ వచ్చిన రావచ్చును. కాబట్టి విశ్వరాజ్యసమితికి ఫిర్యాదు చేసి, లాభము పొందకపోయినా, నిజాం నష్టపడెడిది మాత్రము ఏమీలేదు. అట్టి పరిస్థితులలో ఇంకా మిగిలేవున్న ఈ ఒక్క సాధనమును ప్రయోగించుటకు నిజాం ఎందుకు సందేహించవలెను? విశ్వరాజ్యసమితికి ఫిర్యాదుచేసి తాను లాభము పొందవలెనని కాక, భారత ప్రభుత్వమును ఇరకొటములో పెట్టవలె ననుచే నిజాం ఉద్దేశ్యం.

విశ్వరాజ్య సమితికి ఫిర్యాదు చేయుటలో నిజాం ఉద్దేశ్య మేమో భారత ప్రభుత్వము, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము కూడ ఎరుచును. అయితే, నిజాం కుతంత్రాలను ఇంకెంత కాలము ఈ విధముగా సాగనివ్వటమో, బాధపడుచున్న నిజాం ప్రజలకు విముక్తి ఎన్నడో ఇంకా ఏమీ నిర్ణయమైట్లు లేను.

బరోడాలో బాధ్యతాయుత

ప్రభుత్వము

బరోడా సంస్థానములో సంతూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు మహారాజా అంగీకరించుటతో ఇన్నాళ్ళ నుండి సంస్థాన ప్రజామండలికి, మహారాజాకు గల విభేదిములు సమసిపోయినవి. సంతూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వము స్థాపించుటకు భారతదేశములో బరోడా సంస్థానమే కట్టకడపటిది అయినా ఏదో ఒకరకపు ప్రజాప్రభుత్వమును ఏర్పరచినవారిలో బరోడా మహారాజా ప్రథ

ముడు. మొదట ఇంత ఉత్సాహముగా ముందుకు వచ్చి, చివరకు ఇంత మొండిగా ప్రవర్తించుటకు బరోడా మహారాజా యొక్క నైజమే కారణ మేమో! వాస్తవాధికారము లన్ని తన చేతిలో పెట్టుకుని, నామమాత్ర బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మేర్పరచి, మనిపూని మారెడకాయజేసి, ప్రజల కన్నులు గప్పి, తన నిరంకుశాధికారమును సాగించుకొనవలెనని ఇతర సంస్థానాధీశ్వరులవలెనే, బరోడా మహారాజా కూడ ప్రయత్నించెను. ఇతర సంస్థానాధీశ్వరుల కన్న ముందుగా బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మేర్పరచుటకు ముందంజ వేయుటవలన ఈయన దురభిలాషను కొంతకాలము ఆపారము చేసికొని, తిర్యాక కొంతకాలము సహించి పూరు కొనవలసి వచ్చినది. తన తొలి చర్యలవలన లభించిన నుష్కామును దుర్వినియోగ మొనర్చుకుని, వాగ్దానమును భంగము చేయుట, ప్రజాప్రతినిధులను తిస్తూరభావముతో చూచుట, సంస్థాన ఖజానానుండి సొమ్ము వాడుకొనట మొదలగు అకృత్యములు జరుపుటకు గైక్వార్ సాహసించెను. డా. జీవరాజ్ మెహతాను ప్రధాన మంత్రిగా నియమించుటకు, ఎట్టకేలకు, విధిలేక అంగీకరించి, అటు తర్వాత ఆయననే తిరస్కరించుట ప్రారంభించుటవలన బరోడా వ్యవహారములు త్వరలోనే రచ్చకెక్కును. గైక్వార్ అకృత్యము లన్నిటిని గురించి, జాగ్రత్తగా వివరములు సేకరించి, ప్రజలమొక సాక్ష్యము ప్రాగుచేసి, ఆయన సింహాసన పరిత్యాగము చేయవలెనని తీర్మానమును ప్రజాప్రతినిధుల సభయగు ధారాసభచే డా. మెహతా చేయించగల్గెను. డా. మెహతాకు కేద్ర ప్రభుత్వములోను, కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకులతోను గల పలుకుబడి మహారాజా ఎరుగును. ఆయనకు ప్రజానీకపు అండకూడా వున్నదని ఆయనకు తెలుసును. అందువలన తన ఆటలు ఇక సాగవని గైక్వార్ గ్రహించి, సంస్థాన

మంత్రి స్టూర్ పటేల్ చెప్పినట్లు నడుచుకొనుటకు, సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు, ఇంతవరకు సంస్థాన ఖజానా నుండి పుచ్చుకున్న సొమ్ము తిరిగి ఇచ్చి వేయుటకు అంగీకరించి రాజీపడెను. ఈ విధముగా ఈయన రాజకీ రాకున్నచో, ప్రజాప్రతినిధుల వాంఛ ప్రకారము పదవీధృమ్మి చేసి, మరొకనిని చిక్కు సమస్యలను, భారత ప్రభుత్వము తెచ్చిపెట్టుకొనవలసి వచ్చెడిది. అది అవుసరము లేకుండా, ప్రజాభిప్రాయమునకు పూర్తిగా తలబగ్గి, తన నడవడికను సరిదిద్దుకొనుటకు అంగీకరించినందుకు బరోడా మహారాజా అభినందనీయును.

పాకిస్తాన్ జాతీయ కాంగ్రెస్

ఎ. వి. సి. గత మే నెలలో బొంబాయిలో జరిగినప్పుడు పాకిస్తాన్ ప్రాంతములలోని కాంగ్రెస్ శాఖలను రద్దు పరచవలెనని నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెస్ జాతీయసంస్థ అటువలన విచ్ఛేదము పాకిస్తాన్లో శాఖలు కలిగి వుండుట సమంజసము కాదు. అందువలన నే ఇట్టి నిర్ణయము చేసిరి. పాకిస్తాన్ ప్రాంతములలోని కాంగ్రెస్ వాదులు ఈ నిర్ణయమును హర్షించకపోయినా, ఇందలి సమంజసతను గుర్తించిరి. పాకిస్తాన్లో ముఖ్య రాజకీయ పక్షమును ముస్లిం లీగ్ మత విశ్వేషక సంస్థ; స్వచ్ఛమైన కాంగ్రెస్ వాది ఎవ్వడు అందులో జేరలేడు. జాతీయ దృక్పథము కలిగి, అన్ని మతముల వారికి ప్రవేశము వుండగల ప్రజాక్షమును స్థాపించుటకు ఖాన్ అబ్దుల్ గ ఫూర్ ఖాన్, జి. యం. సయ్యద్, నుస్వావర్తి మొదలైనవారు ప్రయత్నించి, ఒక పక్షమును వాస్తవముగా స్థాపించి, అనేక విధములుగా ఆదరించేమనిపిస్తున్నారు.

పాకిస్తాన్ ప్రాంతాలలోని కాంగ్రెస్ వాదులకు, ముఖ్యముగా తూర్పు బెంగాల్ లోని హిందూ కాంగ్రెస్ వాదులకు, ఒక ప్రత్యేక రాజకీయ పక్షము ఏర్పరచవలసిన అవుసరము ఏర్పడినది. అందువలన తూర్పు బెంగాల్ లోని కాంగ్రెస్ వాదులందరు సమావేశమై పాకిస్తాన్ జాతీయ కాంగ్రెస్ ను స్థాపించుటకు నిర్ణయించిరి. “సర్వస్వకం త్రిరాజ్యమను పాకిస్తాన్లో కర్మిస్తామంత్రము, కాంతి, అభ్యున్నతి, సర్వ, అహింసా మార్గములద్వారాను, ప్రజాశాసన, విద్య ప్రచారములద్వారాను సాధించి, కుల, మత వివక్షత లేకుండా ప్రజలందరికి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయ, స్వాతంత్ర్య, హక్కులను లభింపజేయుము” పాకిస్తాన్ కాంగ్రెస్ ఆశయము లని ఉద్ఘాటించిరి. ఈ రాజకీయ పక్షము ప్రస్తుతము తూర్పు బెంగాల్ రాష్ట్రములో మాత్రమే పనిచేయును. ఇదివరకు బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కు అనుబంధ శాఖలుగా వున్న శాఖలు, వాటి సభ్యులు యా నూతన రాజకీయ పక్షం అంతర్భాగములుగా గుర్తింపబడెను.

పాకిస్తాన్ లో కల్లా ఒక్క తూర్పు బెంగాల్ లోనే హిందువులు వున్నారు. ఇది వారి రాజకీయ సంస్థ. పశ్చిమ పాకిస్తాన్ లో హిందూ - ద్వైషము పెచ్చు పెరిగి, వారి నాశనము, వలసలకు దారితీసి, పశ్చిమ పంజాబ్ లో అల్ప సంఖ్యాక సమస్య లేకుండనే చేసినది.

(21 వ పేజీ చూచుము)

నెరసిన వెంట్రుకల బౌపధము

రంగు పూయ నక్కరలేదు. ఆయుర్వేద విశిష్ట, తెల్లని రంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కావిదో. డబ్బు వాపసు చేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రూ 2-8-0. మధ్య రకమై యుండిన రూ 3-8-0. పూర్తిగా యుండిన రూ 5-0-0. గమనింపు:- ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు బౌపధము.

Shri Chandra Kanta Pharmacy
No. (127) P O Rajdhanavar (Hazabagh)

మద్రాసు గవర్నర్ గా నియమింపబడిన భావనగర్ మహారాజా శ్రీకృష్ణ కుమార్ సింహాజీ భావసింహాజీ

గొప్పవారితో గుసగుసలు. 2.-చక్రవర్తులు:

శ్రీ కార్తవీర్యార్జున చక్రవర్తి

కి॥ శే॥ వారణాసి శ్రీనివాసరావు

[శ్రీవాసదీతరాన నొక యిసుకపట్టు మీద జపిస్తూ అంతరిక్షాన్ని చూస్తున్న నా కొక దివ్యతేజస్సు వ్యోమమాధా న్నుంచి దిగొచ్చేది కాస్తుంది. దాని మధ్య నేదో నొక చిత్రవ్యక్తి పాడ చూడటమంది. ఆ తేజఃపుంజానికి మిరిమిట్లు వడినా కండ్లు మూతలుపడు తాయ్. నాకు భయమేసి రెండుకండ్లును గట్టిగామూసుకుని దాన్ని సమస్క రిస్తూ నిల్చుంటా. కొంతసేపటికి—]

తేజస్సులోనుంచి ఏమిటాయ్. తెగ ఉపా సినుంటే ఇంద్రుడితో పట్టుకనరులం వినోద గోష్టిలోనుండి రూలోకల్లో నెవరో ఆహ్వా నిస్తూన్నారు వెళ్ళిస్తామని దిగి వస్తే కండ్లు గట్టిగా మూసుకుని సమస్కరిస్తావ్!

నేను: (కండ్లు మూసుకునే) పార్యభామా తమరేనా; శ్రీ కార్తవీర్యార్జున చక్రవర్తులేనా? తేజ: ఇంతేనా నీ మంత్రపటిమ! నువ్వెవరా ఉపాసనక ప్రత్యక్షమౌతారు.

నే: (కండ్లుమూసుకునే) స్వామీ, వ్యోమాన నొక దివ్యతేజస్సు, దానిమధ్య నొక అపూర్వ వ్యక్తి పోనూ చూచా. కండ్లు భ్రాంతి మంత్ర అయ్యాయ్. చేతుల వరసలు కనుపిస్తే "అహ్మో ఇన్నిచేతులంటే కలులు అన్నే పుంటాయేమో అన్నీ అంటే నేమో, తేజస్వియంతర్యరంగా పుంటే యెట్లాగా" పని నామనవ్యకూడా భ్రాంతిమంతమైతే పట్టుబాక కండ్లు గట్టిగా మూసుకున్నా. ఇంతట్లున్నా నెల వియ్యండి? నా భ్రాంతి భ్రాంతేనా?!

తే: భ్రాంతే. కాకపోతే చేతులుంటాయ్, తలబుజుకూడా నట్లాగే కట్లా? నిద్రించొద్దూ మిగ తెల్లగున్నా? తెలు, కండ్లు తెరిచి చూడు —చక్కచేతల రెండేకాళ్లు.

నే: (కండ్లు విప్పి చూస్తూ)

కా: సరా: కేం నీ పుటాసించినవారమేనా? నే: కావచ్చు అన్ని తలలన్నార, దశ కంబుడికి తేలడీ పది?

కా: మమ్మల్ని వాడో పోల్చావ్? వాడు మా కొక లెక్కా? కేం శ్రీ దత్తాత్రేయుల వార్తారాధిస్తే వారు దక్షగర్భి మా సర్వ పరి వంధి జహుభిలాషను గుర్తించి నీ కోరికీదేర దానికి సహప్రవాస్తవం చేసామంటే అవ్వ మితాయి, తిప్పలాలు హేమారాయగారి సహస్ర కిరన్న శక్తికూడున్నాయ్, ఇన్ని చేతుల కిన్ని తలలుంటే బాగుండ దని మూల మేరగని మా చిత్రకార్తవీర్యార్జున పిచ్చిగా కూర్చున్నారని వాండ పుణ్య మాని కేయకాశ్వుగూడా వెట్టారుగారు మీ జైరల్లా తిరగడానికి!

నే: దత్తాత్రేయులవారే మాలోంచి వెయ్యి చేతుల కట్టాడేందో? వెయ్యి కలుంటే అన్ని ముఖాలుంటే సహస్రాక్షరీకంటే యిబ్బడి బందో సిగో సామూహ్యపరిక్ష తేనేవారగా?

కా: ఓరి చుత్కారీ, అట్లాటివి పది తలుంటే మూడు వారికి మా బోంట్ల మీదొకా మటాయ్! పాపం కేమిగుండగాక! అయినా వెయ్యిచేతుల నానం గావలన్నమా శ్రీవారికి దోచిందిగాని! ఇదిగో క్రమవిజయ న్న కేటీం చాడుగనా, ఆ తల్లీ ఒక వైశ్యం వెట్టు చేస్తే యితడి కొన్ని లభిస్తుందనుకున్నా రనుకుంటాం. ఎంతో సామూహ్యార్జుని సంపాదిస్తాడుగా ఏ రెండుచేతుల గట్టి పని చేస్తూన్నా మిగతావి మిగిల్చి చొట క్షుణ్ణంరాలను జక్క పెట్టా యను కున్నా రనుకుంటాం.

నే: అయితే స్వామీ, ఇవి కొన్ని సమ యాల్లో కష్టంగా వుండవచ్చే!

కా: దటి పని కండు చేస్తూన్నా అన్నాం గా, మిగతావి పనుంటే చేస్తాయ్, తేకుంటే ఊరుకుంటాయ్.

నే: ఓహో, అవి యితరకు గనబడూ చేస్తాయ్, తేకుంటే అప్రత్యక్షంగా చేస్తాయ్? కా: అంటే?

నే: ఏమీ తేరుతేంది. తా మొక్కడు బ్రాహ్మణులమీద పన్నువేసారని, దాన్ని తీసి తేయమని ప్రార్థించడానికి సప్తదశే వచ్చారు. తా మపుడు కేవలబ్రాహ్మణులమన్నై యున్నారని, వచ్చినవారు తను ధనపూరితరాలు మది రంలో తమకొరకు వేయండగా తమ తూటి రంలోనుండి యొక బాణ మెగిరిపోయి కొంత సేపటికి రక్తస్థి క్షయి తిరిగి వచ్చి నిజతూటిరంలా ప్రవేశించిందని, దాన్ని చూస్తూన్న అందరితో శ్రీ వసిష్ఠులవారు, "ఈ ప్రభువు ధర్మప్రభు: సహస్రాక్షునివలె సహస్రబాహుడు, వారు సకలము అనాయాసంగా గమనించగలిగినట్లు పీ రనాయాసంగా నెరవేర్చగలరు. ఎచ్చట నో అధర్మం జరిగిందని ఆరాధనానిమిగ్గుడైన ప్రభుని యంతరిం త్క యుగింకనే యే వాస్తవ ద్వియమో అప్రత్యక్షంగా వదలిన బాణమేగి దాన్ని చక్కచెట్టి దాని కర్తవ్య కీటీంచి వచ్చింది. ఇట్లాటి రాజవీరు డెంత విచారింపందే మన జాతివిద పన్ను విధిస్తా? మనపట్ల వారికి భక్తి మెండు. వారి నడిగి సుంకలపెట్టుటకంటే మిగ్గుక పోవుట మంచిది పోకాం రం"దని అందరినీ తీసుకెళ్లారని విన్నాం. అలాంటి.....

కా: అదా, ఇప్పుడు తెలిసింది. డౌ ననుకో.

నే: అయ్యో, కోపగించకండేం బ్రాహ్మ ణులమీద పన్నుమని వేసారండీ?

కా: ఏమనివేసారన్నావ్, ఎట్లా వేసార నవే? డౌరా నీవు చుత్కారీకేగావే! అంటే, ప్రభుత్వ-క్షం చెప్పమంటున్నా వన్నమాట! సరే వినుచెప్తాం. ప్రజావసరాలుబట్టి పన్నులు విధించే యధికారం ప్రభువులకుంది. అది యిక్కట్టుకలిగితేనే ఆవసరమాకుంది. అట్లాటిది మా సామ్రాజ్యంలో నొకటి తలెత్తించింది. అది గొప్పదికాబట్టి మిగతావాండ్లు భరించలేరు. దాన్ని భరించడగ్గనారు బ్రాహ్మణులేనని యెంచి వానిపై విధించాం

నే: ఎవ్వరూ భరించలేం దిదరికమైన బ్రాహ్మణులెట్లా భరిస్తారనుకున్నారండీ.

కా: బ్రాహ్మణుల క్షేమ మెగిరినంత మీ రెవరగారు. మీ కాలంలో బ్రాహ్మణులు వేగుకు బ్రాహ్మణులు. మా కాలంలో వారు "ఇనం బ్రాహ్మ మిదం మౌత్రం కాపాదసి కరాదసి" అనే వాండ్లు. వాండ్లు ఎట్లాగనా ఏ కుచేరజ్ఞానా మాటల్లోనో పొట్టలోనో అదర్శితేగలవారు. అందుకని అట్లా చేయడానికి సాహసించాం అదీ బహుసంఖ్యాకమైన ధనమైందికాబట్టి, సామాన్యము వేరుగా నుంటుందని అట్లా చేసాం.

నే: చిత్తం. పర్యవసాన మేమండీ!

కా: ఏమండీ, లాల్లకాటికి మా కోకాగార మా పన్నులతో నిండిపోయింది. వారివరూపచ్చి ఒక కాసిర్యలేదు వారు తప్పంపన్ను; ఎవరి నలన పొందాకో మా కోకాగార మెట్లా నిండిందో మా కరుణలేదు; మేం కనుక్కోనే లేదు.

నే: ఆహా మహాప్రభూ! ఏం కాలమండీ తమ కాలం! అట్లాటి కాలంలో తమకూ ఆ పరశురాముడికి ఆదేమిటండీ?

కా: (బాహులు ముడిచిచి) మాకూ, ఎవరికి? నే: పరశురాముడికి.

కా: పరశురాముడికి? పరశురాముడూ! అగ్గిరాము డనవోయ్! ఆ ర్శ్మి తీంద్రం బంగా రంగాను, ఇంతకాలమైనా ఆ మూర్తి మా కండ్ల గట్టి నట్లగనడూందోయ్!

నే: తమకు బ్రాహ్మణ భ క్తుండిగాదా, తమ బుద్ధిగూ గట్టాపోయిందండీ? పారిశ్రామికారు లట్లా తేనేవారండీ?

కా: (కొంచెం విచారించి) తర్వాత వచ్చిన

మాబోంట్లకు సిగ్గా పుటకెగావ్! పారిశ్రామికారు లెక్కడా కేం మెక్కడా! వారి సమపీతర్య మెక్కడా మా డెక్కడా! వారిత్వ్యా మెక్కడ మా డెక్కడా! మేమంతా మీ కెట్లా గను పిస్తామో వారు మా కట్లా గనుపించేవారు.

నే: అంటే!

కా: అంటే మీ రంతా యే మనుకుంటు న్నారంటే మట్టుకనరులంతా నొకరి వెనుకొక రొచ్చారని మహాప్రమాదం! మొదటివాడి చివరివారికి యే కొన్నికొట్ట పరిశ్రమలలో తడ వుంది. సమస్త విషయాల్లో సాత్వికాదర్శభాజన మైనకాలం వారిది: కించి నాజనాద్యాభాజన మైన కాలం మాది. అంతకంటే రెంటికి భేదం మూలంగా జెప్పలేం. మరొకవిధంగా జెపాం. భర్మకోపం సర్వకాగ్గం జేసాం వారు-అట్లాటి ఆదర్శం మాకునిన్నా దానో యర్థించి దహం జాపిస్తాం కేమి అదీ -భేదం.

నే: అరమండి: భేదం గొప్పదే! ప్రభుత్వం?

కా: కుదిరిందా? వారదుడు నీవు పిలు

స్తూన్నావంటే పాపక నిర్వి "హాయిరావ చూడ్తి, వాడుగాని నీ బండారం బయట బెట్టడు, అన్నాడు. ఆయ న్నంతా జరుగుతూంది! సరే చెప్తాం విను:— కేట కల్లాం, అలిసిపోయ్యం. జమదగ్నాశ్రమం జేగకున్నాం వారాదరింరు మాకూ, మా పరివారానికి సమస్త ముడిచ్చాచి. కుడిచి కూర్చున్నపుడు "స్వామీ, బ్రాహ్మణులే, యీ సంతక?" అన్నాం. హేమధేనువన్నార. "అహా ఇట్లాటి బసరంటే సామ్రాజ్యమెందుక కనుకాని "దాన్ని మాకేమియ్యం" డన్నాం. కాదన్నార. దాన్ని తిరిగిపోతూ "ప్రభువు కావాలంటే బ్రాహ్మణుడు కాదండమానా" అని యిందాక చెప్పిన ఆహం ప్రకోపించి పట్టుకు రాండ్రా అన్నాం పట్టుకొచ్చారు. దాన్ని చాగాలు నగరానికి తీసుకెళ్లారు. రాణులతో బోతున్న మాకు అలగ్నమైంది. మాపాప్యతీ నగర సమాపం కేం వేరుకునేటప్పటి కెదుల పిల్లసింహువంద విచల్యది. ఆగి మాచేటప్పటికి ప్రత్యయదుర్భాగ కంచకోదండ తూటిరకాండ ధారి. పృథ్విజనకో వేడ్లధారి, త్రిశూలాపమ కరారధారియైన పరశురాముణ్ణి మాచాం. పోవయ్యో బ్రాహ్మణులారా అని యెంత చెప్పినా ఆయన విసలా. యుద్ధ మారంభించా ిచ్చింది, అప్పటికే నా ధేనువునవలకుండా. దైవభుటన బలియమైంది. పై సంగతంతా జగ మెరుగుండే.

నే: చిత్తం. రాజులకు లేంది మన కందుకను కొని ప్రజలనుకోనివత్తుంటే తప్పంతా తమడే నన్నమాట.

కా: నీ వంది నిజమే: మా రాజుల కదొక పెద్ద తెలులు మాకు లేం దింకొకరి కుండకూడ దనుకోడం.

నే: దానికి తోడింకొక టుండమా?

కా: లాకం చచ్చినపాము నేం జంతుతా నోయ్! మమ్మల్ని యెంతవాడైనా డి డెరించే వాడాని కచ్చు వేసించడం.

నే: చిత్తం చె కథ.

కా: ఇంకా యెంత సిగ్గుపడనున్నావ్? పై కథ నా మహావ్రాహ్మణ్ణి పిల్చుకు.

నే: వారు వస్తారండీ?

కా: మాకు మమ్మకం లా. నీవే మహేంద్రగిరి కళ్ళెడుకు. వార కల్గెడుకున్నార. ఈ మనస్యం తరాంతన వారు సప్రతి మండలంలో జేరారు. అంతవర కండే యుంటారు. జాగ్రత్తగా పో, దూరాన్నుం దుపాసించు. వారు సాక్షాత్తు శ్రీ విష్ణుమూర్తులు. మావంటివారు కాదు.

నే: చిత్తం, భూతకమంచుకుంటా. మారీ— తమకు భక్తాత్రేయులనా రింకా వరాలిచ్చారు కుంటారే; వాల్లో యోగీశ్వరకర్మ ఒక టాటారు —అట్లాటి వారా పని నెట్లా చేసారండీ?

కా: ఏ పని? నే: అదే జమదగ్ని మహాముని వ్యవహారం! కా: యోగీ శ్వర కర్మ-యోగం-అంటే నీ వేమని అరం చేసుకున్నావ్. నే: అంటే యోగలకుండే గుణ మన్నమాట! అంటే విక్కిలి మంచితనమన్నమాట. కా: (చిరునవ్వు నవ్వుతూ) నీ వన్న యోగీ శ్వరకర్మ వ్యాపకాక్షంకాని కలి కా లం లో సాంధ్రలోకంగా సామాన్య ల వ్యవహార ప్రయుక్తం గాదు. యోగమంటే పట్టునలమకో. ఇప్పుడు నీకుదగ్గ సమాధాన ముచ్చిందా? నే: చిత్తం. గాలిలాగా పకలలోకాల్లో దమకు బోరాని, రారాని తా వుండ దనికూడా వర వండటగా?

కా: ఆ. వుంది కాంటే అంత విజయత్యా నికీ కి రీకి అవకాశ ముసింది. తలపుతో బరు గతినట్లే శ్లేషాండం, వచ్చేవాండం. ఆ సంగతి త్వరలో జగద్వికారమే జగ తంతా ఎప్పుడొచ్చి పడ్డాలో ననే బ్రాంతితో గజగలాడిపోయింది.

నే: తమ ర్మండుకనేనాంపిమట్టుకవర్తుల్లో జేర్చింది?

కా: ఏమిటి, ఏం వక్రవర్తులు!

నే: మట్టుకవర్తులు.

కా: మట్టుకవర్తులు? వారెవరోయ్! ఎవర జే మాకేం, వారో మమ్మల్ని చేర్చమం ద-రోయ్! మనకీ కి ర్తి వస్తుందని మే పెప్పుడు కృషి చేయలేదోయ్. దానంత టది వస్తే కాదం డా. కే మే పెవళ్ళమోయ్

నే: చిత్తం. మా పోతనగారి భాగవతంలో

—నీ మెయి నెరడు రావణు

గూ: మ్మల గలంచి పట్టుకొని మాకొక్కం

దాకించి కోతి కైవడి

వాకం బెట్టించె గింకరానిచేరకా.

అన్నారే, అదేమిటండీ!

కా: ఏమిటి, మళ్ళీ చదువు?

నే: (చదువుతూ)

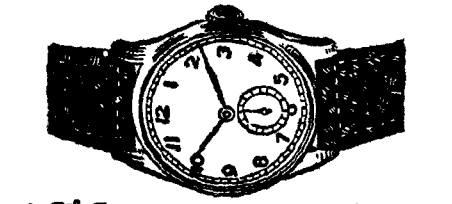
కా: వాడో నీ గౌవర్తించేది. రావణుడికి మాకు తగ వెండు కొచ్చిందా, దాని పర్యవసా నంగా మేం వా డ్డేం జేసిందా?

నే: మహాప్రభూ, రెండూనూ.

కా: కొంతకాలంనుంచి నీ మా చారులు "స్వామీ యెవడో" పత్రిక వాడు తమ రేమేం జేస్తుంటా రెప్పుడెప్పు డెక్క డెక్కడుంటారని అనుదినం మున్నల్లుడుగుకున్నాడని చెప్పడ మారంభించారు, మేముకరోజు"గాడా, చెప్పక పోయాగారా"అన్నాం. మర్నా డీ రేవాసదిలో మేమంతా జలక్రీడలకోస ముచ్చాం. మా క్రీడ జరుగుతుండగా నా యెరువ గుప్పించే చిరి దిబ్బువీడ పొదమాటున నేనో అలిడి గని పెట్టి కేం మా సహస్రబాహులు అడ్డుబెట్టి యెట్టికి కట్ట గట్టాం. నీట్లు పొంగి, దిబ్బున ముంచేకాయ్. వాడివడ మారంభించేటప్పటికలా చేతుల్ను తీశాం ప్రవాహవేగానికి కొట్టుకొచ్చేవాణ్ణి కేతుల్లో బట్టుకొని గట్టుకున్న భటులకందిచ్చాం. వాళ్ళు కోతిల్లెను పట్టునున్నట్లు అతణ్ణి పట్టుకుని కాళ్ళుచేతులు గట్టి నగురికి- డెచ్చారు. కొన్నాళ్ళన్నం నీట్లలాకుండా బందిజేసి సభకురప్పించి

(21 వ పేజీ చూడుడు)

రాళ్లు అమర్చిన రిప్పువాచి రు 20/8

స్వినమేద. నరిగ తెంచువును. ప్రతిదీ 3 పిక్ గ్యరంటి. గుండ్రం లేక చతురం క్రోమియంకేసు దు. 20/8 మేరికం దు. 25/-. బల్లవరువు ఆకారం క్రోమియంకేసు దు. 30/-. రోడ్లగోల్డు (10 నం. గ్యరంటి) దు. 55/-. 15 రాక్ల క్రో తేసు దు. 38/-. 15 రాక్ల రోడ్లగోల్డు దు. 75/-. రెక్టాంగ్యులర్, వంపుగలది లేక బాసు ఆకారము క్రోమియం కేసు దు. 42/-. మేరికం దు. 45/-. రోడ్లగోల్డు (10 నం. గ్యరంటి) దు. 80/-. రోడ్లగోల్డు 15 రాక్ల దు. 30/-. అదారం డైంపిను: చర దు. 18/-. దు. 22/-. పెద్దపైకా దు. 25/-. పోవేజి ఉచితము. ఏరెండు కొనుపారితైన పోవేజి ఉచితము

H. DAVID & CO.,
Post Box No. 11424, CALCUTTA

కథానిక :

పాపఫలం

.అవనీంద్ర,

అతని సాయంత్రం ప్రభుత్వ యంత్రాంగం లో చేసేవాడు బాగా చీకటిపడింది. ఒంటరిగా, అంత పెద్ద ఇంట్లో, తనాక్కడ మాత్రం ఉంది. తోడికొడులు మాణిక్యం తనకు కాదన్నట్లుగా పోయిగా ఎక్కడికో వెళ్తానని వెళ్లిపోయింది. రాత్రి పొద్దుపోయిగాని భోజనానికి రాదు. అంతవరకు ప్రభుత్వ ఆమె చరణదాసీవలె ఆ వంట ఇంట్లో పడిగావుల పడి కూర్చో ఇదీ కోణా ఇంట్లో జరిగేదంత. ఈ తన దుస్థితిని తలుచుకొని ప్రభుత్వ నిజంగా దుఃఖమే కలిగింది తన పాపం చేసేదని, దీని చేసినట్లు ఒంటరిగా బావురుమనే ఇంట్లో పడిపోయింది! ఎందుకో మరి ఆ కోణాన కుమిలి కుమిలి ఏమనూ ఒకేవిధముగా కళ్ళ వెంటి దీర్చుకొన్నా పొయ్యి ముందర కూర్చోని ఉంది. తన భర్త తనని ఇంత నిర్మాణ్యంగా చూస్తున్నందుకే తన విధికి తనకే తిట్టుకుంది! తన జీవితం అంతటితో అంతమైపోతే బాగుండునని పించింది. ఆ వెంటనే తనని తన అపహేలించుకోవలసివచ్చింది. తను తన భర్తకు ఏం అపరాధం చేసిందని తన మేనమామ క్రిందపెనా చూడడు? తన అందమైనది కాదా? తన భర్తకు కావలసిన పనులన్నీ సరిగా చేశాడు మేళ కుమారుణ చేస్తుండే... ఎక్కడ తనకి కోపమే పోతుందోనని ఏ పళ్ళకు ఏ పని చెయ్యాలి తన మేనమామ చూసుకోటం మానుకొని చేయటం లేదా? ఇంకేమిటి తనవల్ల లోపం? ఆమె కోణా : మాధానం తోచింది. అతనికి తన భార్యకావటమే పెద్దలోప మని.

మాణిక్యం యొక్క విలాసాలూ, విహారాలూ చూస్తే ఆమె కోణాక్కడ వున్నా అనూయ కూడా వుండును. తన భర్త ఆమెతో ఎప్పుడూ అంత చదువుగా మాట్లాడుతాడే, తన భార్య వివుండి కూడా అంత మాత్రం మాట్లాటానికి నోచుకొలేదా? అయినా అతనికే అవిడకే సంబంధం ఏమిటి? అసలతను అవిడతో ఎంత కంత విరివిగా తిరగాలి. లోకమంతా తిట్టిపోస్తున్నా సిగ్గులేదే! ఇంతలా కాలవై పరిత్య మనుకొంది. మొటివోజుల్లో భర్త తనతో అంతగా మాట్లాడకపోవటం కొత్త అనుకుంది. సంవత్సరమయ్యే, రెండు, సంవత్సరాలయ్యే..... చాలాగో సంవత్సరం కూడా గడిచి, బిడ్డ సంవత్సరంలో సగం భాగంకూడా విపోయింది. ఇంకా కేటేమిటి తనముఖం కాకపోతే... అని తనకే నిందించుకోటం. భర్తకి, మాణిక్యానికి, ఏదో సంబంధం ఉందని, ఇద్దరి కీలములూ అపవిత్రమునీ, వార్త తనచెవి పడి కొద్దికాలమే వింది. తను గమనించలేదు. అంత ఊహించనూ లేకపోయింది. ఇదేవార్త తరువాత తరువాత, లోకం అంతా చాటింపు వింది. దాని పర్యవసానం, పాపఫలం తను ఇప్పుడు అనుభవిస్తుంది ఇక ఎంతకాలమని తన ఊగుకుంటుంది? తనతన భర్తను వారించలేదా? యేమయినాసరే, ఆ రాత్రి అతను నిరాకరించినా ఏడకగడిలో చొరబడి, అతని కీలంయొక్క కళ్ళం కాన్ని బయటపెట్టి, ఆ కళ్ళంకపు రూపుమాపుకో కోమని ఉద్వేగిద్దామని పూనుకుంది. అంతటి ఉద్రేకము కలిగింది,

ఇంటి మధ్య వసరాలోకి వచ్చింది. దక్షిణ వైపుగదిలో ఏదో గుసగుసలు వినిపించి నయ్యే. నెమ్మదిగా పల్లెలే గది దగ్గరకివెళ్లింది. లోపన ఘడియ వేసిఉంది. తలుపు సందుల్లోంచి వరి కించనూసింది. తన కళ్ళమాత్రనే నమ్మలేక పోయింది! లోకంలో అంత అంటూంటే విడదమే కాని ప్రత్యక్షంగా వారిద్దరినీ ఒకేచోట ఎప్పుడూ చూడలేదు. ముఖ్యంగా ఆ కోణాన తన బావగారు ఊల్లో లేకపోవటం కారణమని ఆమెకు తోచింది. తలుపు బాదుచావా అన్నంత కోపం వచ్చింది. తనస్థానాన్ని తనతోడికోడలు

అక్రమించుకొని కక్కడిది అధికారం? తన హృదయంలో మంటమండి పోతుంది. అయినా తలపటాయించింది ఆ పని సమయం చూసి చేద్దామని, ఇప్పుడే తొందరపడితే అభాను అవుతుందని నిశ్చయించి, తన ఉద్రేకాన్ని అణచుకొని వంట ఇంట్లోకి వెళ్లింది. అన్నం ఆవుడే సరిగా ఉడికిఉంది. క్రింద దింపి ఏదో తల పొన్నా అల్లాగే కూర్చుంది. కొంత సేపటికి “వంట అయిందా?” అంటూ భర్తవచ్చి ఉరిమాడు.

“అయింది. మీకువేళ తక్కువ తెలుసుయ్యే? మీ విన్నోగల్లో?..... అని యేమో అనబోతుంది. ఫేబ్ మని లెంపకాయ తగిలింది. దాంతో కళ్ళుతిరిగి కింద పడిపోయింది. కొంత సేపటికి తెలివి వచ్చి, లేచిచూచింది ఎవ్వరూ లేరు. నెమ్మదిగా వరండాలోకి వచ్చి చూచింది. యెవ్వరూకనువించలేరు. రాత్రి ఫది వింది. పద కొండయింది. బాడ లేక. వంటయింటి తలుపు ఘడియ వేసి ఆ రాత్రి అన్నం తినకందానే చీర చెంగ నేలమీద పడుకుని పడుకుంది. అమితమైన నిద్ర ఆమెను ఆతేగించింది.

... ..

భర్త అభిరాముడు, వెంట బడిన మాణిక్యం యిద్దరూ ప్రభుత్వ దగ్గరికి వచ్చారు. మాణిక్యం కాళి వింది! గతాగతా నోట్ల గుడ్డలు మక్కి చేతులు కట్టేసి కాళ్ళమీద వెళ్లి కూర్చుంది. అభిరాముడు మెడ నొక్కి ఊగుకున్నాడు!

“అ...!” అని ఒక వెట్టి అరుపుతో ప్రభుత్వ ప్రాణాలు విడిచింది. ఆ రాత్రే దహన సంస్కారాలు గౌరవంగా జరిగిపోయినయ్యే.

* * * *

అభిరాముని మనస్సులో ఎప్పుడూ కలక వేస్తూనే ఉంది. అప్పుడు చేసిన క్రూరకృత్యానికి దారి తీయించిన అప్పటి తన ప్రవృత్తికి ఇప్పుటి మనిషికి చాల భేదం ఉంది. అప్పటి సిద్ధిని, తన కర్తవ్య యొక్క వైపరీత్యాన్ని తలుచుకుంటే, ఇప్పుడతనికి ‘ఫీ’ అనిపిస్తుంది, అప్పుడతను, క్రూరుడు. ఇప్పుడెంతో ఉదాహుడు, సామ్యుడూ కాంతిమంతుడున్నా; కాని ఇప్పుడతని సదుష్ఠుత్వి ఎవరు గమనిస్తారు? ఎప్పుడోకసారి ఒక మనిషి తన సహజంగా మంచివాడైవట్టికిన్నీ, ఏ పారపాటులగానీ, లేక పరిపరాల పరిస్థితుల ప్రోద్బలం వల్లగానీ ఏదైనా చెడుపని చేస్తే, అప్పుడే లోకం అంతా దుయ్యబట్టి, ఆ మనిషిని పూర్తిగా నిషేధిస్తుంది తలెత్తుకో తిరగ నివ్వదు. అల్లాగే అభిరాముడు ఏ అశుభసమయంలో, తనలో కల్పితమైన క్రూర ప్రవృత్తి చేత తన చేయలేని తప్పును చేశాడో, అప్పుడే జనంతంతా తనని వెలి వేసినట్లు విపరీంచారు. ఈ స్మృతి అతనిని ఎప్పటికప్పుడు కలుగుతూనే ఉంటుంది అది మరచితిరిగినప్పుడు సహజమైన మనిషి డౌతాడు. ఆ క్రూర కార్యం జ్ఞప్తికి వచ్చినపుడు అమిత విచారంతో నిండి పోతాడు. తనను తనే దూషించుకుంటాడు. తను జీవితం వృథాగా అజ్ఞాతంగా గడుపుకున్నట్లుగా తీర్పులేని ఒంటరి తనాన్ని అనభవిస్తాడు.

ఒకకోణాన సాయంత్రం అభిరాముడు యింట్లో వరండాలో ఒంటరిగా పడకకర్చిలో ఊకొని పేపరు చదువుకుంటున్నాడు. ఆ నాడతని మనస్సు చాలాకత్తివానగా ఎందుకో తనకు తెలియని ఆనందం అతనిలో ఉబికి పోతుంది. సరిగా అడేక్షణంలో పేపర్లో, ఒక క్లిక అతని కళ్ళకు కొట్టొచ్చినట్లు కనిపించింది:

“ఇద్దరు భార్యలనూ చంపిన భర్త!”

అని ఒళ్లంతా నగుర్పడింది. ఇంట్లోరక్తం సలసలా కాగిపోయింది ఒక్కక్షణంలో! తన చేసిన తప్పు మల్లాకళ్ళకు కట్టిట్లు గుర్తు వచ్చింది. ఆ ప్రయత్నంగా కుర్చీలోంచి లేచి అటూఇటూ

అరంకాకుండా త్వరత్వరగా పచారీలు చేయటం ప్రారంభించాడు. తల గిట్టున తిరిగిపోయింది. తననే యెంతో వెక్కిరిస్తూన్నట్లు యీ వార్త ప్రతికల్ ప్రకటించారా? అని పించింది. తనలాటి క్రూరప్రవృత్తి ప్రపంచంలో మరి యొకనికి కలిగి తుమింప జాలని యిలాటి ఘోరకృత్యాన్ని చెయ్యడానికి పురికొల్పిందా? “ఆ మానవుడు హృదయం లేని, అడవిలోని క్రూర మృగమా? అప్పుడూ నా మనస్సు నేనూ అంతేగా! నా ధర్మపత్ని నా యీ చేతులతో ఆమె చేసిన కొద్ది పోర పాటుకి, నా మహా అపరాధాన్ని తెలుసుకో నిచ్చలేక, ఆమె ప్రాణాన్నీ హరించానే.....” దుఃఖ వివశుడయ్యాడు. తను చేసిన యీ మహా పరాధానికి తనకు మరెట్టి ఘోర శిక్ష విధించాలి. అభిరాముడు సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు. తనకు ఎప్పుడో అంతకన్న మరి స్మరించరాని ఘోర శిక్ష విధించబడుతుందని నిశ్చయించుకున్నాడు. అట్టిది తనకు కలుగుతే తన జన్మలో ఆ పాప ఫలాన్ని కూడా అనుభవించినట్లుగూడా వుంటుందని సంకల్ప స్థిగూడా చెందాడు. ఆ సాయంత్రం వంట చేసుకో లేకపోయాడు. పస్తున్నాడు. వెళ్లి నెమ్మదిగా పక్కమీద పడుకున్నాడు. తనకు కలిగిన బాధను నివారించుకోటానికి ఉపాయ మతనికి మరింత హితోచేలేదు. ఎంతోసేపటికాని నిద్ర పట్టలేదు. నిద్రపడితేనయినా ఆ తన క్రూర కృత్య స్మరణ మనే నరకంనుంచి ఆరోజుకి తప్పించుకో గలుగుతానరా బాబూ అనుకున్నాడు. అప్పుడతడు తోటి ప్రాణాన్ని తీయగలిగాడు. ఇప్పుడతను తన ప్రాణాన్నీ ఎందుకు బలవం తంగా తీసికొగూడదా? అదే తన అపరాధానికి పరిహార మవుతుంది!... కాని యిప్పటికి తన మనస్సు అతిసున్నితము. జాలిగుండె. అందు చేత మనస్సుటి కార్యానికి తా వివశులేడు.

ఎల్లాగే తేనీం రాత్రి రెండు గంటలప్పుడు అతనికి నిద్రపట్టింది.

ఏదో పాడకల వచ్చినట్లుంది. అభిరాముడు కలవరంగా కలుగుతూ అధాటున పక్కమించి లేచాడు. ఒక్కేమా తెలియటం లేదు. గిట్టున తిరిగిపోతూన్నట్లు, శ్రమ..... తెల్ల వారింది. వికలమైన మనస్సుతోనే కాలకృత్యా లన్నీ తీర్చుకున్నాడు. ఏదూ ఎనిమిది గంటల వేళ అన్నగారు కారు దిగి వచ్చినట్లున్నాడు. ఇంట్లో అడుగుపెట్టాడు! తనను అప్పుడు విడిచి వెళ్లిన అన్నగారు ఈ మధ్యలో ఎక్కడా విపు లేకుండా ఒక్కమాటుగా ఇంతతలనని తలం పుగా తన యెదుట సాక్షాత్కరించేటప్పటికి, అభిరామునికి నిజంగా ప్రాణాలు లేచివచ్చినట్లుంది. తన ఒంటరితనం ఒక్కమాటుగా మాయమై పోయినట్లుపించింది. చివాల్న పడక కుర్చీలోంచి లేచి, అన్నగారిని ఒక్కమాటుగా శ్రేమపరవశంలో గాఢాంగనం చేశాడు. ఆ పరమానందంలో ఇద్దరికీ నోట మాట రాలేదు. ఇద్దరూ మల్లా యథామనోధితికి వచ్చింతరు వారీ, అభిరాముడు—

“అన్నయ్యా, ఎక్కణ్ణుంచి రావటం...” అని ఆదరణపూర్వకంగా అడిగాడు...

“చాలకాల ముంది నిన్ను విడిచి వెళ్లి. ఎక్కడని చెప్పను. దేవాలన్నీ తిరిగాను. ఇప్పుడుమాత్రం కొంచె మా పట్నంలో స్థావరం చిక్కింది. గుడి వాడనుంచే వస్తున్నాను..... ఊ... ఐతే, నీవు ఒంటరిగా వంటా పెట్టూ చేసికొంటూ ఎల్లా వున్నావో గదా. నీవు ఎల్లా వున్నావో తెలిసి కోపోదామనే వచ్చాను. నీ ఆరోగ్యం బాగుంటోనా?”

“ఆ... ఉంటున్నాను అలాగే...” అని నివాసంగా విచారాన్ని సూచిస్తూ సమాధానం చెప్పాడు.

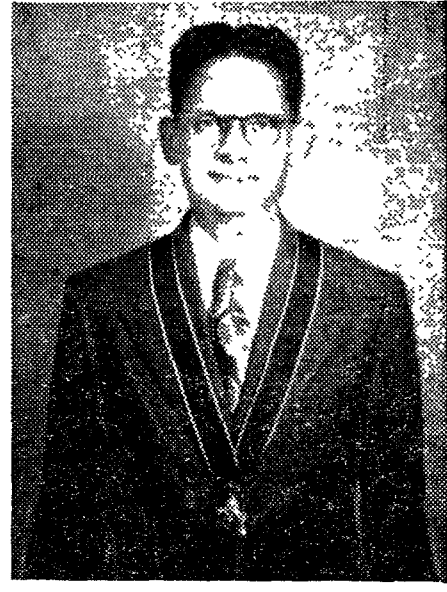
మధ్యాహ్నం భోజనాలయంతరువాత, అభిరాముడు కుర్చీలో, అన్నగారు పట్టుకుంచుమీద కూసునించారు. కొద్దిసేపు ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగా ఉన్నారు. ఆ తరువాత అన్నగారే ప్రసంగం ప్రారంభించాడు.

“అబ్బాయీ, నేను నీతో ఒక పని ఉండి గూడా వచ్చాను.”

“ఆ? ఏమిటి?” అన్నాడు ఆతురతగా అభిరాముడు.

“నీకు కష్టం కలగదంటే చెబుతానుమరి...”

“కష్టం దేనికి? చెప్ప చెప్ప.”

గుంటూరు క్రిస్టియన్ కాలేజి వైస్ ప్రెసిసిపాల్ టి. ఎస్. పౌలస్ గారు,
లూదరక్ చర్చి మిషన్ వారి తరఫున వీరు యూరప్, అమెరికాలో పర్యటించుటకు త్వరలో వెళ్ళేదరు.

“నీవు పూర్తిగా మారిపోయావు నుమా. ఇది వరకు మనిషి కే కావు. అది తెలిసకున్న తరువాతే నేను నీ దగ్గరికి రావటానికి సాహసించాను”. అభిరామునికి యిది విన్న తరువాత, తల యెత్తలేని సిగ్గ కలిగింది. “నీవు ఎంతకాలమని ఒంటరిగా యిల్లా గడుపుతావు? ఆ పాపాజ్ఞానం వెళ్లి పోయినయ్యే. ఇక మనం ఆ పాపాజ్ఞానాన్ని తలప కూడదు. కాని నేను నీకు ఒక సలహా యిస్తాను. అది నీవు చేస్తాననాలి..... అంతే నాకు కావలసింది...” అని ఉత్సాహంతో అన్నగాడు ప్రసంగాన్ని ఒక దోవకి తీసికోవచ్చాడు. అభిరాముడు అప్పుడిసలు సమాధానం చెప్పనే లేకపోయాడు. అతని హృదయంలో మానుకున్న పుండును కలిగినట్లుయింది.

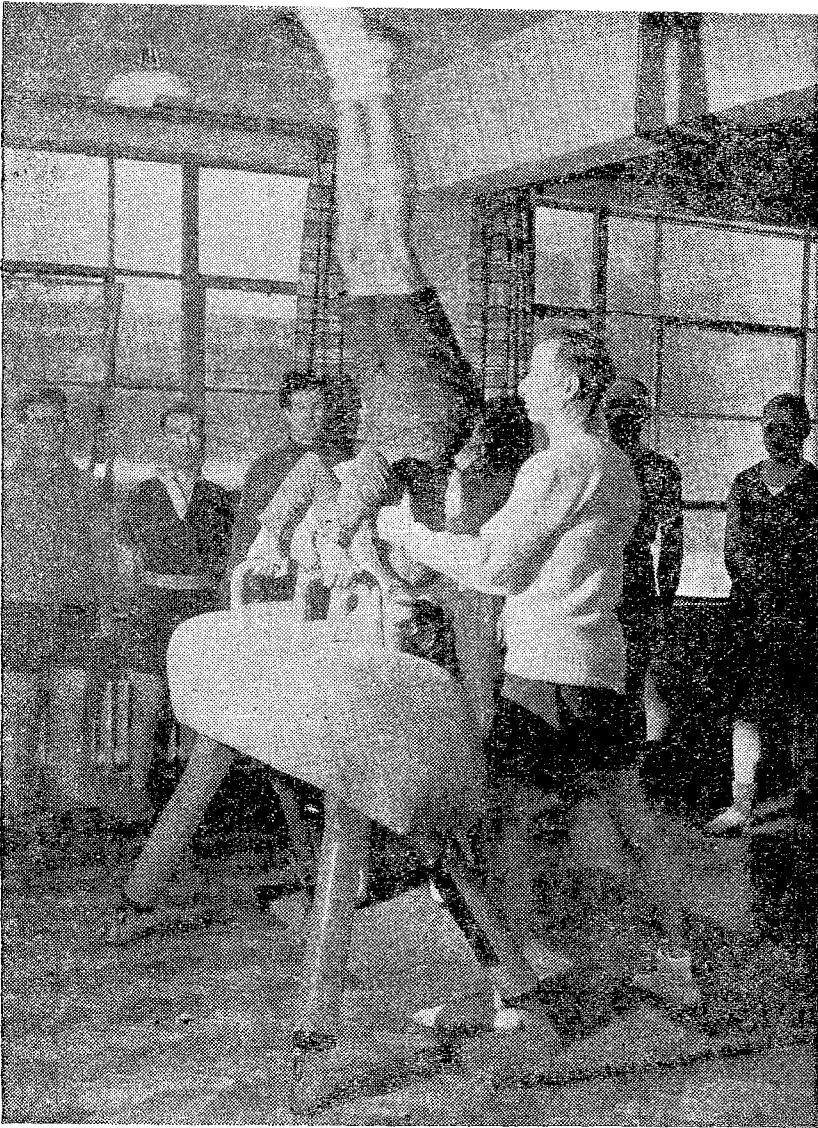
“నిన్ను బాధిస్తున్నావా?..... ఐతే మరొకప్పుడు చెబుతాను...” అని అన్నగారు వెనకకి తగ్గంగానే అభిరాముడు ఇక బాగుండదని “అబ్బే, యేంలేదు. చెప్ప, యిప్పుడే చెప్ప. చెప్పడంలో తప్పేముంది.” అని మనస్సుర్తిగా అనగల్గాడు.

“నీవు ఇంకాచిన్నవాడివే. ఒకటివాడవైతే మళ్ళీ, నేను సంకోషిస్తాను. నీకు ఒక సంబంధం వచ్చింది. వాళ్లు నాదగ్గరకు వచ్చారు, నీత్ర సమృద్ధిస్తే నుమాహూర్తం నిశ్చయిద్దాం. అందుకనే ప్రశ్నకం ఆ పని పెట్టుకొని వచ్చాను” అని టూకీగా ప్రసంగాన్ని ఆయన పూర్తి చేశాడు.

“ఇంకా పెళ్లి యేమిటి అన్నయ్యా, నేను చేసిన మహాపరాధానికి నాకు ఇంతకన్న వేరే పరిహారం లేదు. నేను ఇంకా పెళ్లి చేసుకుంటానని తగను. నా జీవితానికి ఇంకా ఊహాపణ లేదు. నాకోజులు యిలా వెళ్లిపోతే చాలా. నా వలన మరింతకరు బాధపడి ప్రతకటం సహించలేను. ఇలాటి శిక్షయినా ఉంటే చాలా.” అని ఎంతో విచారంతో నిండిన ఉద్రేకంతో అభిరాముడు చెప్పాడు.

“లేదు. అభ్యంతరం పెట్టకు. నీ ప్రవృత్తి మారింది. ఆ రోజులు మరిచిపో. నీవు యిలాగే ఉంటే నీకు ఆ స్మరణ తప్పదు. అది ఎప్పుడూ జ్ఞాపకం వస్తూనే ఉంటుంది. మల్లా సంసారంలో పడితే అన్నీ మరచిపోగలవు. నామాట విను, పెద్దవాణ్ణి కాబట్టి అత్యుక్త మయిందేమీ చెప్పటం లేదు. బాగా ఆలోచించు. నాకు సాయంత్రానికి చెబుతే, నేను ఊరెళ్లి అన్నీ నిద్దంచేస్తాను. తిరుగు చెప్పకు.” అని అన్నగారికున్న అధికారాన్ని చలాయించుతూ, వాత్సల్యపూర్వకంగా చెప్పాడు.

సాయంత్రానికి ఆలోచించాడు అభిరాముడు. తన ఇంట్లో మల్లి దీపం వెట్టడానికి సాహసించిన యూతిని మనస్సులో ఊహించుకున్నాడు తన ప్రవృత్తి పూర్తిగా మారిందికనుక అన్నంగాడు చెప్పిందంతా తనమేలు కొరకేనని తేల్చుకోని తన నిశ్చయం, అన్నగారికి తెలియజేసాడు. మల్లా ఒక కుభసమయాన అతని చీకటింట్లో దీపం వెలిగింది.

వ్యాయామంలో శిక్షణ పొందుతున్న విద్యార్థులు

కుట్టుపని నభ్యసిస్తున్న విద్యార్థినులు.

బ్రిటన్ లో ఉపాధ్యాయుల

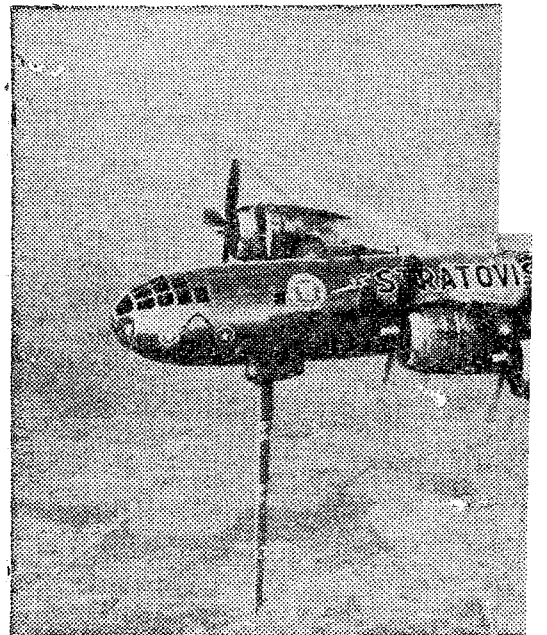
ఒక స్కూలుగదిలో ఉపాధ్యాయుని ఉపన్యసిస్తున్న దృశ్యం.

చిత్రలేఖనము నభ్యసిస్తున్న విద్యార్థిని.

ప్రజ్ఞాపిల్ల సహాయార్థము నిధి ప్రాసచేయుటకు లండన్ లో కింగ్స్ రోడ్ లో జరిగిన నాట్యప్రదర్శన పోటీలలో

ఎత్తున ఎగురుచున్న విమానం ద్వారా 'టెలి-విజ్' ప్రసారం చేసినచో గల్గినను శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయమునా, ఈ మధ్య వాస్తవముగా పరిశీలించి పట్టణం చుట్టూ 25 వేల అడుగుల ఎత్తున ఎగురుతూ ఈ విమానంనుంచి ప్రసారములో ముఖ్యముగా మాది

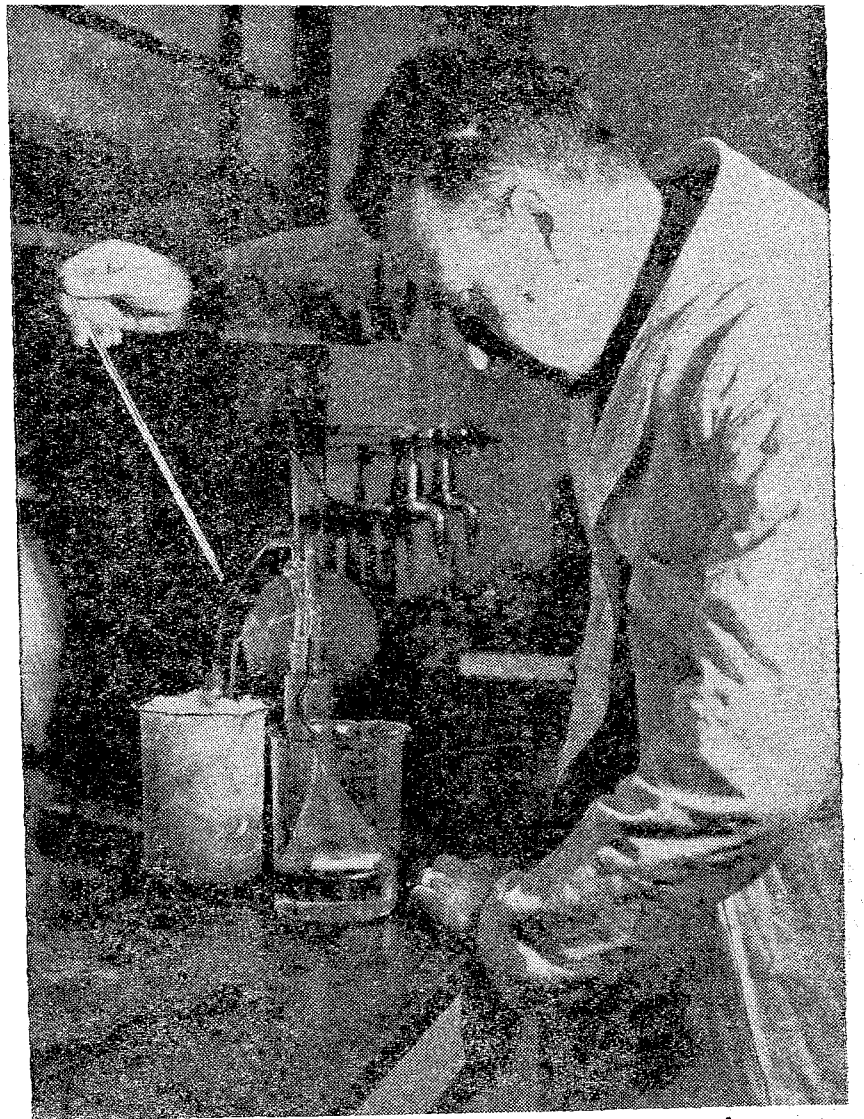

గ్రంథాలయములో విద్యార్థులు ప్రశాంతహృదయముననుద్యత్యం.

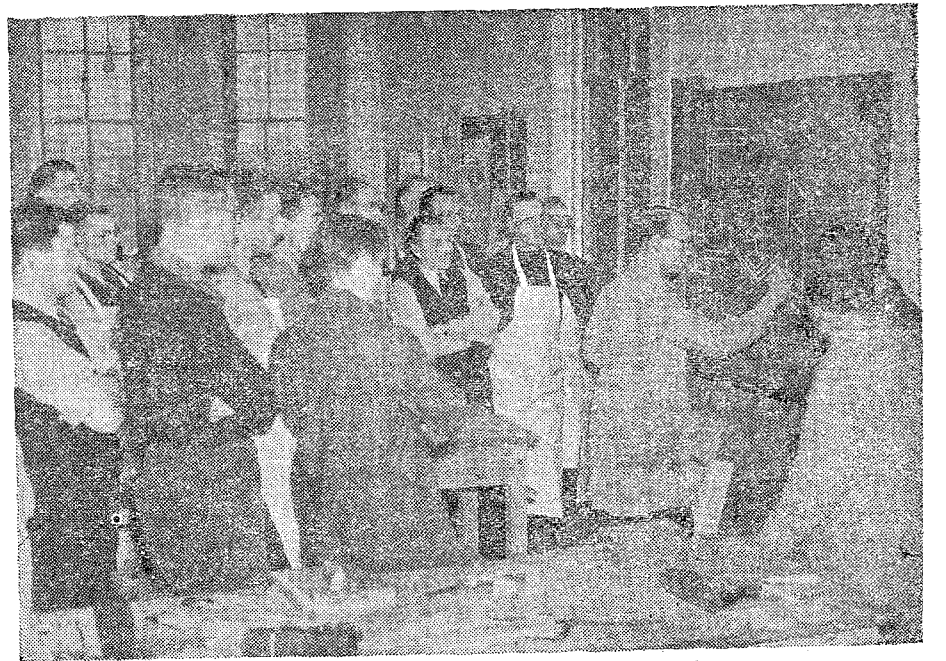
శిక్షణ కళాశాల దృశ్యాలు

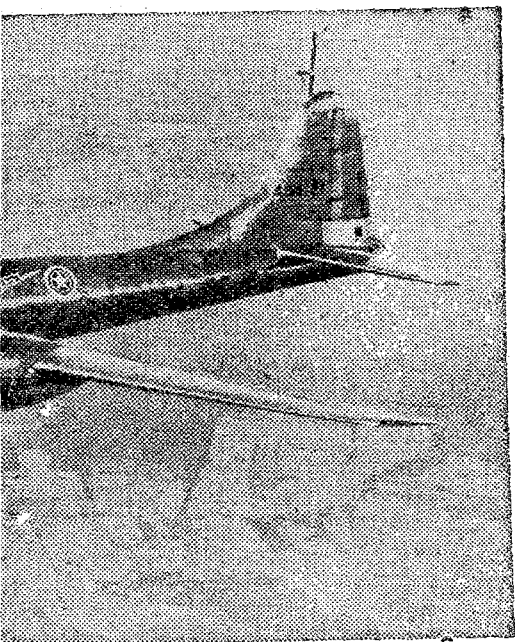
అసక్తితో పాఠాలు వింటున్న విద్యార్థినులు.

శేఖరేంద్రుని పనిచేస్తున్న విద్యార్థి. ఇత డిడింగు ఒక ప్రక్రియలో కూర్చుంటున్నప్పుడు, రాత్రిబయట చదువుకుని, పైకి వచ్చినాడట!

వక్రంగము తరగతిలో, డ్రాయర్లు మోస్తూ బుచ్చిమీద గీసి, విద్యార్థులకు బోధిస్తున్న దృశ్యం.

బొమ్మలు ఎక్కువమందిలోనున్న 'శేలింగ్' కుడా రాబట్టి డిప్లొమా (అమెరికా)లో జరిగిన రిపబ్లికన్ పార్టీ సమావేశాన్ని, పీకెస్ బ్లడ్ శేలింగ్ చేయగా, గ్రూపులు జయప్రసాదయ్యను, ఇందులన 'శేలింగ్' కలుగగలవని భావించుచున్నారు.

గవర్నర్, జనరల్ గా అధికారం స్వీకరించుటకు విచ్చేసిన క్రిమాక్ రాజగోపాలాచార్యులుగారికి మాంట్ బాబ్స్ దంపతులు స్వాగత మిచ్చి, తీసుకువచ్చుచున్న దృశ్యం.

అనగా అనగా ఒక మాదిగవాడు ఉండేవాడు. వాడు చాలా బీదవాడు. ఒక్కొక్కరోజున వాడి ఇంట్లో ఇంటిల్ల పాడికి గంజి బువ్వకూడా ఉండేదికాదు. కాస్త జొన్నరొట్టె, సంజుకొనేందుకు ఏదో కాస్త కూరో, పచ్చడో ఉండంటే ఆవేళ వాడు భాగ్యవంతుడన్నమాట! అంత పెదగా ఉండేవాడు. రోజంతా చెప్పలూ, చర్చాలూ కుట్టుతూ, ఊళ్లో వాళ్లు అణో, బేడో ఇస్తే ఆ కాస్తతోటే అల్లాగే ఇల్లు గడుపుకొనేవాడు.

వాడి పాక ఊరి వెలుపలగా ఓ మూలను ఉండేది. గాలి వాన వస్తే ఎగిరిపోతుందా అనే అంతగా చివికి తోయి ఎప్పుడోకప్పుడు కూలిపోటానికి సిద్ధంగా ఉండేది.

ఆ మాదిగవాడి భార్య, కూతురూ, వాడూ ఈ ముగ్గురే వాళ్లు కుటుంబం. భార్యకు, కూతురుకూకూడా, చిట్టూ బుస్సు కోపాలు, మొహంమాడ్చులూ ఎక్కువగా ఉండేవి. అస్తమానం, “దరి ద్రుడివి, నీ మొహానికి నివ్వెరా పుట్టదు. నీ దరిద్రం మూలాన్నే మామొహాన ఇల్లా దరిద్రం రాసిపెట్టి ఉంది” అంటూ చెవులు చిల్లులుపడేటట్టు అతన్ని తిట్టడం తప్ప, ఏపనిలోనూ కాస్త సాయమైనా చేసేవాళ్ళు కారు. ఓ మంచిమాలా, ఓ చిరునవ్వు. ఎప్పుడూ వాళ్ళనుంచి వాడికి దక్కేనేకావు.

అవటానికి ఆ మాదిగవాడి కూతురు అందమైన పిల్లే. కాని అస్తమానం మొహం ముడ్చుకొని ఉండటంతో ఆ అందంకూడా మాడిపోయినట్లే ఉండేది. ఆ పిల్ల పేరు కూడా అందుకు తగ్గట్టే ‘కోపాయి’ అని ఉండేది.

నిజాని కాపిల్లకు గులాబిరేకుల్లాంటి బుగ్గలున్నాయి. కాని ఎప్పుడూ మొహం రద్దు కోక, స్నానం చేయక ఒళ్ళంతా మట్టి ఓడుతో కూర్చుంటాంటే, ఆ అందమే కనబడేది. చక్కని బంగారు రంగు తలకట్టు ఉన్నా ఎప్పుడూ దువ్వు కోక చింపిరిగా ఉంచుకొనేది. పోసి వాళ్ళ నాన్నకైనా ఏమోలోనైనా కాస్త సాయంచేస్తుందా అంటే ఉహూ—అతి బద్ధకం. వేలెడెత్తుపని చేయటానికై నా వళ్ళు వంగేదికాదు. ఇక చదువు అసలే లేదు. పోనీ, తండ్రికి సంతోషంగా చక్కగా ఎప్పుడైనా చల్లని మాటలు చెప్పతుందా అంటే అదీ లేదు. అది తేలేదు, ఇది తేలేదు అని అస్తమానం ఈసడింపులూ, తిట్లూ.

ఇల్లా పెళ్ళామూ, కూతురూ అస్తమానమూ ఆ మాదిగవాడిని వేధింపు చుకుంటూ, వాడి బ్రతుకంతకంతకూ అధ్యాన్నంచేయటం మొదలుపెట్టారు.

ఇల్లా ఉంటాఉంటా ఉండగా ఓనాడు రాత్రి ఓ గమ్మత్తు జరిగింది. ఆ వేళంతా మాదిగవాడికి ఏమీ డబ్బులు దొరకలేదు. ఇంట్లో ఎవళ్లకీ సరిగ్గా తిండికూడా లేదు. చలిరోజులుకూడా నేమో, కప్పకొనేందుకుకూడా సరిగ్గా పట్టు లేక, ఆకలితోటీ, చలితోటీ ఏమిలిపోతూ, పెళ్లాం, కూతురూ ద్విరూకూడా వాడిని తిట్టా కూర్చు

న్నారు. పాపం వాడు ఏమీ అనకుండా అల్లాగే చెప్పలు కుట్టుకుంటూ కూర్చున్నాడు. ఒక చిన్నదీపం వెల్గించు కొని ఆ వెల్లురులో పని చేసుకొందామని అనుకొన్నాడు.

ఇంతలో పాక బయట ఎవళ్ళో తలుపు తట్టినట్టుంది. ఎవళ్ల న్నా చెప్పలు కొనుక్కొనేందు కొచ్చారేమో అని ఆశతో దబదబా తలుపు దగ్గరకు పోయి తలుపు తీశాడు. తిరా

చూస్తే, ఓ ముసలి బిచ్చగాడు చింకి గుడ్డలతో తయారయి, నిల్వోటానికి కూడా ఓపికలేక వణుకుతూ, “అయ్యా అయ్యా! నా చెప్పలు కాస్త బాగుచేసి పెట్టు బాబూ. ఈ రాత్రి ఇంకా నేను చాలాదూరంపోవాలి. ఈ చెప్పలు తెగి పోయి రాళ్ళు గుచ్చుకొంటూ, చాలా బాధపడుతున్నాయి. బాబూబూ, బాగు చేసిపెడదూ” అని అడిగాడు.

“బాగుచేస్తే ఏం డబ్బులిస్తావ్?” అని మాదిగవాడు అడిగాడు.

“అయ్యో నాయనా! నాదగ్గర డబ్బే లేదుకదా! అయినా నామీద జాలి దలిచి ఈ కాస్త పని చేసిపెట్టావంటే, నీ ఉపకారం మరిచిపోను. నీకు పుణ్య ముంటుంది. ఈ పని చేసిపెడితే ఎందుకు చేశానా అని ఎప్పుడూ పస్తాయించవు. పరోపకారం బంగారంతో సమానం కదా” అంటూ బ్రతిమాలటం మొదలు పెట్టాడు.

పాపం ఆ బిచ్చగాడి పరిస్థితి చూసేటప్పటికీ, మాదిగవాడికి గుండె కరిగి పోయింది. చెప్పలు బాగుచేసేందుకు కూలి ఏమీ గిట్టదని తెలిసీ కూడా, దయతో ‘సరే లోపలికి రా; బాగుచేసి పెడతా’ నన్నాడు.

బిచ్చగాడు లోపలికి వచ్చాడు. బిచ్చగాడితోపాటు పాకలోకి వెల్లురు వచ్చినట్టుంది. మాదిగఅతను బిచ్చగాడి చెప్పలు తనకు చేతయినంత బాగానూ, బాగుచేసిపెట్టాడు.

“ఇవిగో ముసిలాడ, నీచెప్పలు. నాకు చేతయిన సాయమేదో చేశాను. పాపం నీకు కాస్త మాధాకవళం వేద్దామన్నా మాకే ఇంట్లో మెతుకు లేదు. పోయిరా!” అని చెప్పి చెప్పలిచ్చి, మళ్ళీ తన పని చూసుకొందామని కూర్చున్నాడు.

అంతలో అకస్మాత్తుగా, ఆ పాక అంతటా తళతళలాడతూ బంగారపు వెల్లులు నిండిపోయాయి. ఆ ముసలి బిచ్చగాడు నిల్చున్నచోట ఒక చక్కని దేవత నిల్చునిఉంది. ఒక చేతిలో ఒక మంత్రదండమూ, రెండో చేతులో రెండు బంగారపుచెప్పలూ పుచ్చుకొని ఉంది.

మాదిగవాడు తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు. ఆ దేవత ఆ బంగారుచెప్పలిస్తూ, తేనెలొలుకుతున్న మాటలతో ఇల్లా అంది:

బాలానందం

మెట్టినదల్లా బంగారం

గౌడి సడేవిధున్

(కథకు అనుకరణం.)

“అబ్బాయి, నేను బ్రతిఫలా లిచ్చే దేవతను. నీకష్టాలు తొలగించి నీ హృదయానికి సంతోషం కూర్చుటానికే నేను వచ్చాను. నీది నిజంగా జాలిగుండె అవునోకాదో, మంచివాడి వవునో కాదో పరీక్ష చేయటానికే ముసిలి బిచ్చగాడివేషంలో వచ్చాను. నీది నిజంగా మంచి హృదయం అని తెలుసుకొన్నాను. సంతోషంగా నీకు

ఈ బంగారు చెప్పలు ఇస్తున్నాను. ఇవి తొడుక్కొని నువ్వు నడిచినంత మేరా అంతా బంగారం అవుతూ ఉంటుంది. అయితే, ఈ వరం నీ ఒక్కడికే తప్ప ఇతరులకు ఫలించదు. ఇవి తొడుక్కొట్టానికి నువ్వైతే మరెవ్వళ్ళూ పనికిరారు! నీటితో నీకు భాగ్యభోగాలు అన్నీ చేకూరుతాయి.

“కానీ, ఒక్కసారి గతి భ్రష్టం

మాట మలుపు

పిల్లల కథ

చి. రాంబాబు

అనగనగా ఒక గ్రామములో కామయ్య అనే శైలి ఉండేవాడు. ఆ శైలికి లేకలేక ఒక కుర్రాడు పుట్టేడు. పాపము ఆ పిల్లవానికి ఒక కాలులేదు. 20 ఏండ్లు వచ్చినా ఎవరూ పిల్లను ఇచ్చుట లేదు.

వేరొక గ్రామములో కన్నయ్య అనే శైలి కలడు. ఆ శైలికి లేకలేక ఒక గ్రాడ్డిపిల్ల పుట్టింది. శైలి చాలా విచారించాడు. కొన్నాళ్లు గడచినై. ఆ పిల్లకు పెండ్లి కాలేదు.

అది అట్లుండగా ఒక రోజున కామయ్య ఇంటికి మల్లయ్య అనే శైలి వచ్చి బసచేసేడు. కామయ్య మల్లయ్యతో నెట్లు చెప్పెను: “ఏమండోయి మల్లయ్య గారూ, కుమారునకు ఇరువది ఏండ్లు ప్రాయము వచ్చింది. ఇంకా పెండ్లి కాలేదు.” “ఒంటి కాల; ఎవరూ పిల్ల నిచ్చుటలేదు. కాబట్టి నీకేమైన డబ్బు ఇస్తాను. నాయందు దయ యుంచి పిల్లను కుదిర్చి పెట్టవా?” అని అడిగెను. సరేనని మల్లయ్య అతనిదగ్గర కొంత డబ్బు పుచ్చుకొని, కన్నయ్యగారి గ్రామమునకే వచ్చి కన్నయ్యగారింట్లోనే బస చేసెను.

కన్నయ్యకూడా తన కూతురు కథకూడా చెప్పెను. సరేనని మల్లయ్య పరుగొత్తెకొని కామయ్య దగ్గరకు వచ్చి “ఏమండోయి పిల్లను కుదిర్చాను. పాపము, ఆ పిల్ల ఏక దృష్టితో భర్తకొంగు ఎడరుచూస్తూ వుంది” అని చెప్పెను.

కామయ్య “సరే పెళ్ళి ముహూ

ర్తము పెట్టుకురా” అని మళ్లా మల్లయ్యను పంపించెను.

“సరే నని మల్లయ్య కన్నయ్య దగ్గరకు వచ్చి ఏమండోయి, పిల్లవాడిని కుదిర్చాను. పాపము ఆ కుర్రవాడు ఈ పెండ్లాంకోసం ఒంటి కాలుమీద నిలచి ఎదురుచూస్తూ యున్నాడు” అని అక్కడ చెప్పెను. సరే, పెండ్లిముహూర్తం పెట్టుమని అనెను.

ఒక రోజున పెండ్లి ముహూర్తం నిర్ణయించిరి. పెండ్లి అయింది. పెళ్ళికొడుకును పెళ్ళి కూతుర్ని అమ్మలక్కలంతా చూచారు. ఇదేమిటి అన్యాయం? పెళ్ళికొడుకు కుంటివాడు అని పెళ్ళి కూతురువాళ్ళూ, “అయ్యో అయ్యో పెళ్ళికూతురు గ్రుడ్డిది” అని పెళ్ళికొడుకుతరపువాళ్ళూ తగవులాడుచుండిరి. ఇది అంతా మల్లయ్యగారి వేషాలే అని మల్లయ్యగారి దగ్గరకు వచ్చి “ఏమండోయి, ఇదేమి అన్యాయం? జరిగిన యథార్థం దేవుడి ఎడరుగుండా చెప్పండి” అని అరి. మల్లయ్య దేవుని ఎడరుగా నిల్చుని “అయ్యో! నాయందు ఏమి యులోపములేదు. నేను మీ ఎదురుగుండానే చెప్పేశాను: ‘ఆ పిల్ల ఏక దృష్టితో చూస్తూయున్నదని, ఆ పిల్లవాడు ఒంటికాలుమీద నిల్చి యున్నాడని’ అని” అందరిలో చెప్పి వేసెను.

సరే! పెళ్ళి జయప్రదంగా జరిగిందని పెళ్ళివారంతా సంతోషించిరి.

కథ కంచికి, మన మింటికి.

ఉంచుకో. ఈ ధనంవల్ల, నీకు పొగరు మోతుతనం వచ్చినా, జాలిలేని ఒంట్రిత్తు గుణాలవాడివయినా, నీ బంగారం అంతా మాయమైపోతుంది. రవ్వం తైనా మిగలదు. కాబట్టి ఈ వరాన్ని జాగ్రత్తగా, మంచిగా ఉపయోగించుకొని బంగారునాయన వనిపించుకో, జాగ్రత్త!!

అని చెప్పి దేశత అంతర్ధానమై పోయింది. పాక మళ్ళీ చీకటి అయి పోయింది.

మాదిగవాడు ఆశ్చర్యంతో నోట మాట లేకుండా అల్లాగే కాస్తేపు ఉండిపోయాడు. తరువాత నెమ్మదిగా వంగి కాళ్ళకు ఆ చెప్పలు తొడుక్కొని చూశాడు. ఆ చెప్పలు తన కాలికి సరిగ్గా పట్టాయి. సంతోషంతో పెళ్లాన్ని ఒక కేక వేశాడు. “దీపం ఇల్లా తీసుకురా-ఈ వరం ఏ మిటో చూద్దాం” అని అరిచాడు. పెళ్ళాం కూడా ఉత్సాహంతో గబగబా నూనె సెమ్మా పెగించి తెచ్చింది.

చూస్తే దేశవతనం నిజమే అయింది. ఆ చెప్పలు తొడుక్కొని నడిచినచోటల్లా నేలమీద బంగారపు అడుగులు పడ్డాయి. కాస్తేపటిలో కూతురు పెళ్లాం కలిసి వాడిని పాక అంతా తిప్పి నేలంతా బంగారపు అడుగులు అయ్యేటట్లు చేశారు. సంతోషం అపుకోలేక ముగ్గురూ ఇల్లంతా గంతు లేశారు. కోపాయి, కోపాయి తల్లీ కూడా నవ్వు మొహంతో సంతో

షంగా మాదిగవాడితో మాట్లాడటం మొదలుపెట్టారు ఇంత బంగారంలో, ఎంత చక్క చక్కని చీరలూ, గానులూ కొనుక్కోవచ్చో, ఎన్ని రక రకాల పిండివంటలు చేసుకు తిన వచ్చో అన్నీ తలుచుకొని రొట్టలు వేస్తూ ఉరిపోయారు. ఆ రాత్రంతా వాళ్లు ఆ మాదిగడిని నులొచ్చినియనే లేదు. ఇల్లంతా, అంగుళం అంగుళం, బంగారు అడుగులు పడేటట్టు, నడి పిస్తూనే ఉన్నారు. కొయ్యోమీదా, కంపలమీదా, చెక్కలమీదా, చేటల మీదా, అన్నిటిమీదా నడిపిస్తూనే ఉన్నారు.

తెల్లారాక, కోపాయి, తల్లీ కాస్త నేల గిల్లి ఆ వచ్చిన బంగారంతో బజారుకు బయలుదేరారు.

2

వాళ్లు ధనవతు లయ్యారు. దేశంలో అందోకంటే గొప్ప ధనవంతు లయ్యారు. పెద్దపెద్ద భవనాలు, అంద మైన నగలూ, వస్తువులూ, మహారాజ భోజనాలు, విందులూ అన్నీ వాళ్ళకు అమిరాయి. డబ్బు గలవాళ్ళయ్యేటప్పటికి, ఊళ్ళో అంతా వాళ్లతో స్నేహం, చుట్టరికం, ఎక్కువచేసుకొని, అన్న మానం ఆ తల్లీ కూతుళ్ళను పొగడుతూ, వాళ్ళచుట్టూ తిరగటం మొదలు పెట్టారు. ఆ మాదిగవాణ్ణి, “మాదిగ బంగారయ్యగారు” అని గౌరవంగా పిలుస్తూ; గొప్పగా చూడటం మొదలుపెట్టారు. మహారాజగారు

కూడా వాళ్ళ యింటికి విందులకు రావటం, వాళ్ళకు విందు లియ్యటం, ఇల్లా వాళ్ళతో స్నేహం పెంచుకొన్నాడు.

కోపాయి అసలు అందమైన పిల్లకదా! ఇప్పుడు ధనకూడా చేరేటప్పటికి, ఆ పిల్లను పెళ్ళిచేసికొందామని ధనవంతుల పిల్లలంతా ఆశపడటం మొదలుపెట్టారు. చివరికి రాజగారి కొడుకు, ‘కోపాయి’ని చూసి, పెళ్ళి చేసికొందామని ఎప్పుడూ ‘కోపాయి’ వెంట తిరగటం మొదలుపెట్టాడు.

రాజ కుమారునికి, కోపాయికి పెళ్లి చేయవలసిందని మాదిగ బంగారయ్య రాజగారికి కబురు చేశాడు.

రాజగారికి, ముందు మహాకోపం వచ్చేసింది. “మాదిగాడి కూతురును నాకొడుక్కు పెళ్లి చేస్తానా?” అని నిష్పలురిమాడు. కాని రాణీ, “మామూలు మాదిగ కాదుగా, బంగారం మాదిగ ఆయెను. అందుచేత తప్పకుండా సంబంధం కుదుర్చుకోవలసిందే” అని రాజుకు బోధించింది. రాజుకుగూడా, ధనం కలిసివస్తుందని ఆశ పుట్టింది.

సరే, అని పెళ్ళికి ముహూర్తం సిద్ధం చేసుకొన్నారు. ఊరంతా ఈ పెళ్ళి విషయమే ఆలోచిస్తూ, చెప్పకుంటూ విందులకు లొట్టలు వేసుకొంటూ ఎదురుచూస్తున్నారు.

బంగారయ్య “ఆ కాశ మంత పందిర-భూమంత అరుగూ” వేయించి పెళ్ళి మహాగొప్పగా చేయిద్దామని అన్నీ చేయిస్తున్నాడు.

* * *

ధనవంతు లయేటప్పటికి వాళ్ళు తమ పూర్వస్థితిని, పూర్వస్నేహితులనూ, అందరినీ మన్నిపోయారు. ఇతరుల కష్టసుఖాలు ఆలోచించే స్వభావమే లేకుండా పోయింది. అంతా స్వార్థమే; బాగా పొగరు బలిసిపోయింది వాళ్ళకు. తమ బంగారంలో రవ్వం తైనా దానధర్మాలు చేసేవారు కారు.

చిత్రము! అంత మంచి మాదిగా కూడా, “బంగారయ్య” అయేటప్పటికి అల్లాగే అయిపోయాడు. పేదవాళ్ళ వాక కన్నెత్తిచూడటం మానేశాడు. స్వాధ్ధానికీతప్ప చిల్లిగవ్వైనా ఇతరులకు ఖర్చు పెట్టేవాడుకాదు.

* * *

ఇంక ఆ రాత్రి పెళ్లి అనగా బంగారయ్య భవనం అంతా పెళ్ళి సందడిలో మహాకోలాహలంగా ఉంది. బంగారయ్యకు ధనంతోవచ్చిన గర్వంతో పాలు, ఈమహారాజును తోతేసి తానే మహారాజాధికారంతో సింహాసనం మీద కూర్చోవచ్చునని ఆశకూడా పుట్టింది. “మాదిగవాడు మహారాజవుతాడు” అని తలుచుకొని ఉప్పొంగి పోతున్నాడు. సంతోషం పట్టలేక గంతు లేసుకొంటూ బైటికి వచ్చాడు.

అతను బైటికి పచ్చేటప్పటికి ఒక ముసలిబిచ్చగాడు, చింకిగుడ్డలతో తూలిపోతూ, కట్ట నానుకొంటూ, వస్తున్నాడు. మాదిగ బంగారయ్యను

చూసి, “మాదిగబ్బాయి, నా చెప్పలు చినిగిపోయి, కాలు నడవనియకుండా ఉన్నాయి, కాస్త బాగుచేసిపెడుదూ! ఇంకా చాలాదూరం పోవాలి. ఇవి కాస్త బాగయితే నడిచిపోగలుతాను. పుణ్య ముంటుంది. చేసిపెడుదూ” అని జాలిగా అడిగాడు.

మాదిగ బంగారయ్యలో అప్పటికే బీదవాళ్లంటే జాలి లేకుండా పోయిందిగా! ఇప్పుడొక బీదవాడు తన్ను. “మాదిగా!” అని పిలిచి చెప్పలు కుట్ట మసటంలో ఒట్లు మండిపోయింది. “ఓరి దరిద్రుడా! నన్ను చెప్పలు కుట్ట మంటున్నావ్! ఒట్లు పై తెలియటం లేదా! ఎవర్న నుకొన్నావ్? నేను మహారాజుని తెలుసునా! ఫో, అవతలికి ఫో ముందు! లేదా తన్నించి కట్టలతో బైటికి గెంటించివేస్తా” అని ఉరుముతూ కేకలు వేశాడు.

ఆ కేకలు ఇంకా పూర్తిగా వేశాడో లేదో, ఎక్కడదో పానుగాలిలాంటి, గాలి విసురుగా వచ్చి మాదిగ బంగారయ్యని బోర్లబుక్కులుగా క్రింద పడేసింది. హఠాత్తుగా ఒక బంగారు వెలుగు తళతళలాడతూ, చుట్టూ బయలుదేరింది. ఆ బిచ్చగాడు మాయమయి మళ్ళీ మురుపటి బంగారపు దేశవతనల్లునంది. మాదిగవాడి కిన్నాల్లా ఉన్న బంగారుచెప్ప ఆ దేశవత చేతిలోకి పెళ్లి పోయాయి. దేశవత విచారంతో ఇల్లా అంది.

“మాదిగ అబ్బాయి, నీ కిచ్చిన వరమూ, బంగారు చెప్పలూ, వెనక్కి తీసుకోవలసివచ్చిందికదా అని నాకు బాధగా ఉంది. ఆ వేళే నీ తో చెప్పాను. ఈ భాగ్యాన్నంతనూ నద్దించి యోగం చెయ్యమని. స్వార్థమూ, గర్వమూ వీట్లతో నీలో వ్యాదయం చచ్చిపోయింది. బీద బిచ్చగాడిగానే మళ్ళీ వచ్చాను. కాని నీలో అప్పటి జాలి, మంచితనం, అన్నీకూడా ధనం చేరటంతో మాయ మయిపోయాయి. నీకు ఈ ధనం చెరుపు చేసిందికనక ఈ వరం లేకుంటేనే నీకు మంచిది” అని చెప్పి దేశవత అంతర్ధానమైపోయింది.

మాదిగఅతను భూమిమీదనుంచి లేచి చూసుకొనేటప్పటికి మేడలూ, పందిల్లా అన్నీ ఎగిరి పోయాయి. బంగారం అంతా మాయమయి పోయింది. తన కాళ్ల బంగారుచెప్పలు అంతకుముందే పోయాయి. అతని పెళ్లామూ, కూతురూ ఏడుస్తూ రాగాలు పెడుతూ వచ్చి అతన్ని తిట్టటం మొదలుపెట్టారు. ఊళ్లో అందరికీ “మాదిగబంగారయ్యో మామూలు మాదిగవాడైపోయాడని తెలిసింది. “లేకపోతే అంత పొగరా?” అంటూ వాడివంకన్నా చూడకుండా అంతా తప్పుకుపోయారు. రాజగారి సంబంధం అప్పుడే ఆపుకొన్నారు.

దేవుడిచ్చిన వరాలను దుర్వినియోగం చేసుకోకూడదని తెలివిని బడి, మాదిగ మళ్ళీ తన పూరిగుడిసెకు పోయాడు.

బాలగేయాలు

నా శలవుదినం

శ్రీ యల్. యమ్. శెట్టిబాబు

ప్రదురోజులు చదువుతుంటే

ఆడుటాకే వీలులేకా
ఆదివారపు రోజుకొరకై
ఎదురుచూచానూ.

ఆరురోజులు “ఆలశంగా”
అలసటలతో ఆడుగులేస్తూ
ఆడపెళ్ళారల్లె మెల్లిగ
నడచివెళ్ళాయీ.

ఆదివారం స్కూలు లేదని
అతిముదంతో ఆడవచ్చని
కలలుకంటూ రేయియెల్లను
కళ్ళు మూసానూ.

కొక్కురోయని కోడి కూయగ
గ్రక్కునా పోపాప ఏడ్వగ
ముసుగుడుప్పటి తీసివేసి
ముందు చూశానూ.

అంతలోనే నింగినంతట
వంతశోభలు ఉల్లసిల్లగ

కారుమబ్బలు క్రమ్ముకొంటూ
ఉరుములురిమేనూ.

“జోరుజోరున” పెద్ద వర్షం
“రుయ్యగుయ్యన” పెద్ద గాలి
పేదగుడిసె, కీకీనేస్తూ
వినరికొట్టింది.

మొండి గోడలు కరిగిపోవగ
పడిన వర్షం, బడికి పోయే
పడుచుపాడట, రోడ్డుమీదా
పరుగులెత్తింది.

ఆడుటాకే వీలు లేదని
బాడిబందలా తిరగవద్దని
అమ్మనాన్నలు అక్కబావలు
అడ్డులికారూ.

ఆదివారంకూడ చదువా!
ఆటలన్నీ ఆపిశేసెను
మాయదారీ వర్ష మనుచూ,
మదిని తిట్టానూ.

కాంక్షిక:

అభ్యుదయం

శ్రీ వసంతరావు వేంకటరావు

పాత్రలు

డాక్టర్ సత్యనారాయణ, డి. యస్. సి.

జానకి — వాని సోదరి

లక్ష్మి — దాని

[రంగస్థలం: ఆచార్య సత్యనారాయణగారి యింట. సున్న పరిశోధనాగారం ఆ గదివైపు చూచినవారికి ఆచార్య డొక ప్రహ్వచారి అని స్ఫురిస్తుంది. గది మధ్యనున్న బల్బు వై తీవ్రంగా చెన్ను ప్రయోగాలకవ్వన వివిధ వైద్యని శోధకరణలున్నాయి. బాంబులు, విషానాలు మొదలగునాటి నమూనాలు, చిత్రాలు విభులంగా ఉన్నాయి.

ఏదియేండ్లు చాటిన ఆచార్య సత్యం ఒక రహస్యనిక సంవిధానాన్ని పరిశీలిస్తున్నాడు. తలుపు తట్టిన చప్పుడు.]

సత్యం: బాగుంది. యిదే విధం.

(రెండవసారి తలుపు తట్టిన చప్పుడు)

సత్యం: (తీవ్రంగా పరిశీలిస్తూ అనందంతో) అహా!

(యోచనాంతే మూడవసారి తలుపుతట్టిన ధ్వని)

సత్యం: అమ్మ! ఇంత కాలానికి పూర్తి అయింది.

(గట్టిగా తలుపు తట్టిన ధ్వని విని)

సత్యం: ఆ! ఓహో! రా. రా.

(తలుపు తెరుచుకొని లక్ష్మి ప్రవేశం)

లక్ష్మి: జానకమ్మగారు...

సత్యం: ఔనాను. ఏమిటి లక్ష్మి?

లక్ష్మి: టీ త్రాగటానికి క్రిందకు వస్తానో, లేక ఇక్కడే తుచ్చుకొంటానో అని జానకమ్మ గారు కనుక్కొనున్నారు.

సత్యం: జానకి కచ్చిందా?

లక్ష్మి: చిత్తం. స్వేదనగడ్డ మీరు కలుస్తా రని చలిలో చాలసేపు తాళి, ఇంటి కొచ్చేరండి.

సత్యం: నేడే మనకొన్నాను, పనితొంద రలో మరచిపోయేను. జానకి యింటికి వచ్చేయ గలదే!

లక్ష్మి: ఔనండి. కిందికొస్తారా టీ తెచ్చు స్వారా అంది?

సత్యం: క్రింద చల్లగా ఉందిగా. ఇక్కడే త్రాగుతానని జానకితో చెప్పా. చూడు ఆమె కొక వార్త - కుభవార్త - చెప్పింది. నా ప్రయో గం పూర్తయింది: ఫలించింది నుమా!

లక్ష్మి: అలాగునండి?

సత్యం: ఔను...నీతో చెప్పి ప్రయోజనం లేదు; నీకేం బోధపడదు.

లక్ష్మి: చిత్తం.

సత్యం: ఇది నే గర్వించతగ్గ విషయమంటే నీకు బోధపడుతుందనుకొంటాను. జానకి తో చెప్పా.

లక్ష్మి: చిత్తం.

సత్యం: నాప్రయోగం ఫలించిందని చెప్పడం మరదకం!...ఆ...వద్దు; నీవు చెప్పావు. ఆ పని నేనే చేస్తాను. నీవైతే గొడవ చేస్తావు...జానకి కూడా ఎంతో సంతోషిస్తుంది.

లక్ష్మి: ఈదినం ఆవిడేమీ సంతోషంగా లేరండి.

సత్యం: సంతోషంగా లేదా? ఏం? నేను కుంతోషంగా నున్నాను కానా?

లక్ష్మి: ఔనండి. మూడేళ్ళక్రితం ఈరోజునే వాళ్ళబాబు యుద్ధంలో పోయేరండి!

సత్యం: ఔను, లక్ష్మి. నే నదిమరచి పోయేను.....కాని నీటి గురించి ఎవరు యోచి తుంటారు?

లక్ష్మి: ఆమె యోచిస్తుంటారండి.

[ప్రైట్ జాక ఎర్వైస్ గారి 'ప్రాగ్నో' అను ఏకాంకికకు స్వచ్ఛ అనువరణము].

సత్యం: స్వేదనగడ్డ జానకిని కలియలేక పోవడం విచారకరమే కాని, నా ప్రయోగం చేసికొంటున్నాను, లక్ష్మి, ఆ!...హాచావును గూర్చి ప్రస్తావించకుంటే బాగుండును. చూడు, బోయిన వాళ్ళ గూర్చి ప్రతికున్న వాళ్ళంతగా యోచించడం మంచి కాదు. ఇంతకూ జానకి స్త్రీ, తల్లి, పుత్రశోకంలో నన్ను తల్లి...అదట్టే పరిగణించకూడదు. అంతే. లక్ష్మి నాజనుప్రద మైన ప్రయోగం గురించి ఇప్పుడు చెప్పే ఎల్లం టుంది?

లక్ష్మి: ఉన్న వాని కన్న దుఃఖం యిను మడిస్తూ దనకొనండి.

సత్యం: ఇక్కడ కొన్ని నా తోటిత్రాగ మని చెప్పా. చూడూ! నాప్రయోగం విషయం నేనే చెప్తాను.

లక్ష్మి: మంచివండి. (చేబోతుంది)

సత్యం: లక్ష్మి! స్వేదనగడ్డ జానకిని కలిపి శోధక బాయివందకు విచారిస్తున్నా పని చెప్పా. దానితో కొంత దుండు తగ్గకుండు. నేను చేస్తూన్న పనియొక్క ప్రాముఖ్యం తెలిసి కొన్ని తిగవార కాంతిస్తుందిలే, బాధ లేదు.

లక్ష్మి: (ఋఘుదాగా బోయి, వెనుతిరిగి) అమ్మగారు ఏమత్రం సంతోషంగా లేరండి. ఆపద మరచిపోలేరండి!

(లక్ష్మి నిమ్మగిలించగా, జానకి ప్రవేశం)

జానకి: సత్యం!

సత్యం: వచ్చేమట్ట, జానకి! స్వేదనగడ్డ రాతేకబాయెను...

జానకి: ఏం ఫర్వాలేదులే. నీవు వస్తున్నా వనకొన్నాను—వస్తాన్నావు—చలిలో చాల సేపు వేచియున్నాను.

సత్యం: ఔనాను. చాల విచారమే...కాని, పని తొందరలో నున్నాను జానకి! కొంత ఫలించింది నుమా! నాకు కావలసిన ఫలితం వచ్చింది. సరిగానే వాళించిందే దీనివల్ల క్రి ధనం కూడా సంప్రాప్త మౌతాయి. ధనికడ నాతాను. వైగా ప్రతిష్ఠ సాపాదిస్తాను. నాపేరు చిరసాయిగా ఉంటుంది. నా ప్రయోగం చక్కగా కొనసాగుతున్నట్లు ఉనుకొన్నాను ఫలప్రదంగా నా పని జరుగుతున్నట్లు నేను కలిసి కొంటానని జానకి నిజంగా అనుకోదు. ఇంతకు ఆమె ఎక్కయెక్క నిల్లు చేరుకోగలదు? అని రాలేదు నుమా. నాపని పూర్తి కావించేను. జానకి, ఇంతవరకన్నుడు లభ్యంగాని అదృశ్యఫలితాన్ని పొందేనంటే నమ్మ!

జానకి: అలాగునా? సత్యం: నీ కేమీ ఆశ్రంతేక? జానకి: నీ జయానికే సంతోషించేను కాని, ఆడేమిటో నీవు చెప్పందే!

సత్యం: నిజమే. రహస్యాలను అంతరంగంలో బంధించడం మంచిదని నా నమ్మకం. ఏగిషయ మైనా చెప్పవలసిన అవసరం కలిగిన దాకా ఎవ్వరితోనూ చెప్పకూడదని నా నియమం. ఈ ప్రయోగాలు నేను చేస్తున్నానని ఎవ్వరికి తెలి యదు—నాకుతప్ప. నూతన విషయ శ్రేష్ఠ ణంలో జయంపొందడానికి మానమే ప్రధానం... ఆడేమిటో యిప్పుడు నీవు చెప్పరచ్చు జానకి, కొన్ని కొన్ని భాగావిషయం ఇంకా రహస్యమే; ఏ ప్రభుత్వంనుండైనా యుక్తమైన మూల్యం నచ్చేదాకా అవి రహస్యంగానే ఉంటాయి.

జానకి: ప్రభుత్వం! అది ప్రభుత్వ విష యమా?

సత్యం: అలాగే అనుకోవచ్చు. మన ప్రభు త్వానికి నుం చెప్పిస్తాను. సరైన ధనం వాడు ఇయ్యకపోతే అవ్యప్రభుత్వాని కిచ్చివేస్తాను. నావంటివారిని మన ప్రభుత్వం చాల మందని బాధవిడిచింది. నా కౌశల్యం లేకుండా నా బ్రాత్రు నే పడగలను. ఇంతకూ, నే కనుగొన్న దేమిటో వాడు తెలిసికంటే గెంతుతూవస్తాడు.

జానకి: నిజంగా?

సత్యం: తప్పక. కాని నంతగా విశ్వసించలే నప్పటికి విధిగా వస్తాను. మొనటియుద్ధంలో టాకు లుపయోగించినట్లు చేయడం ఎంతో కష్టమైంది; బలవంతంగా ఉపయోగించుటలు చేయడం జరిగింది. లాహుతుటాపీలు వైతమంతే! యుద్ధనాయకుల నెంత ప్రతిహతుకోవలసి వచ్చిందో ఎరువదువా?...ఆయ్యా, డిమిండు, జానకి! నీతో యుద్ధప్రసంగం చేసియుండ కూడదు; అందులో బొత్తిగా ఈదినాన్ని...

జానకి: ఫర్వాలేదు, యుద్ధం గురించి కాదుగా?

సత్యం: కాదనకో.

జానకి: నీవు కనుగొన్నదేమిటి, సత్యం?

సత్యం: ఔను జానకి! ఖులాసాగా మట్లాడ దానికా విషయ ముంది.

(లక్ష్మి టీతో ప్రవేశించి)

లక్ష్మి: టీ తెచ్చాంది.

సత్యం: ఊ. సరే. అక్క దుండు.

(టీ సజ్జని జానకిద్ద సద్దతుంది. సత్యం వారిస్తు ఉంటాడు.)

జానకి: అంతా సరిగా ఉందా, లక్ష్మి?

లక్ష్మి: ఉందమ్మగారూ. యుద్ధనీరుల సంతోషమీద వేయడానికి మీరు తెచ్చున్న పూల గుత్తి నూరి తెచ్చేదమ్మ. వంటింట్లో పెట్టెను. దాని నిక్కడకి తెచ్చున్నారా?

జానకి: తెచ్చిపెట్టె. (లక్ష్మి ని ప్రక్క విస్తుంది) టీత్రాగు అన్నయ్యా? సత్యం: వస్తా.

జానకి: రా, మరి. సత్యం: ఒక్క నిమిషం. జానకి: చల్లారిపోతుంది. రా బోయ్! నేగం!

స: ఆనవాల్లెంత గడవిద చేస్తాను! స్త్రీ బాతి మహా ఆ సాహస్యం నుమా. జానకి, ఒక పనికోసం పదిపనులు పాడుచేయడం. కృషి లేదు. ఏకాగ్రత లేదు; స్వార్థరహిత కర్మాచరణానికి సామర్థ్యం లేదు. అందు తనే విజ్ఞానంలోగాని, కళాసామ్రాజ్యంలోగాని ఉన్నతస్థాన మాత్ర మించలేక పోతున్నాడు. తల పెట్టిన కార్య మేయినాకానీ, దానిని ఏకాగ్రచిత్తంతో సాధించు కత్తి లేదు.

లక్ష్మి: (ప్రవేశించి) ఇదిగోనమ్మా!

సత్యం: ఏమిటది?

జానకి: (పూలగుత్తి నందుకొని) వారి జ్ఞాన కారం యుద్ధసౌరకమాపంమీద వేయడానికి తెప్పించా నీ పూలగుత్తి.

సత్యం: మంచిది.

జానకి: టీ త్రాగి వెళ్తాను - నీపూ వస్తావా సత్యం?

సత్యం: రావాలనే ఉంది కాని, ముందుగా ఈ కార్యం పూర్తికావించుకోవాలి.

జానకి: సరే; కానీ, ఇదిక్కడుంచి నీవు పో లక్ష్మి. (లక్ష్మి వెళ్ళగా, అన్నవైపు తిరిగి) పూలు అందంగా నున్నాయి కదన్నయ్యా!

సత్యం: ఓ, చాల బాగున్నాయి...జానకి, నేను కనుగొన్న విషయం.....

జానకి: మరికొంచెం టీ కావాలా?

సత్యం: ఆ...ఆ...అరకన్న. (టీ అందిస్తే త్రాటతూ) నేను కనుగొన్న దానికల్ల యుద్ధ విధానంలో విప్లవం కలుగుతుందని చెప్పబోయేను.

జానకి: యుద్ధాలు లేకుండా చేస్తుందా?

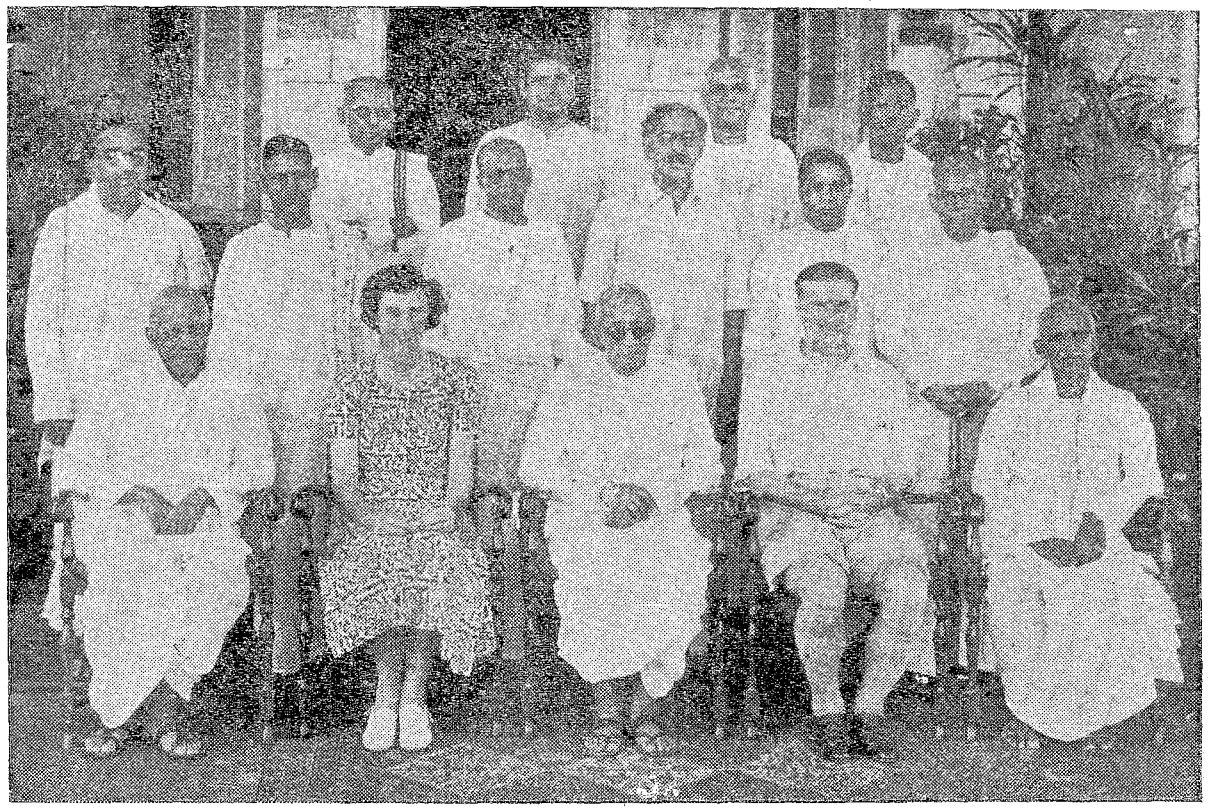
సత్యం: యుద్ధాలు లేకపోవడమా? ఏమిటమ్మ జానకి! అంత కుష్టుతరహాగా మట్లాడ తావే?

జానకి: ఆ విషయంలో నా కుతూహలం మెండు. ప్రపంచంలో అన్నిటికంటే నా కెక్కువ ముఖ్యమైనది యుద్ధవిశాసం. ఈ యుద్ధం—ఈ సక్రమయవక మరణభోమం— అంటే నావంటి యిలాండ్రెంత కలతచెందిభీతిల్లు తాలో నీ పూహించలేవు. సత్యం! నాసంగతి చూడ. యుద్ధాంధంలో నాభర్త, పుత్రుడు ఉండేవార; యుద్ధాంతరం...ద్వరూ లేరు. నీ నివ్వడేకాని కేరిలం ఏకాని?

సత్యం: (అదగపాటుతో) యుద్ధావల్ల నీకు తగిలిన చెచ్చల నెరుగక పోలేమిమ్మా...వారి మరణం, తిమ్మలంగా బావ గలించడం.

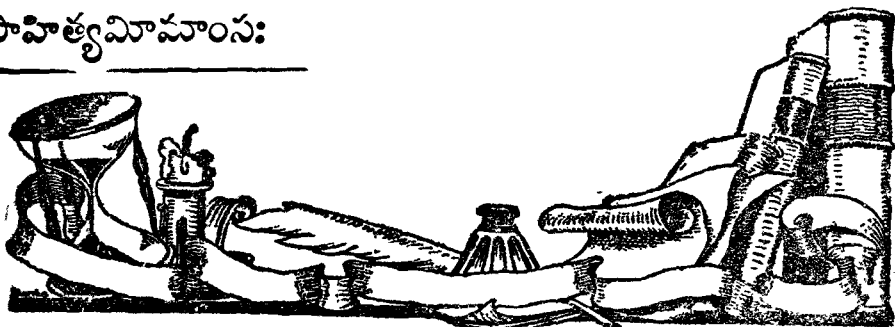
జానకి: అయినప్పటియం భిన్నమైందంటే నమ్మ సత్యం! అట్లంటే అతాస్త్రీయంగాను, అసంగతంగాను కనిపించరచ్చు...నే నేందుకు మృత్యువుచే కరుణించబడను కానా అని విచా రిస్తుంటాను. ఏకాకినైన నాకు నిస్వారమైన ఈ జీవితం ఎందుకో?.....

(21 వ పేజీ చూడుడు)

గవర్నరు జనగల్ గాజాజీ, మద్రాసు గవర్నరు, ఆయన సతి, మద్రాసు మంత్రులు.

సాహిత్యమీమాంస:

కావ్యాల్లో శృంగారవర్ణన అవసరమా?

శ్రీ బసిరెడ్డి ఈశ్వరరెడ్డి

అక్షర మనియే ప్రాచీనకవుల భావము. శీటి కవులు మాత్రం యిందుకు పూర్తిగా కృతి లేకుండు. భావనికానీ, అభ్యుదయ రచయిత కానీ, అభివాసనికానీ, శృంగారవర్ణన అంటే ఏవగించుకుంటాడు. వీరందరూ అది యొక బుద్ధువాదంతో అనేస్తారు. ఆరోపన ఒక అంగుళిమితుడు "శృంగారవర్ణనలు" విరహ తాపాలు మినహాయితే ఏమన్నదయ్యా ప్రాచీన సాహిత్యంలో" అని వాగేసాడు. యిందు మించు శీటి కవుల మనస్తత్వం యితే ఉంటుందికానీ పూర్వీకుల శృంగారవర్ణన లన్నీ కామోద్రేకజనితప్రలాపాలే? వారి ఉద్దేశ వర్ణన లన్నీ తలెత్కి వాగుడతో సమానమేనా? కాదు మమ్మాటికీ కాకరదు.

పూర్వకాలంలో కూడా అనవసర మనేవారు లేకపోలేదు. "అనభ్యాధానికాధాయాన్య నోప జేష్టవ్యం కావ్యం" అంటూ శృంగార వర్ణన యిందువలన కావ్యమే చదవకూడదన్నారు కొందరు అరసికులు. ఏ శృంగార వర్ణనలతో పురాణాలు నిండిపోయినవో, ఏ శృంగార వర్ణన తాళాలనూ, శీటలనూ, సమానరూపంలో ఏకీ కరిస్తుందో అట్టి వర్ణనను అనవసర మంటూ కొట్టి తేయడం అవ్యయం కాకలదు. వాస్తవంలో అన్ని రకములూ మనమైనవే. అసంస్కారాలై అపరివృత్తమైన వనస్కులకు శృంగార పఠనం చెడ్డ ఫలితం లిస్తుంది. శృంగారవర్ణనయొక్క ఫలమంతా పాఠకుల మనస్తత్వంపై ఆధారపడి వుంటుంది. కావ్యం మానవతావ్యక్తి అనికరణ గనుక, మనస్తత్వం శృంగార సాహిత్యంపై ఏ ఆకరింపబడిచుండును గనుక కావ్యాల్లో శృంగారానికి ప్రముఖస్థాన మివ్వడంలో తప్పేమీ లేదు. అంతేగాక రాజకీయగుడు కావ్యమీమాంసలో చెప్పినట్లు సందర్భానుసారంగా వచ్చిన వర్ణనను విడిచిపెట్టడంవలన కావ్యరసాస్వాదనకు తప్పక విఘాతం కలగను.

ప్రాచీనలు, ఆధునికులూకూడా కర్ణించేవకృతి సౌందర్యమంతా శృంగారమైనదియే ఉతుంగ జలప్రవాహాల్ని, మేఘదర్శనసంజనితానందంతో నృత్యించే మయూరల్ని, శరచ్చందికాదర హాస్యాన్ని, క్రూపికారాసభిజ్ఞులైన పల్లెటూరి పదుమల ఆకృతిమ సౌందర్యాన్ని చూచిన ఏ భావుకుని హృదయం పవిత్రతతో విముగ్ధమై పోదు? పృథ్విలోని ప్రతి మధుర వస్తువు మనల్ని ఆకర్షిస్తుంది. ఆ ఆకర్షణనే సౌందర్యమనీ, తద్వర్ణనమే శృంగారసాహిత్యమనీ మనం ఎంచుకున్నాము. మన వర్ణన కామనీవిలాసాల వరకే పరిమిత మైనట్లు అది తప్పక తుండ మును. మనం కాంతిలోని బాహ్యకమనీయతనే అద్భుతసౌందర్యంగా భావించే మన సౌందర్య వర్ణన సంకుచితమై పోవును. పృథ్విలోని రహస్యాన్ని, సౌందర్యాన్ని అవగతం చేసుకున్నట్లయిన మనం వికాలహృదయులమై అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని పొందగలము. ఇట్లా అనగతం చేసుకొనడాన్ని మునుత్తువుల ఆత్మసాక్షాత్కార ముందురు.

శృంగార వర్ణన ల, స్వకీయాదిభేదాలూ కరుచిన ఉత్పాదించునని మనం అంటాం. కానీ కావ్యాల్లో విలక్షణతల ప్రైవేట్లను కర్ణించడం, సంసారులకూడా యీ మోసాలను తెలుసుకొని జాగ్రత్త పడడానికే అయి ఉంటుంది. యిదే విషయాన్ని కావ్యాలంకారరచయితలైన

రగదుకుడు వేద విధంగా చెప్పివాడు-మామకు "సహి కవితా పరదారా ఏవవ్యా, నాపీచోప దేష్టవ్యా. కర్ణవర్ణనాశ్చేషాం న చ తిదు పాయోఽభిధాతివ్యః కింతు తదీయం వృత్తిం కావ్యాంగరయా స కేవలం వక్తి, ఆరాధయతుం విదుషః లేన న దోషఃకవేరత్ర". మన కావ్య లక్షణకారులు, అనభ్యానీ, శీటిలానీ, ఒక ముఖ్యదోషంగా ఎంచి త్యాజ్యమని చెప్ప వారు. అటుకంటివారే శీటిలానీ శృతిమించిన శృంగారాన్ని ప్రాప్తిపొందునదం అవ్యామ మైనది గదా?

శృంగారం, సౌందర్యం యివి రెండూ తాదాత్మ్యసంబంధం కలవి అనగా యివి రెండూ పరస్పరాకర్షణ అన్నమాట. సౌందర్యం ఒక కనుప్రేరేదాని ప్రకటికరించుచు శృంగారమే. అప్పడైన సౌందర్యమును స్పష్టపరిచి ప్రకటించుచు శృంగారమే. బాహ్య సౌందర్యము నకు యింకా మెరుగుపెట్టునది అంతరంగిక సౌందర్యమే. ప్రతి సాత్విక గుణమునూ సౌందర్య సంబంధ మైదిగనే భావించవచ్చును. వారీమణి ఎందుక మనజని ఆకరించును? కారణమిదియే. ఆమె బాహ్యసౌందర్యం తో బాటు ఆమె సాత్విక గుణమైన ఓర్పు, ధయ, శామలత్వం మొదలయిన గణాల కూడా మన హృదయ ఆకరించి వేస్తున్నవి. ఈ గణాల ప్రేరేపకత పురుషునికంటే ప్రచురింగా ఉండడం జగద్యదిత మైనది మనం ఎంత బాహ్యసౌందర్యము కుర్రాలైననూ, నిర్లజ్జ యైన స్త్రీని ప్రేమించము. అందువలన ఆత రిక సౌందర్యరహితమైన ఏ వస్తువున్నా మనల్ని ఆకరించజాలదనీ, ఆకరించిననూ అటిది చిర సాయుగా నుండదని మనం భావించవచ్చును.

శృంగార మననది ఒక వస్తువు కాదు. మన మానసిక ప్రకృతులనుబట్టియే శృంగారానికి గీటు రాయి నేర్పరచుకొందుము. అందుకలననే శృంగారానికి గీటురాయి ఒక్కొక్క దేశ మందు ఒక్కొక్క విధముగా నుండును. ప్రతి మానవుడూ తన అభిరుచులనుబట్టి యిది శృంగార మనీ, కాదనీ నిర్ణయించుకొనును. మనం కురు లనుకలగా కరిస్తే పాశ్చాత్యులు తామ్ర వర్ణ మతోపరిపోలినారు మనం చల్లగా ఉన్నదని కర్ణిస్తే వారు మృగా పున్నదని కర్ణిస్తారు. మన వర్ణనకూ వారి వర్ణనలకూ హాస్యికాంతరభేద మున్నది. శీటి భావకవుల వర్ణనలకూ, పాఠకవుల వర్ణనలకూకూడా యెంతో భేదమున్నది. కావ్యా లో కూడా యీ తారతమ్యం ఎక్కడెక్కడా ఉన్నది. ప్రకృతి వర్ణనలే గాక అహ్లాదాన్ని కలిగించే ప్రతి రచనా శృంగారికమే అనవచ్చును. శృంగార మన్నంత మాత్రాన కావ్యాలే వర్ణనం పాత భావాలన్నీ బొత్తుగా పనికిరావడం, శీటి కవుల చాందసత్వమే యనవచ్చును.

కవుల నిత్యకీ. కావ్యాలుకూడా నిత్యములే. మానవుని హృత్తంత్రులు చిటల ఏ కావ్య మైననూ రిరస్థాయియే. వేక్స్పియర్ యొక్క హేమలెట్టూ, కాలిదాసుయొక్క అభిజ్ఞాన కాకుంఠలమూ, పాతబడిన వని పనికిరా వని ఎవ్వ రనగలరు? ఒక సమయము గురించిగాక, నిత్య నూతనమైన ఉదాత్త భావనలతో రచించబడిన ఏ కావ్యమైననూ, కావ్యతంగా ఉండగలదు. అట్టి కావ్యముకు కాముకు బట్టి అనాదరము కలుగనేరదు. వేక్స్పియర్ యొక్క హేమలెట్లో

రాకుమారుని విషాదాఘాతమే శ్రీతింగా బడి నది అంచులో ఏ కళ్యాణవిష్ణవాన్ని గురించి వ్రాయబడిలేదు. కాలిదాసు యొక్క కాకుంఠ లంలో శృంగారవిరహవర్ణనలే కానీ యే రెండు కూరీ సమయనూ యికించి యుండలేదు. కానీ పాశ్చాత్యులంతా శీటి యంత్రయంగంలో కూడ వాటిని ప్రీతితో పరిస్తారు. ఈనాడు శృంగార వర్ణన లవసరముయూ, శీటి సమయం కు సంబంధించినవి కావనియూ ఏ పాశ్చాత్యుడూ విమర్శించలేదు యీ పాశ్చాత్యులనుంచి, పాత భావాల్ని, పాత భావనూ దూషించే కవులు (ముఖ్యంగా ఆభ్యుదయ రచయిత లెంతో గుణ పాతం నేర్పకొనరలసియున్నది. శృంగార విర హిత మైనది. కుమ్మంగా మారేవాపు ననడానికి శీటి నవకవుల రచన శీ సాక్షి. మధురపదవివ్యా సాన్నిలంకారిక కావ్యాన్ని పరసమైన అను ప్రాసనూకూడా శృంగారవర్ణనలతోబాటు వదిలి వేస్తే, యిక పద్యబద్ధమైన కావ్యాన్ని రచించడంకంటే గొప్పలో వ్రాయడమే మంచిది.

కొందర వైజ్ఞానికులు, ఉపయోగరహితమైన ప్రతీకార ప్రాశృంగార మైది కాదందుకు. సోక్ర టిసు ఉపయోగకర మైనది గనుక బొద్దున కూడా శృంగారమైదీ నంటాడు. నిర్వికాగమైన మహాకవి యిట్లనగలగలదు. భారతీయులు ఆంతరంగిక సౌందర్య విహితయైన ఏ సౌంద ర్యాన్ని అద్భుతంగా భావించు మనం బాహ్య శృంగారాన్ని ఆర్యంగా భావించి ఒక స్త్రీని చూచినయెడల మనలో కామవాసన ఉప్పించును. అదర్శశృంగారాన్ని మన పూర్వీకు లతి నూత్నంగా వర్ణించారు. శకుంతలయొక్క యావన చంచలత అద్భుతమైనది కాదనీ, నూత్న శృంగారనే సార్వకాల్య మున్నదనీ, దయ శాంత గుణములే, ప్రధానమైనవనీ, పరస్పరముని పుట్టుక ద్వారా కుంఠల యొక్క ఉత్తిమత్యాన్ని చూపించారు. శృంగారంలోనే పవిత్రత యున్న దనినీ శృంగార ముగణాలకు పరస్పర సంబంధ మున్నదనీ మన పెద్దలు నరూపించారు. "యత్రా కృతిస్త్రీలంబాః భవన్తి" అని ఆంధ్రకేతవాసురు.

వాస్తవంలో శృంగారరహితమైన పృథ్వియే లేదు. కామమునందుని మరలీ గానంలోననూ, అజంతాలోని శిల్ప జ్ఞానములోననూ, త్యాగ రాజ యొక్క సంగీత పానలోననూ, కాలిదాసు యొక్క వాగ్దేవ్యములలో కూడా మనకి శృంగారతత్వమే గోచరిస్తుంది. మన దేశ తల కూడా శృంగార స్వరూపులే గదా. మనం దేశతలను కూడా శృంగార స్వరూపులుగానే ఆరాధిస్తున్నామంటే ఆతాకిక భక్తి భావనలూ కూడా శృంగారానికి ఎంత ప్రముఖస్థానమున్నదో తెలుస్తుంది. నేడు వ్రాయబడు కావ్యాల్లో శృంగారతత్వం లేదు సరిగదా, వాటిని సాహిత్య మనడానికి కూడా వీలులేదు. శృంగారాన్ని గర్హించే వారే శీటి కవి శేఖరులు అతి జగు ప్పనుగ్రిచే, పద్యాల్నిటిలో రచించారు. అసల విషయ మేమంటే, శీటి సాహిత్యమరు త్రేత్రం సరసమై సస్యాత్వం కావాలంటే ప్రాచీన కావ్యాల్ని, ప్రాచీన వర్ణనలనూ ఒక ర వడిగా పెట్టుకొనవలెను. శృంగారదేతారాధన లేనిదే సాహితీపుష్పం వికసించదని ఏకావలీ నిర్మాత యగు విద్యాధరని వాక్యాల్లో యీ వ్యాసాన్ని చూస్తున్నాను.

"శృంగార వీర కరుణాద్భుత హాస్య రాద్ర బీభత్స వర్ణన భయానక శాంత నాన్నా, అమ్మ శిష్యుల్లే రసాకా, సుధియో వదింతు శృంగారమేన రసనా ప్రసమామనామః."

మాతృదేశమునకు శ్రీ ఆరంభించు సేవ (7 వ పేజీ తరువాయి)

వారిపై వానికి గల ప్రభావమునుబట్టి, నిర్ణయించ వలెను. సంపూర్ణ ప్రకాంతత, సమైక్యతలతో, తమకు విధింపబడిన కర్తవ్యమును ఆత్మ - త్యాగనిష్ఠతో ఆచరింపుచు, ఏకైక భగవ దిచ్చకు అంకతముగా జీవించుచున్న, 650 మంది స్త్రీ, పురుష ఆశ్రమవాసులు నివసించుచున్న ఈ పుదుచ్చేరి ఆశ్రమము శ్రీ ఆరంభించుల, పరమ పూజ్యమార యొక్క కృపికి కాశ్య త స్థానికచిన్నాము. ఆరంభించాశ్రమమును ఏకొద్ది నేపు తిలకించినవారైననూ, భారతదేశములోను, ఇతర దేశములలోను వున్న ఇతర ఆశ్రమములలో నివాసులంతాక, ప్రకాంతి, గంభీర, పంతు మ్హంతరంగు లని గుర్తింపక పోరు. తాను బోధించుచు, ప్రచారము చేయుచున్న భాత మాలు, జాతీయఉత్పత్తిని ప్రభుత్వపర మొనర్చు కుని సర్వమానవులకు సరిగా పంచుట మొదలగు నూతనము ఈ ఆశ్రమములో సరిగా ఆచరణలో పెట్టుచున్న విషయమును ఏ కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు అయినా పరిక్షించినచో, సంపూర్ణ జైదగలదు.

మానవజాతికి సర్వసామాన్యమైన ఆధ్యాత్మిక సాంప్రదాయాలపై ఆధారపడిన మానవజాతి అత్యున్నత ఆదర్శముల ప్రకారమే-ఇక్కడ, ఇప్పుడు మన అస్థిత్వమున కంతకు ఆధారభూత మైన, ఏక. సర్వసామాన్య, కృత్రికత్వము యొక్క అత్యున్నత ఆదర్శముల ప్రకారమే-పుదుచ్చేరి ఆశ్రమవాసులందరు నడచుకొనుచుండురు. అట్టి పరిస్థితులలో, శ్రీ ఆరంభించుల, గత రెండు దశాబ్దములగా ప్రకాంత, ఏకాంతజీవితమును గడుపుచున్నను, తన మార్గములో, తన 'విలుగు' ప్రకారము తాను తన మాతృదేశమునకు నేర చేయుట లేదని ఎవ్వరన గలరు? ప్రచ్ఛన్న, నిగూఢములైన ఆధ్యాత్మిక, ముఃశ్చక్రులు జాతిక కీర్తికన్న ఎన్నో రెట్లు ఉధృక్మైనవి. ఆయన ఇప్పుడు బహిరంగ రాజకీయ జీవితమును ప్రారంభించిన, గత 20 సంవత్సరముల నుండి తాను చేయుచున్నంత కన్న ఎక్కువ నేర తన సోదర ప్రజలకు చేయగల్గునా? ఆయన ఆదర్శ ఆశ్రమము, అనేక విధములుగా, పురాతన భారత సాంప్రదాయములు, సర్వ మానవ అభివృద్ధి, అభ్యున్నతులను గురించి భారత ఆదర్శ మలపై ఆధారపడిన వినుత్స భవిష్యత్ నాగరికతకు మూలకం ద మని చెప్ప వచ్చును. డా. శ్రీనివాస అయ్యంగార్ చెప్పినట్లు "ఆయన ఏకాంత ప్రకాంతయోగిగా వుండవచ్చును; కాని ఈ 'ఏమి కల్లోలిత మానవానికి' అసంఖ్యాక కృతచరములను ఆయన ప్రతిఊహము వాడే నిదాన మొనర్చుచు, తద్వారా, తాను తన జీవితము నంకితము చేసిన భారతమాతకు నేర చేయచునే వున్నాడు."

భ వి వ్య ద్వా జీ

నీ విషయమై 1948 సం॥లో ఏమి జరుగబోవును?

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ నీ పరియైన చర్య గురించిన్నీ నీవు తెలుసుకొన గోరనట్లుయితే, ఒక పోస్టుకార్డుపై నీ కిష్టముగ ఒక పుష్పము పేరున్నా నీవు వ్రాయు తేదీ వేళ వివరమున్నా నీ పరియైన చిరునామాయున్నా వెంటనే వ్రాసిపంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్యగణితీ మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన తేదిలగాయకు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవిత మార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగును, నీ ఉద్యోగము విషయములో నుంచి చెడదల మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, వరదేశ గమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీ సుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్యవ్యలాభము, మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారిగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి.వి.గ వంపగలము. (వి. వి. భారీలు ప్రత్యేకము). దుష్ప్రగ్రహము లేవైన ఉన్నయెడల శాంతిచెయ విధానము కూడా తెలుపుదుచేయదుగును. వివరములు మా పూచీపైని పంపబడును. మేము పంపిన బోగట్లా నీకు తృప్తిగానుండని యెడల, వైకము వాపము చేయబడును. ఒకసారి పరిక్షించి చూడుడు.

పండిట్ దేవదత్ శాస్త్రి, రాజశోక్తిషి,

(ఎ. వి. ఎం.) కర్తరపూర్ (ఇ. వి.)

Pr. DEV DUTT SHASHTRI, RAJ JYOTISHI,
(A. B. M.) KARTARPUR (E. P.)

విజయ

బిస్తరు సంస్థానం

బస్తరు సంస్థానం ఆంధ్రదేశానికి, మధ్య రాష్ట్రాలకు మధ్య వున్నది. ఈ సంస్థానమును యిటీవలనే మధ్యరాష్ట్రాల ప్రభుత్వపాలన క్రింద వుంచారు. ప్రస్తుతం భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభవారు రాష్ట్రాలను భాషా ప్రయుక్తంగా విభజించే పూనుకన్నా కనుక, సరివాద్దులో వున్న యీ సంస్థానం ఏ రాష్ట్రానికి చెందినదో అను పనుస్య ఏర్పడింది.

బస్తరు సంస్థాన వైశాల్యం 18,701 చదరపు మైళ్లు జనాభా 6,88,888. ఇందులో 46,114 మంది నిమ్మజాతులవారు; 1,08,846 మంది మిగత హిందూ తెగలకు చెందినవారు; 2,082 మంది మహమ్మదీయులు; 2,681 మంది భారత క్రైస్తవులు; 4,78,970 మంది ఆదివిక జాతుల వారు వున్నారు. అంటే సంస్థాన జనాభాలో వార్షింబ మూడువంతులు ఆదివిక ప్రజలే.

ఈ ఆదివికజాతి ప్రజలలో వివిధ తెగలు కలవు మాపుగోను, ఆచారకర్ణవహారములలోను దాదాపు ఒకేమాదిరిగా యుండుటచే వీరిలో ఎవరు ఏ తెగకు చెందినవారో కనుగొనుట కష్టము ఇట్టి ప్రజలలో అనేకదినముల కలసి మెలసి తిరిగి, వారి దైవదీనజీవితమును అవగాహన చేసుకొని, వారిలో వివిధ తెగలవారిని గూర్చి "వెరియర్ ఎర్విక్" అను ఆంగ్లేయుడు తుప్తకములు వ్రాసెను.

ఆదివికుల మొత్తం జనాభాలో సగమునకు పైగా అనగా 2,19,654 మంది మర్యాదాతి వారు. ఈ మరియులలో అధికసంఖ్యాకులు సంస్థాన దక్షిణభాగంలో నివసిస్తున్నారు. వైన తివరంచినట్లు ఎవరు ఏ తెగకు చెందినవారో తెలుసుకొనుట చాల కష్టముగనుక, ప్రభుత్వం తయారుచేసిన తెగ్గులు తప్ప అని అన్నాడు ఏ ఎర్విక్. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ తెగ్గులు, సంస్థానములోని వాస్తవిక పరిస్థితులు తరికించిన, ఎర్విక్ మాటలు వాస్తవమని తేలుచున్నది.

బస్తరు సంస్థానంలో అధికసంఖ్యలో కను కించుకున్న మరియులు, ఆంధ్రదేశంలో, సంస్థానానికి దక్షిణ సరివాద్దులో వున్న తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఏజన్సీ ప్రాంతం లో కప్ప మధ్య రాష్ట్రాలలో మరక్కడను లేరు. కాలక్రమేణ యీ మరియులలో కొందరు మరియు అను పేరు విన సాంతుగా లేదని దోర్లాని, కోయలని, గోండ్లని పిలుచు కో సా గార ని ఎర్విక్ వ్రాశాడు. అనగా ప్రస్తుతం బస్తరుసంస్థానంలో వున్న గోండ్లు, కోయలు, దోర్లా లయితే నేమి, సరివాద్దు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో వుంటున్న కోయలు, దోర్లాలు, గోండ్లు అయితే నేమి, ఇందరు మొదట మరియునియే తేలుచున్నది.

ఆచార వ్యవహారములలో తూర్పు గోదావరిలో వుంటున్న గోండ్లు, మరియులు, కోయలు, బస్తరులోని కోయలు, మరియుతో పోలివున్నారు. బస్తరులోని మరియు స్త్రీలు, వివాహాది సమయములలో, కొమ్ముచక్రం వంటిది తలకు ధరిస్తారు ఈ ఆచారం గోదావరి జిల్లాలోని కోయ మరియు ప్రజలలో కూడ కను పించుకున్నది.

సాంఘిక జీవనంలో, మరియుస్త్రీకి వైధ వ్యం సంభవించినప్పుడు, భర్తకుడుకు సోదరునికి ఆ విధంతువు దేవాంవెన, ఆస్తివైన పాక్కు పీర్పడుతుందని ఎర్విక్ వ్రాశాడు. ఈ ఆచారం తూర్పు గోదావరి మరియు కోయ ప్రజలలో కూడ కనుపించుకున్నది.

మరియులు రక్షకజాతులని, హింసా వాదు లని ఎర్విక్ వ్రాశాడు. ఆంధ్రదేశంలో పాటక జాతి "మారెమ్మ" దేవతను కొలుస్తారు. "మారెమ్మ" దేవతపేరు మరియు క్రిబానంచే వచ్చి వుంటుంది. తూర్పు గోదావరి

ఏ జన్మి ప్రజలలో కూడ యీ మారెమ్మదేవత కొలువు వున్నది. మారెమ్మదేవత రక్షకపీఠాని, భయంకరరూపాని అగుటచే, మరియులు యీ దేవతనే కొలుస్తారు సుఖోపదానికి సావకాళం వుంది. వారి సుంచే యీ దేవత ప్రభావం దేశమంతట ప్రాకిందని చెప్పవచ్చును. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో నివసిస్తున్న ఆదివిక ప్రజలు కోయ, మరియు తెగ భేదం లేకుండా తెలుగుభాష మాట్లాడుతారు.

బస్తరు సంస్థానములో 16,620 మంది గోండ్లు వున్నట్లు, వారి భాష వారి జనాభాకమించి 2,68,988 మంది మాట్లాడుతున్నట్లు ప్రభుత్వం వారు తెగ్గులలో చూపారు. అధునాతన సాంఘిక జీవనానికి దూరంగా దుర్భరజీవితం గడుపుతున్న యీ ఆదివిక ప్రజలలో 16,620 మందిగా వున్న గోండ్లభాష 2,68,988 మందికి ఎలా వ్యాపించిందో తెలియజాలదు. కాని 2,19,654 మందిగా ప్రస్తుతం వుంటున్న మరియులకు ఏ భాషా లేనట్లు తెగ్గులలో వ్రాశారు. దీనిని నమ్ముటకు ఏమాత్రం అవకాశం లేదు. పైగా యీ తెగ్గులు తయారుచేయడంలో ఏదో మోసం జరిగినట్లు స్పష్టమవుతున్నది.

తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని మరియులు, కోయలు తెలుగు మాట్లాడుతారని వైననే చెప్పాము అందుచే ఆచారవ్యవహారములలో ఏకంగా వున్న బస్తరు మరియుల, కోయలభాష కూడ తెలుగే అయివుండాలి. వాళ్లు తెలుగు మాట్లాడుతారని అనుభవంకల్ల తేలిసింది. అందుచే బస్తరు సంస్థానం మరియుల భాష తెలుగు. ఒక్క మరియులే కాక మరియులై వుండి, దోర్లాలు, కోయలు, గోండ్లు అని పిలుచు కుంటున్నవాళ్లుకూడ తెలుగు మాట్లాడేవారనే నిర్ణయించవచ్చును.

పై కారణములకు తోడుగా, బస్తరు సంస్థానం వైస్రొకంగా, వ్యాపారరీత్యా గోదావరి జిల్లాతో పన్నిపాత సంబంధం కలిగియున్నది. రవాదారి సౌకర్యాలు కూడ గోదావరి జిల్లా తోనే సుకరంగా వున్నవి. సంస్థాన దక్షిణ భాగంలో, అనగా మరియులు ఎక్కువగావున్న ప్రాంతంలో గ్రామాల పేర్లకూడ తెలుగు పేర్లు గానే వున్నాయి.

అందుచే బస్తరు సంస్థానం ఆంధ్రదేశమునకే చెందినదని.

పరమహంస.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యోదక కాళి

అహింసా తత్వము

ఆర్యా,

మద్రాసు ప్రభుత్వము గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞానుమారం ఆ స్ఫుర్తి తాని వారణాసి ముఖ్యముగా జేవాలయములలో సత్రములలో హుటాహుటే వుమ్మడిభావులు చేరువులు కుళాయిలు మొదలగు నీటి వంతులయంగా సర్వ లకు సమాన హక్కును కలుగజేసి భిన్నముగా ప్రవర్తించినవారిని శిక్షించుటకు ఉత్తరువు చేయటమైనది. తత్ఫలితముగ సాధారణమైన బస్తీలలో కూడ, మాంసాహారాలు, కాకాహారాలు ఏకపక్షి భోజనము చేయుట జరుగుచున్నది. ఇది చాలా శ్లాఘనీయమే!

కాని ఒకే హోటలలో ఒకే పంక్తిలో మాంసాహారాలు, కాకాహారాలు కూర్చుండి ఎవరికి కావలసినవి వారు భుజించుటనిగా, ఒక హోటల్లో రెండు పదార్థములు తయారు చేయుటగానిని నిషేధించలేదు.

ఈ అవకాశమును ఉపయోగించుకొని రెండు ఆహారములను భజించువారిని ఆర్జించునట్లుగా పేర్లు పెట్టుకొనుచున్నారు.

ఇంతకు పూర్వము, మాంసాహారము

సాంకేతికముగా "మిలటరీహోటల్" అను పేరుతో ఉంటున్నది. ప్రస్తుతము మిలటరీ అనిగాని బ్రాహ్మణ వైశ్య అను పదములుగాని లేనియెడల కాకాహారములకు చాలా బాధారముగా యున్నది. కనుక ప్రభుత్వము, పశుబలము, జడత్వము కలుగజేయు మాంసాహారమును, మేధాశక్తి విజ్ఞానము కలుగజేయు కాకాహారములకు భేదము కలుగజేయుగల పేర్లతో హోటల్ పేర్లను పెట్టించుటకు ప్రత్యేక చర్య చేయవలెను. లేనియెడల అస్పృశ్యతానివారణ చట్టము ప్రజలలో మరియొక పెనుభూతము వ్యాపించి విజ్ఞానము నశింపజేయగలదు. అహింసాతత్వము గల కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ప్రతి హోటల్ కనాయిదుకొనిగా మారకుండునట్లు చేయవలెను.

ఉట్టు

అహింసావాది.

బెజవాడ? విజయవాడ?

ఆర్యా,

బెజవాడ పట్టణమును "బెజవాడ అనవలయునా? విజయవాడ అనవలయునా?" అటనుగూర్చి పూర్వ మెవరెవరో ఏమేమియో వ్రాసి యున్నారు. కాని ఆ నామములవరించి నాకు దోచిన విషయముల నీ క్రింద బొందు పఠము చున్నాడను.

బెజవాడ అనునది మొదటి నామమా? విజయవాడ అనునది మొదటి నామమా? అను విషయమును గూర్చి "రెండును బూర్వము నుండి ప్రచారములో గలవనియు, రెండింటిని వాడవచ్చుననియు" వ్రాసినట్లు గుర్తు కలదు. కాని విజయవాడకన్న "బెజవాడ" అనునదియే పూర్వము వాడుకలో గలదని యీ క్రింది కాసము వలన తెలియుచున్నది.

క్రీ. శ. 848 నుండి 892 వఱకు రాజ్యము చేసిన "దువాగ విజయరాజుని ధర్మవరపు కాసముని" బెజయరాజు "అనునరచు" గురులు ప్రాకారములు కట్టించినట్లున్నది.

"దేవబ్రాహ్మణగురుభిక్షుగస్తూప (శ) క్షిరతమ పసంపన్నుడు మునుబెజయరాజు బెజయేశ్వరంబుగలస (శ) నిర్వన్ (హ)ంబునీసిదిస (శ) గుడ్డుంబ్రాకారంబు మంటపంబు కేమి యుంచి....."

(ఈ కాసము ఆం. భాగత. క. వివర్ణక గ్రంథమున పూర్తిగా చూచుకొనునది.)

వీనికి 72-80 సంత్సములకు తర్వాత కాలమున "దిర్వాసి" కాసము నందలి పద్యము లందు ఈ "బెజవాడ" అను పదము అధికముగా గానవకు చున్నది.

రెండు, నాలుగు, విదు వద్యములలో "బెజవాడ" యనియుగలదు.

ఇటీవల మైద్రాబాద్ లో హత్యచేయబడిన "ఇమ్రాజ్" పత్రికా సంపాదకుడు హేబుల్లాఖాన్

పరగంగ "బెజవాడ" గొమర

స్వామిక-భిక్షు జై గుడియ

నిరుపమమి నృపధామ

జై తిచ్చె—నిగి దీప్త ముఖము

గొరగల్గొ శారదా విడిసి బృహద్రు-

గోయలు గారు—ఇత్యాది

"జనసుత చక్రవర్తి" డి "బెజవాడ"

జాత్రుకు వచ్చి తిరయననుకు

దొండు సోటు మెచ్చిక తిరి యిన్నెలవ

యనఘుండు నేకాని యిందు

ప్రత్యక్షమై యున్న... ఇత్యాది.

రమణతో "బెజవాడ" కల్లు

బెండరును రక్షయగాను

స్తవతాత మల్లప రాజు

లేండు దానం గట్టించె ఇత్యాది.

కాన "విజయవాడ" అను నామము కన్న

"బెజవాడ" అనునది పూర్వము నుండి

యుపయోగించుచున్నాననియు, తెలుగు కవి

అలు బయలు వెలక పూర్వమే "బెజవాడ"

అను నామము కలననియునీ పై కాసముల

వలన జేయచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారు

"బెజవాడ" ను "విజయవాడ"గా మార్చుట కన్న

నట్లే యిత్రప్రద్యుగ నుంచుట మేలై దోచెడి.

వడ్లమూడి గోపాలకృష్ణయ్య

కొత్త పాతలు

భవదీక్షలోని బోధయే క్రిస్తు శాశ్వతమిద యిచ్చిన ఉపన్యాసం!

* *

అమెరికా రైళ్ళలో "పురమా" అను సుత్తము తరగతిలో భారతీయులు ప్రయాణం సలుపుటకు వీలులేదు!

* * *

బొంబాయి కామరీలని, రంగూలో గొడ రెడ్డి, నాగపురంలో నాయుళ్ళని ప్రఖ్యాతి గన్నవారంతా తెలుగుగడ్డ విడిచి వెళ్ళినవారే!

కొరిపల్లివాడ పల్లిబాబు

పూవు మీ అదృష్టము చెప్పగలదు.

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిని నీవరిచిన వరకు గురించిని నీవు తెలుసుకొన గోరినట్లయితే, ఒక పోస్టుకార్డుపై నీ కిష్టమును ఒక పుష్పము పేరున్నా నీవు వ్రాయు తేదీనేక వివరమున్నా నీ సరియైన చిరునామాయున్నా వెంటనే వ్రాసిపంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్యగణితములముగా మేము గుడించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన తేదిలగాయకు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవిత మార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయముకలుగును, నీ ఉద్యోగమువిషయములో మంచి తేడదు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరదేశ గమనము, తిర్యయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీపురుషులు, సంజానము, విధివిధేయములు, లాటరీ, అకస్మాద్భవిష్యలాభము, మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవరీతిగా వ్రాసిరు. 1-4-0లకు మాత్రము వి.వి.గా పంపగలము. (వి.వి. వార్షిక ప్రత్యేకము). దుష్టగ్రహము లేవైన ఉన్నయెడల కాంతిచేయు విధానము కూడా తెలుపుచుచేయదుగును. వివరములు మా పూచీపైని పంపబడును. మేము పంపిన బోగల్లా నీకు తృప్తిగానుండనియెడల, పెకము వాసముచేయబడును. ఒకసారి సరిపించి చూడుడు.

SERVE SIDHI JOTISH MANDIR,, (A.P.M.) KARTARPUR (E. P.)

తిట్ల కవిత

శ్రీ తిమ్మావఱుల కోదండరామయ్య
(గత సంచిక తరువాయి)

బ్రిటిష్ వారి పాలన రాజ్యాధిపత్యమునకు తర్వాత పోరాటమునకు ప్రధానమైనదిగా మారిపోయినది. మధురమంగా ఉన్నది లీలావిలాసమునకే అగ్రతాంబూలము. వికటకవి గోపాలరాయలు దీనికి కర్త. కొంత వచనము, కొంత మంజరి, కొంత విన్నపముగా సీగంధమున్నది. ఇంగ్లీషులో రైనాల్డ్ 'మిస్టరీస్ ఆఫ్ లండన్' కోట్ల అనే పేరుతో రచించిన గ్రంథము దీనికి దీటుకావాలి. క్రీ. శ. 1650, 1700 ప్రాంతముల మధుర, తంజావూరు, ఆనెగొండి రాజ్యపాలనలలో జరుగుచుండిన ఘోర దుస్సృతిరసల క్రుక్కు సీగంధము వెల్లడిస్తున్నది. కవి యొక్క గ్రంథము రచించుచుంటే తా నొక గ్రంథము రచించుచుంటిననీ, మరొకరే దీనిని చదువ గలరనీ గుర్తించి వ్రాసినట్లు తోచదు. తాను చూచి తోతచెంది, యజ్ఞభవించి, కుండి, కుమిలి, తనలో తలపోసిన తలపోతలెల్ల తననోట వెలసిన వాక్యములెల్ల జంకుగొంతులు లేక బట్టలే వ్రాసి పెట్టి యిడు.

రచనలో జగిలిన అన్నవి భావపు పొంగు బున్నవి, రుచికల భావజ్వరహార మున్నవి. సత్యప్రకటన మున్నది. విషయములు మహా దాహములు! చదివినవాడు మతాధిమము పాలు గావలసినవి! హరిహరి యని చెపులు మూసికొ నలసినవి! కాని అందు యాధార్థ్య మున్నట్లున్నది. మేల్కొన్నప్పు, హేమలక్ష్మి ఎన్టీ ఈ గ్రంథమును జూచి యుండినచో నింక కొన్ని రందల పుటలను పెంచి తమ గ్రంథములను కూర్చి ఉండేవారు.

కవి వేదములో సంగీతానుక్ర మధ్య యనము చేసినాడు. నెలకు, రెండు నెలలకు నొకతేప వేదపారాయణము చేస్తుండే వాడు. నిత్యపారాయణమునకై నియమము కావించు కొన్న వేదభాగము పారాయణము చేయక అన్నము నెలకు. నిరంతరము జానకీజానిపాద సేవాపరాయణుడు. సంద్యానంతరము ప్రధానముగా నక్షరసహస్ర రామ మడతర జపముచేసి పారలౌకికచింతాపరాయణుడీ కవి.

కవితారచనమునం దితడు నిరంకుశుడు. సంస్కృతాంధ్రములయందు సమపాదిత్యము గల వాడు. ద్రవిడకర్ణాటకములందునూ ప్రవేశము కలదు. లౌకిక కృతవహరముల నితడెందో వేసిన చేయి! భారతాధిగ్రంథములు, పారిజాత పహరణాది ప్రబంధములు సీతనికి నిత్యోపసేతములు. వానిలోని యువయుక్తాంశముల నదనున నుపయోగ పఱచుకొను ప్రతిభాశాలి. సంస్కృత లోకోక్తులు, తెలుగు సామెతలు నితని రచన మున మెండుకొన్నవి. రుచికల పలుకుబట్టు, కబాలంకార విన్యాసములూ పాంకులను ముగ్ధులనుగా చేసుంది. ఇతడు తెలుగు కావ్యముల నెన్నిటిని రచించినాడు. ఇలువేలపు శ్రీ విల్లి పుత్తూరు నాంచారమ్మ మహిమలను ద్వితీయ కావ్య, తద్యత్కావ్య, యక్షగాన ఫణికులలో విరచించి దక్షిణదేశమున ప్రబలజేసినాడు. చాటు కేతక రత్నావళి, నవరత్నమాలికామంజరి, దండకములు విరచించినాడు. శ్రీ విమాపాక్ష తేజువి కంకితముగా 'మంగా దుష్టుంసుల విలాసంబు' నూ, రంగనాయికాంకితముగా 'తారావళి' నచన కావ్యమునూ, మంగమిది విన్నపమునూ చెప్పినాడు. 'మంగా పుంశ్చరీ లీలావిలాసము' 'పంచాక్షరీద్వీప కథావిధానంబు' నొప్పు దివ్యకావ్యము. ఆనెగొండి చిన వెంగళరామయ్యచారిత్రోపదేశయుక్త మధుర మంగా లీలావిలాసం విది ప్రోత్సహింపబడిన పాదేయ ముట! దినమునకు నాలుగంటలసేపు గ్రంథ రచనమున పరిక్రమించి తత్కథారచనా పాప పరిహారార్థమై ప్రాయశ్చిత్తముగా మఱి నాలుగు గంటల సేపు శ్రీరామమంత్రిజపము చేస్తుండే వాడు!

తంజావూరి తాలూకాలోని అరియలూరు ఇతని స్వగ్రామము. అక్కడ జీవనము జరగక అత్తగారి యొక్క, భార్యయొక్క ఉపదేశ

మున భార్య, అత్తగారు, అత్తగారి కన్య తానూ కలిసి ఉండునట్టి నవలంబించి కాశీయాత్రకు వెళ్ల వలె ననుకొన్నాడు. కాశీకి వెళ్లి, ప్రయాగను దర్శించి తన యిష్టదైవము శ్రీరామచంద్రుని జన్మ స్థల మగు ఆ యోగ్య ను చూచి తరింతు నన్ను నిండు మనోతో సీతకు బయలు దేరి నాడు. కాని మార్గమధ్యములో దిరుచునాపల్లిలో మంగడుశ్రీరీతము, ఆనెగొం డిలో చినవెంగళరామయ్య అవాచ్యములూ, శోచ నీయములూ అగు దుర్వ్యభిచారా చారములూ ఇతని మనసును కలచివైచినవి. అంతటితో నిత నికి మతిభ్రమణము కలిగినది. ఆదరించు దిక్కు ఎవ్వరూ లేకపోయిరి. 'నరపతి సింహాసనము వారు దొడ్డవారు. విశిష్ట ఆదిరాజులగు తెలుగు రాజులకు ప్రభునిల్లు. వారు త మృదరించగలరు' అని విశ్వసించి, అచటి వృత్తాంతము లిది యిది యని గొప్ప చెప్పు బాపనయ్య, జల్లిమాటలకు బేలుపోయి ఆనెగొండిలో పది దినములపాటుండ దలచి తిరుచునాపల్లినుండి ఆనెగొండికి బయలు దేరి పోయినాడు. తిరుచునాపల్లిలో నన్ను పుడే 'మధురమంగ' మీది విన్నపమును రచించెను. ఆనెగొండిలో చినవెంగళరామయ్య సందర్శించి మంగమంగమిద తనకు గల యక్కను సంతకు మంగడుష్టుంసులాలిలాపములూనూ, తారావళి వచన కావ్యములూనూ ఇమిడ్చి ఏ తత్కథా సందర్భము నతనికి వినిపించెనట! మంగకన్న తదియూకు తెక్కువ చదివిన చినవెంగళరామయ్యల వలన నితరులకు గలిగినట్లే తనకును గలిగి యన మతియే యీ గ్రంథరచనమునకు కారణము.

చినవెంగళరామయ్య పది దినములపాటు తన యాశ్రమమున నుండదలచిన కవికుటుంబమును తప్పించినాడు. కవి గోపాలరాయని వివిధ సత్కారములతో తనవొంద జేస్తూండేవాడు. నిజ ముగా రాజునకు తనమిది యనుగ్రహ విశేషమే యీ యాదరణమునకు కారణమని కవి యొప్పుకొనిపోయినాడు. ఈ సమయమున చిన వెంగళరామయ్య తనలోని పాపపు తలపు నాపు కొజలక కవిభార్య యెదుటనే జారవిడిచెను. కవిగారి భార్య సాధుశిల. పతివ్రతారత్నము. అతని దుశ్చరీతమున కామె యుడబడలేదు. రాయల పాడు తల పిట్టి దని యతని యుంపుడు కత్తె మెడుకేరమ్మకు విన్నవించినది. ఆ యుంపుడుకత్తె యీమెయొక జాతిగొన్నదై యీమెకై రాయలతో తగవాడినది. కుడు కెట్లో కవి కుటుంబము లేదనికొని ప్రాణములతో బయట బడినది.

కవి యీ విషయమునెల్ల మానుమద్విజ్ఞాప నమున వివరించినాడు. ఆనెగొండి యనుభవము మీదట ముఖనాయిపురి (ముఖ బాగల్-మైనూరు సంస్థానము) హాసమంతునికి తన దీనా వస్థను అక్కతనను విన్నవించుకొన్నాడు.

మొదలునుండి భువిదాకా కవి జీవితము కడ గండ్లపాటి! నిలిచినచోట నిలక ఒడ్దికొద్ద జేరినవారి నెల్ల ననుమానింపవలసిన దురవస్థకు చిక్కి, దిక్కుతోచక క్రుధభయమున నను త్తుణు ముట్టుపట్టుల గట్టిగా పరికిలింపుచూ, తన దీనావస్థ భగవంతుని చెవుల కెక్కునోయని చాటుమాటులు సేయక, కనుపడిన రాళ్ల కెల్ల మ్రొక్కులిడి, విన్నపములు విన్నవించి, యిది మార్పులకపోగా నిస్సహాయుడై నిరేదమన గ్రుంగి గ్రంథరచనమున వారిపై గల యక్కను నెల్ల దిక్కుకొనిన యభ్యాజివీ యితడు అంత కంటే నేమియు ప్రతీకారము చేయలేకపోయినాడు. లౌకికకృతవహరముల అక్కనెటిగినవా డగుటచేతనే యిన్ని యాస్థానములందును ప్రాణ ములు దక్కించుకొని బయట పడినాడు. లేకున్న ఆనాడు రాజా కడురాడువాడు మఱునాడు పైసలో కావలసినదేకదా!

ఇందు చరిత్రప్రసిద్ధ పురుషు లానాటివారనే కులు పేర్కొనబడినారు. వారి పేర్లు: విజయ రాఘవనాయుడు, చొక్క నాథ నాయుడు, మంగ, రాజారాముడు, లింగమనాయుడు, తిరు

మలనాయకు, అనిపాటి కండననాయకు, చిన వెంగళరామయ్య, అశ్వగిరయ్య, వెంకాజి, అన్నమరాజు, సముఖరంగయ్య, అంబికాభాయి, కుమారనరసయ్య, పిజె శరపయ్య, కొండా జెట్టి, శ్రీ రంగరాయల లండె పుణ్యకోటి, కవి నాగనగారి చిన్నయ, వెంకటపతి, రాఘవరాజు, చెన్నాజీ, అజ్ఞాజీ, కృష్ణజెట్టి, పిజె వరహప్ప, సంప్రతికాశపతి, అనంతప్పనాయకు, రాగాజీ, కిడాంజి కిచ్చయ, నలరామరాజుకొనయ, మారవ రాయలు, తోళ్లప్పచార్యులు. అచ్చిగాడు - ఇత్యాదులు ఈ గ్రంథములోని పద్యములు మచ్చుకు రెండు:

పల్లెరుముండ్లు, లేజేమడు
పాలును, గంధక, మావేండి, వె
ల్లలియూ, గుల్లనున్నమును
ను మ్మెత్తివెత్తులు, చిత్రములముకొ
నల్లెరు నూరి లేదోడల
నల్లికుళించు మనోజాకేళికై
యిల్లిలు చూడనట్లు వసి
యింతురు తిమ్మిరంకు జాగతల్.

పీసపకోగివాడు, నడ
పీనుకు పోలేరువాడు పుణ్యముల్
గాననినాడు, మర్కటవి
కారమువాడు.....

బానెడు జాగ్రువాడు తెగ
బారెడు.....నూడు గానరే
బానిసలార! మీ గుడిసె
పంపున మా యతిరాజుగానరే.

ప్రాచ్యుతిభిత పుస్తక భాండాగారములో
ఒక తిట్టుదండకము ఉన్నది. విజయనగర సంస్థా
నములో పూసపాటివారు ఒకప్పుడు బ్రాహ్మణు
లకు సర్వాగ్రహారముగా ఇచ్చిన మాన్యములకు
కన్నూరి అప్పయ్య అనే అతడు విఘాతమును కలి
గించినాడట. అందుకు కుమిగుడై తవ్వకీయుడు
ఒకడు కన్నూరి అప్పయ్యని చెడెడిట్టుమా ఈ
దండకమును చెప్పినాడు. అందలి పద్యము లివి.

శ్రీయత పూసపాటి కుల
సింధు నుధాకరులైన భూపతుల్
వేయుకరలనుండి కడు
వేస్తె నొసంగిన యట్టి మాన్యముల్
నాగ్యమును దప్పి పూకొడి
గట్టిన నీ కులముకొ యశంబు నీ?
యాయోపు షీణమై చను య
ధార్మము నమ్మక కస్తూరప్పయ్య!
పాటుపై జనించి కడు
బాపపు జిత మడిం దలంచి శ్రీ
మీలగ భూపతుల్ యొపగు
భూముల కడము జేరి విప్రులకా
ఆటడి తెల్ల కాగి తిడ
యంతము నీ కొనగూడె నార! నో
రోరీ దురాత్మ! కన్నురి కు
లోడ్డన! కళ్ళుబుద్ధి అవ్వయ్య!
అండే మఱొక్క తిట్టు దండకము కూడ
నున్నది. బాలిపెట్టి అనే ఒక వైఖ్యుడు తనకు
సంభావన యాయలేదట. ఒక విప్రుడు అత
గాడిపై కోపించి తిట్టుతూ ఒక దండకమునే
చెప్పినాడు. ఇంతకుముందు పేర్కొన్న దండ
కములోని కడపటి వాక్యములు యిచట మరల
అనువదించబడినవి. ఆ దండకమును చూచియే
యీ విప్రుడు యీ దండకమును రచించినట్లు
తోహుంది.

దోరినెట్టి బుచ్చయ్య అనే ఒక ధనికుడు
కవికి ఎన్నోవిధాలుగా అపకారం చేసినాడట.
పిదప కొన్నాళ్ళకు ఆ కవితోపై సంబంధం
చేయటానికై అతడు వచ్చినపుడు కవి ఈ
పద్యాలు చెప్పినాడు.

పరమవిజ్ఞానసంపన్నులై విలసిల్లు
వీరవైవాచార విమలయశులు
సత్సంప్రదాయక సరసినగరంవారు
విసరయ్య మీర లీ విన్నపంబు
దోరినెట్టావ్వ యధుర్యుడీ బుచ్చయ్య
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి?
ప్రాన్ను దొరలకు చాల బాకే తేలినాడు
నాడేల మఱచె నీ నాటిరీతి?
క్షుత్రియై తమలకు జాల బాకే పడ
నాడేల మఱచె నీనాటిరీతి?
కుంపిని దొరలకు పెంపుబాకే పడ
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి.
శ్రీపురుషుల బట్టి చేర్చి పంకెలకట్టు
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి?

నేల జాణను జేరి పాలుమాలిననాడు
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి?
ముమ్మదారము జేరి ఎమ్మెజెండెననాడు
నాడేల మఱచె నీనాటిరీతి?
యిట్లు వేలంవేయ, వల్లెబెట్టిన
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి?
కులపతి నంటిన తొలగ వట్టుననాడు
నాడేల మఱచె నీనాటి రీతి?
సీచుగా జ్వలనైన చూచిరే యనునాడు
నాడేల మఱచె నీనాటిరీతి?
ఇన్ని వరుసల మఱపు లన్నియును మఱచి
తెమ్ము తాంబూల మిమ్ము తే తెమ్ముటంచు
రొమ్ముబిగువున వచ్చుటదేమి రిమ్ము,
పొమ్ము పొమ్ముని మీరలు చిమ్మురేమి.
సరసత్వము మంచిది మీ
విరసము మన కేల? తెలియ వినుమీ బుచ్చా!
వరు లిందున వెచ్చుదు మీ
ధర నిదివర కన్నరీతి తప్పుదు వినుమీ!
దొర తెలిగిన పదతి యిది
నెరవుగ నిండులకు సాక్షి పెంచితిలేనకా
దొర లిచ్చిన కాగితములు
కరమరయును దోరినెట్టి ఘనబుచ్చన్నా.
ఈ పద్యములూ, యింతకముందు పేర్కొన్న
దండకములూ సిద్ధమానుల కననము కాదు.
కుమిగులనవారు తమ కేక్రల మీద తమ వు
యేర్పడ్డ అక్కసును గణాధ్యము చేసి కేక్రపుకు
కలకాలము అవమలిన చేశారటానికి చేసిన
ప్రయత్నంలో వారు సిద్ధమానులు కాక పోవడం
చేత కవిత్వం వేలంమై కొన్ని కొన్ని చోట్ల
కవితార్పితమ కూడా కొలుపొందింది.

నిజంగా కవిత్వమేదీ రసానందసంద్రా
యిగా పఠితలను ఉత్తమసాయికి కొని పోయే
పరమోత్తమసాధనంగా ఆలౌకికరసానుభూతిని
కల్పించే విద్యవ్యాపకంగా పని చేయవలసి
ఉంటుంది. కవితాప్రయోజనం సార్వకాలికం,
సార్వజనినం కూడాను. తనకోసమై యితరులకు
అవమతి కల్పించేందుకై రచింపబడ్డ రచనలు
కవిత అనిపించుకొనవు. కవియైన వాడు సంఘ
మునకు ముందు నిలిచి సంఘపు బంధనములకు
లోనై చీకాకు పడుచున్న మానవ సామాన్య
మును తన యనుభూతి సందేశమును కవితా
ముఖమున విశ్వమునకు వినిపించి తన వెంట కొని
పోగలిగినవా డివుతాడు. అట్టివాడే ఉత్తమకవి.
అతని రచనయే ఉత్తమ కవిత. అది అందోబద్ధము
కాకపోవచ్చును. పొడిపాడి మాటలే కావచ్చు.
అవి ఉత్తమ భావోపేతములైనపుడు సంఘమును
సంస్కరిం జాలినప్పుడు సంఘము దానివిష
యమై తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించినపుడు అది
నిజంగా ఉత్తమ కవిత అనిపించుకొంటుంది.
లౌకికమైన ఏ కీ కీ దానియోగ్యతకు అడ్డు నిలవ
జాలదు. అలాగే అలాంటి ఉద్దమ కవితను
రచింప జాలిన ప్రతిభా శాలిని
నాలుగు గోడలమధ్య కూర్చోనమని యెవ్వగును
నిబంధింపజాలర అతడు రచనలోనే కొడు.
లౌకికములో కూడా నిరంకుశుడౌతాడు. అట్టి
ఉత్తమకవిత—సజీవరచన—ఇంతదాకా యేకొ
ద్దిమందో చేయగలిగి ఉంటాడు. ప్రతీది కవిత్వం
కావాలదు; నాలుగు పద్యములు వ్రాయనేర్చిన
ప్రతివాడూ ఉత్తమకవి అనిపించుకొన జాలదు.
దిక్ష్వాక్రములుగా యిపుడు పేర్కొన్న ఈ తిట్టు
కవిత కవితలో ఉత్తమశ్రేణికి చెందదగినది
కాదు. ఇది యే విశ్వవరహరమునూ సాధించటం
లేదు. ఆ మాకపులుకూడా తాత్కాలిక ప్రయో
జనాల కోసమే ఆయా రచనల సలిపినట్లు
తోనుంది. తమ రచన కవితగానే వారు పరి
గణించినట్లు తోచదు. అయితే నేడు మన పరి
గణనలో వారు తిట్టు కవులుగాను, వారిది తిట్టు
కవితగాను తెలుస్తున్నది.

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము
రంగు పూయనక్కరలేదు. అయ్యుద్దచిత్వం
తెల్లవి. తంగును మార్చి కాశ్యకముగా వెంట్రుక
లకు నలుపు విచ్చును. గుణం కానిచో, దబ్బు
వాపసు చేయబడును. తెలుపు కొంచెమైయుండిన
రూ.2-8-0; మధ్యరకమైయుండిన రూ.3-8-0;
పూర్తిగాయుండిన 5-0-0.
గమనింపు:— ఇది మెదడుకు కంకో
బోషణ విచ్చు ఔషధము.
Bharat Kalyan Aush
P. O. Raniganj (F

ఆచార్య రంగా

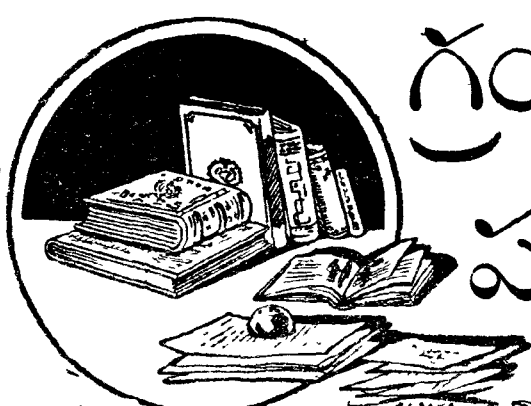
రచయిత: శ్రీ గొట్టెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, దేశికవిశామండిలి, గవర్నరు కేట, తెజవాడ. వెల రూ. 1-0-0.

ఆంధ్రదేశంలోని రాజకీయ నాయకులలో అగ్రశ్రేణిని ఆంధ్రకుటుంబు వాడు ఆచార్య రంగా. ఆగ్రహానుభూతి వృద్ధులైతే వృద్ధులు ఆ స్థానాలను ఆలంకరించే యోగ్యత కలిగిన యువకులు పైకి రావటం ఆరంభమైంది. అవిధంగా రాజకీయ పక్షాల సరియైన నాయకత్వం లేక కలకలం, కుతంత్రాలకు లోబడి నిర్లక్ష్యమైపోయే స్థాయికి చేరుకున్నది. ఆచార్య రంగాను మన ఇతర నాయకులతో పోల్చి చూస్తే యువకు డైనక తప్పదు. ఇప్పటికే ఆయనకు లభించిన ప్రజాదరణ విస్తారమైనది. అతే ఆయన బలం. ఆంధ్రులనే ఆయన కవలం రాష్ట్రంలో మాత్రమే కాక భారతీయ రాజకీయ రంగంలో క్రమంగా పురోగమించ గలుగుతున్నాడు. ఈ పుస్తకం ఆయన జీవిత చరిత్రను మొత్తంమీద సమగ్రంగానే వివరిస్తుంది. కాని జీవిత చరిత్రలు వ్రాయటం, అందులో సమకాలికులను గురించి వ్రాయటం సులభమైనది కాదు. అభిమాన వ్యక్తులను వివరించటం మరి కష్టమైన పని. అందులోనే కాబోయి ఈ పుస్తకంలో విమర్శనా దృష్టికి అవకాశం ఇవ్వక ప్రశంసించటంలో ఒక మోతాదు అధికమైపోయింది. రచనా విధానంలో ప్రాశస్త్యం సామాన్యమనే చెప్పాలి. అక్కడక్కడ చేర్చిన పద్యాలు, గీతాలు సందర్భం లేక పోయినా చక్కగా ఉన్నాయి అచ్చు వగైరాలు ధరకు తగినట్లే తయారు చేశారు.

వయోజన విద్యా ప్రచార కీర్తనలు రచయిత: శ్రీ గోరా ప్రేమయ్య, కృష్ణపాడు సమితి, మద్రాసు. వెల అ. 0-2-0. పెద్దనాళ్ళయిన తిరువార విద్య కేంద్రానికి వాళ్ళ కోసం ఉద్దేశించబడిన ఈ పుస్తకం. సినిమా మెట్లను అనుకరిస్తూ వ్రాసిన ఈ పాటలు ప్రచార కులకు వివిధంగా తోడ్పడగలవో ఉపాించటం కష్టం. ఆశయమూత్రం కొనియాడ తగినది.

నేటి ప్రపంచం

(5-వ పేజీ తరువాయి) వదుతుం దనుకోవడం, అట్టి దేమీ వెలువడక పోవడమూ సంప్రదింపులు పూర్తి కాక దనుకోదానికి ఒక ఆధారంగా కనిపిస్తున్నది ఏదీ ఏమైనప్పటికీ ఈ దీర్ఘ రహస్యసంభాషణల పర్యవసానం అట్లా ఇట్లా అచిర కాలంలోనే తేలక నువదు. ఇటీవల సమావేశమైనప్పుడు సోవియట్ ప్రధాని మార్షల్ స్టాలిన్ జర్మనీ సమస్య కాంతి యంతంగా పరిష్కారం కావాలనే తాను హృదయపూర్వకంగా ఆశిస్తున్నట్లు ముగ్గుర ప్రతినిధులకూ చెప్పాడని, ప్రతిష్టంభనా పరిష్కారానికి ఏవో కొత్త ప్రతిపాదనలను సైతం చేశాడని తెలియపర్చింది. ఈ ప్రతిపాదన లేమిటో, అవి ఎంతవరకు పశ్చిమరాజ్యాలకు అంగీకారయోగ్యంగా వుండగలవో చెప్పలేము గాని, ఉదయపక్షంలో కాంతి యుత పరిష్కార వాంఛగాని, స్వార్థరహితమైన దృక్పథంగాని లేనంతవరకు ఇది సులభంగా పరిష్కారమయే సమస్య కాదు. జర్మనీ సమస్యను అగ్రరాజ్యాలు కాంతియంతంగా, నామరహితో పరిష్కారం చేసుకోగలిగితే, ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామాంతరం అగ్రరాజ్యాల మధ్య ఏర్పడిన వివిధ తీవ్ర అభిప్రాయ భేదాలూ ఏదోవిధంగా తప్పక పరిష్కారం కాగలవనే చెప్పవలసి వుంటుంది. జర్మనీ సమస్యను కాంతియంతంగా పరిష్కారం చేసుకోవాలని కోరతూ మార్షల్ స్టాలిన్ మాస్కోలో పశ్చిమరాజ్య ప్రతినిధుల సమావేశానికి పిలుస్తూనే వున్నాడు. ఔరే కనగర సరిహద్దులలో మూసే వున్నాడు. రాజ్య పశ్చిమరాజ్య ప్రతినిధుల

గ్రంథ పరిచయం

క్రొత్త చేనేత పద్ధతి దక్షిణాఫ్రికా ఆంధ్రపత్రిక

గ్రంథకర్త: శ్రీ వజ్రచెట్టి వెంకటచెట్టి; వివింగ్ ఇన్స్ట్రక్టరు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప. వెల రూ. 3-0-0. తాను దేశంలోని పరిశ్రమలలో చేనేత పరిశ్రమ ముఖ్యమైనది. గుంటూరు, కడప, చీరాల, మారి మొదలైన నగరాలు అనాదినుంచీ దీనిలో ప్రసిద్ధికి ఎక్కినవి. ఈ పనివాండు కేవలం వంశాగతంగా వచ్చిన విధానాలనే అనుసరిస్తూ ఉంటారు. మౌతన మార్గాలను అవలంబించినట్లు యితే ఈ పరిశ్రమ ఇప్పటికంటే అధికంగా అభివృద్ధి చెందేది. గ్రంథకర్త ఈలాంటి పుస్తకం వ్రాయటానికి అర్హుడైనవాడు. జన్మ నుంచి పెంపునబట్టి అనుభవం వల్ల తెలిసికొన్న విషయాలేగాక, ఉన్నతవిద్యవల్ల పరిశోధనవల్ల కొత్త కన్ఠకులను గ్రహించి ఈ పుస్తకంలో వివరించాడు. ముఖ్యమైన శైలిలన్నా, ఉచితమైన చిత్ర పటాలన్నా ఈ పరిశ్రమలో ఉన్న వాళ్ళతో ఈ పుస్తకం ఎంతో సహాయకారిగా ఉండి తీరుతుంది.

వైద్య పత్రిక

సంపాదకులు శ్రీ జి. వి. నరసింహాచార్యులు, చేబ్రోలు, పశ్చిమగోదావరి. సంవత్సర చందా రూ. 3-0-0. ఈ ప్రథమ సంచికలో పశుశాస్త్రము, ఆరోగ్యవిధులు, రోగనిదానము, స్త్రీ వ్యధులు ప్రకృతివైద్యము మొదలైన వ్యాసాలు ఉన్నాయి. దేశీయ విధానాలను గురించేగాక పాశ్చాత్యవిధానాలనుగూడ సూచించారు. వైద్యులు కొనివార్చుకున్నాడ అర్థమయేట్లు, ఉపయోగించేట్లు విషయ వివరణ జరిగింది.

మంగళ ప్రభాతం

రచన: మహాత్మా గాంధీ; అనువాదం: శ్రీ వేమూరి ఆంజనేయశర్మ, కమ్మర్తి యగ్గలింకప, విజయవాడ. వెల అ. 0-1-0. మహాత్ముడి కొన్ని అమూల్య చరణలు ఇది అనువాదం. ఈ వ్యాసాలు 1930 వ సంవత్సర ప్రాంతంలో వ్రాసినవి. పత్రిక, అపీ శు, బ్రహ్మచర్యం, అస్వాదు, ఆస్తేయం, అపరిగ్రహం, నిర్భయత్వం, అస్పృశ్యత, సమ్రత మొదలైన విషయాలను మహాత్ముడికి సహజమైన మధుంధోరణిలో వివరించారు. గాంధీ మహాత్ముడి ముఖ్యమూత్రాలన్నీ సూలంగా ఈ చిన్న పుస్తకంవల్ల తెలిసికోవచ్చును. అనువాదం సులభంగాను నిశుమంగాను ఉన్నది.

వత్తా త్రేయశతకం

కవి: శ్రీ వేమూరి వెంకటేశ్వర B. A., B. L. సుకీలాప్తార్లు, రేపల్లి. వెల అమూల్యం. సుతిపద్యాల శతకాలలో ఇది ఒకటి. శతకం దత్తాత్రేయల పెన, ఉపాధ్యాయ సాయిబాబా మీద. భక్తి బాబాగారిమీదకే మొగ్గిపట్టు కనబడుతుంది. పద్యాలన్నీ చాలవరకు భగవంతుని సంబోధించటంతో పూర్తి అయినవి. ఆ భక్తికి అదే తృప్తి.

శ్రీ మంగిపూడి వెంకటశర్మగారి జీవిత చరిత్ర

[మొదటిభాగం] రచన: శ్రీ గోకంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు, పామిట్ల, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా. వెల 1-0-0. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా విప్లవ ఆశక్తి గ్రామంలో నివసించుచున్న అభినవబోధక మంగిపూడి వెంకటశర్మగారి జీవితచరిత్రగాం ఇది. ఆయన సరిశ్రమైన శైలిలో చక్కని కవిత్యం చెప్పు గల ప్రతిభావంతుడేగాక, సంఘ సంస్కరణ లోను, స్త్రీజనాభ్యుదయంకోసము పాటుపడిన దేశసేవకుడు, నిరుద్ధ భారతము, బాల వితంతు విలాపము—మొదలైన రచనలు ఎన్నో ఈయన ప్రకటించిఉన్నాడు. ప్రస్తుతం ఈయన వ్యాధి గ్రస్తుడైనాడు. ఈ పుస్తకంవల్ల వచ్చిన సామ్యము శర్యగారికి బహుకరించడ మవుతుంది. దీనిలో శర్యగారు పరిచయం చేసుకున్న కొందరు ప్రముఖుల గాథలుగూడ చేర్చబడినవి.

రవి

తాము నిర్దమిగాని రమ్య ముండిపట్టుదిల వల్లనే చర్చలు ఫలించలేదని ప్రపంచానికి నచ్చ చెప్పడానికి మాస్కో చర్చలు తప్పక ఉపయోగపడతవి.

క్రెష్టా చర్చలు ఫలిస్తే పారిస్ లో శక్తి రాజ్య సమితి సర్వసభ్య సమావేశం సెప్టెంబరు మాసంలో ప్రారంభం కావడానికి పూర్వ మే నాల్గు అగ్రరాజ్యాల విదేశీమంత్రులు మరొక సారి సమావేశమై వివిధ విషయాలను సమగ్రంగా చర్చించుకొని ఏకీభావానికి రావలసి వుంటుంది.

కాని, ఈ సంప్రదింపులలో మరొక పరమ రహస్యం కూడా వున్నది. ఏనాటికైనా జర్మనీ భవిష్యత్తును పరిష్కరించకోవలసిందై జర్మన్ ప్రజలుగాని, ఆ దేశాన్ని ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో ఆక్రమించిన విశేష రాజ్యాలు కాదు.

ప్రపంచానికి మరొక యుద్ధప్రమాదాన్ని తెచ్చిపెట్టని భోరణిలో తమ భవిష్యత్తును తామే నిర్ణయించుకునే అధికారాన్ని అగ్ర రాజ్యాలు జర్మన్ ప్రజలకు ఇచ్చితిరాలి; ఇదే ఎప్పటికైనా జర్మనీ సమస్యకు పరిష్కార మార్గం. దీన్నే నాల్గు అగ్రరాజ్యాలు తమ పార్లమెంట్ లో గుర్తించలేకపోతున్నవి.

మధ్య ఏకోజాకారోజా జరుగుతున్న విషయ సంఘర్షణలను బట్టి చూస్తే ఇటు రివ్యూగాని, అటు పశ్చిమ రాజ్యాలకుగాని ఈ సమస్యను త్రికరణబద్ధంగా, కాంతియంతంగా పరిష్కారం చేసుకుంటామనే ఉద్దేశమే వున్నట్లు కనబడదు. తమ సరిహద్దు దాటి ఒక్క అడుగు అవతల పెడితే చాలు రవ్యకా మిలిటరీపాలీసులు పశ్చిమ రాజ్య ఉద్యోగులను దౌర్జన్య పూర్వకంగా అరెస్టు చేయడం, ఒకటి రెండురోజులు నిర్బంధంలో వుంచి విడుదలచేయడం జరుగుతున్నది. తమ సరిహద్దుదాటి లోపలికి వచ్చే రవ్యకా వ్యక్తుల విషయంలోనూ పశ్చిమ రాజ్య ఆక్రమణాధికారుల ధోంఁడే ఇదే విధంగా వున్నది. ఇటీవల జరిగిన అమెరికా సమాచారశాఖ ఉన్న తోడ్కొని ఆరెస్టు, విడుదల, సోవియట్ సి. వి. డి. ఉద్యోగి నిర్బంధంవారతరే ఇందుకు నిదర్శనలు. అనుదినం అక్కడ ఇలాంటి సంఘటనలు అనేకం జరుగుతున్న వున్నవి.

ఇది ఇలా వుండగానే రవ్యకా, అమెరికా ప్రభుత్వాల మధ్య రాజకీయ సంబంధాలుకూడా క్రమేణా తెడిసిపోయే సూచనలు కనబడుతున్నవి. ఓసెంకనా అనే వంతులమృత్యువరకు మూలా న్యాయార్థంలోని రవ్యకా కన్ఫర్ జనరల్ బాకోవ్ లామకె అనే అతడి ప్రవర్తన అత్యంత ఆక్షేపణీయంగావున్నందున అతడు తక్షణమే తమ దేశంనుంచి తరలిపోవడం అవసరమని అమెరికా విదేశాంగశాఖ బహిష్కరణ ఉత్తర్వును జారీచేసింది. దీని ఫలితంగా రవ్యకా ప్రభుత్వం న్యాయార్థం, కాక ప్రాస్పెక్స్ నగరాలలో వున్న తమ కన్సులేట్ కార్యాలయాన్ని తొలగించివేస్తున్నట్లు గత గురువారంనాడు ప్రకటించింది. అమెరికా బహిష్కరణ జ్ఞాపక ప్రతిగా సోవియట్ ప్రభుత్వం వాడివాట్స్ నగరంలోని అమెరికా కన్సులే

కార్యాలయాన్ని తక్షణమే మూసివేయవలసిందని కూడా ఆదేశించింది. వంతులమృత్యు కొసెంకనాను న్యాయార్థంలోని రవ్యకా కన్ఫర్ జనరల్ కార్యాలయంలో ఆగస్టు 6 మొదలు 12 వ తేదీవరకు ఖైదీగా నిర్బంధించినందుకు అమెరికా ఆక్షేపణ తెలిపింది.

అమెరికా స్వదేశానికి వచ్చివేయడం అవసరమని రవ్యకా వాదన. ఇటీవల ఇచ్చిన వాన్సాలాన్ని, వ్రాసిన లేఖలనుబట్టి చూస్తే స్వదేశానికి వెళ్ళడం కోసెంకనాకు ఎమాత్రం ఇష్టం లేదని స్పష్టపడుతున్నది. కన్సులేలో కార్యాలయాల మూసివేతతో ప్రారంభమైన ఈ కార్యక్రమం చివరకు ఎంతవరకు పోతుందో చెప్పలేము.

ఈ పరిస్థితులు ఇలా వున్నప్పటికీ, నాల్గు అగ్రరాజ్యాల జర్మనీ భవిష్యత్తుపై తమ తీవ్ర విభేదాలను కట్టిపెట్టి సామరస్య పూర్వకమైన ఏకీభావానికి రావడానికి మాస్కో చర్చలు సహాయపడితే, అది ప్రపంచానికి తప్పక మహద్భాగ్యమే కాగలదు. జర్మన్ ప్రజలతోబాటు ప్రపంచ ప్రజలందరూ కూడా ఆ మృత్యు అని ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి ఉరట చెందుతారు.

ఐతే రాజకీయ మార్షల్ స్టాలిన్ ఏకతన పరతులు ప్రతిపాదిస్తున్నాడో, అవి బ్రిటన్, అమెరికా, ఫ్రాన్సులకు ఎంతవరకు అంగీకారయోగ్యంగా వుంటవో చెప్పలేము. మాస్కో సంభాషణల పర్యవసానం బయటపడడానికి ఇక ఎంతోకాలం పట్టదనే తోస్తున్నది.

మాస్కో సంప్రదింపులు ఫలప్రదమైనా, కాకపోయినా, జర్మనీ భవిష్యత్తును సర్వమైన భోంజిలో పరిష్కరించడానికి మాడు పశ్చిమ రాజ్యాలు చేయగలిగినదంతా చేసినవనీ, రాజకీ

